

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

หนังสือเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. ผศ.ดร.ศุภวรรณ เล็กวิไล ผู้ช่วยศาสตราจารย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
2. ดร.แสน สมนึก ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2
3. นายจำรูญ หอมระรื่น ผู้อำนวยการโรงเรียนชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนลาดบัวหลวง “ประชานันท์ลือฤทธิ์”
อำเภอลาดบัวหลวง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2
4. นางพัชรินทร์ ธรรมสังวาลย์ ครูเชี่ยวชาญ
โรงเรียนหงสประภาสประสิทธิ์ อำเภอลาดบัวหลวง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2
5. นางสาวสมพร เจริญสกุล ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนหงสประภาสประสิทธิ์ อำเภอลาดบัวหลวง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

ที่ ศธ. ๐๕๕๐.๑๕ / ว ๐๘๐

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๘ กันยายน ๒๕๕๐

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญในการวิจัย และขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ
ความตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผศ.ดร. สุภวรรณ เล็กวิไล

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เก้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และแบบแสดงความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวทิพอาภา ฉิมสุวรรณ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
โปรแกรมวิชาการจัดการการเรียนรู้ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำการวิจัยเพื่อ
เป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและความสามารถในการคิดวิเคราะห์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานกับการจัดการเรียนรู้แบบ
โมเดลซิปปา" โดยมี รศ.ดร.วิชา ทรวงแสง และ รศ.ดร. สมพร แมลงภู เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และขณะนี้อยู่
ระหว่างการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรง
เชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของเครื่องมือจากผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้และความ
เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาเกี่ยวกับการวิจัยข้างต้น จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญในการวิจัย และ
ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ใน
การวิจัยดังมีรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วยนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และ
ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.อมรรัตน์ สนั่นเสียง)

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

โทร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓ Fax ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ ศธ. ๐๕๕๐.๑๕ / ว ๐๘๐

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๕ กันยายน ๒๕๕๐

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญในการวิจัย และขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ
ความตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.แสน สมนึก

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เก้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และแบบแสดงความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวทิพอาภา ฉิมสุวรรณ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
โปรแกรมวิชาการจัดการการเรียนรู้ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำการวิจัยเพื่อ
เป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและความสามารถในการคิดวิเคราะห์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานกับการจัดการเรียนรู้แบบ
โมเดลซิปปา" โดยมี รศ.ดร.วิชา ทรวงแสง และ รศ.ดร. สมพร แมลงภู เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และขณะนี้อยู่
ระหว่างการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรง
เชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของเครื่องมือจากผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้และความ
เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาเกี่ยวกับการวิจัยข้างต้น จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญในการวิจัย และ
ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ใน
การวิจัยดังมีรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วยนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และ
ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.อมรรัตน์ สนั่นเสียง)

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

โทร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓ Fax ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ ศร. ๐๕๕๐.๑๕ / ว ๐๘๐

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๕ กันยายน ๒๕๕๐

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญในการวิจัย และขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ
ความตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายจำรูญ หอมระรื่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เก้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และแบบแสดงความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวทิพอาภา ฉิมสุวรรณ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
โปรแกรมวิชาการจัดการการเรียนรู้ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำการวิจัยเพื่อ
เป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและความสามารถในการคิดวิเคราะห์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานกับการจัดการเรียนรู้แบบ
โมเดลซิปปา" โดยมี รศ.ดร.วิชา ทรวงแสง และ รศ.ดร. สมพร แมลงภู เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และขณะนี้อยู่
ระหว่างการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรง
เชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของเครื่องมือจากผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้และความ
เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาเกี่ยวกับการวิจัยข้างต้น จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญในการวิจัย และ
ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ใน
การวิจัยดังมีรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วยนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และ
ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.อมรรัตน์ สนั่นเสียง)

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

โทร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓ Fax ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ ศธ.๐๕๕๐.๑๕ / ว ๐๘๐

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๕ กันยายน ๒๕๕๐

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญในการวิจัย และขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ
ความตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางพัชรินทร์ ธรรมสังวาลย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เก้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และแบบแสดงความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวทิพอาภา ฉิมสุวรรณ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
โปรแกรมวิชาการจัดการการเรียนรู้ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำการวิจัยเพื่อ
เป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและความสามารถในการคิดวิเคราะห์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานกับการจัดการเรียนรู้แบบ
โมเดลซิปปา" โดยมี รศ.ดร.วิชา ทรวงแสง และ รศ.ดร. สมพร แมลงภู เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และขณะนี้อยู่
ระหว่างการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรง
เชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของเครื่องมือจากผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้และความ
เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาเกี่ยวกับการวิจัยข้างต้น จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญในการวิจัย และ
ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ใน
การวิจัยดังมีรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วยนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และ
ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.อมรรัตน์ สนั่นเสียง)

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

โทร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓ Fax ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ ศธ. ๐๕๕๐. ๑๕ / ว ๐๘๐

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๘ กันยายน ๒๕๕๐

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญในการวิจัย และขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ
ความตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางสาวสมพร เจริญสกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เก้าโครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และแบบแสดงความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวทิพอาภา ฉิมสุวรรณ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
โปรแกรมวิชาการจัดการการเรียนรู้ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำการวิจัยเพื่อ
เป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและความสามารถในการคิดวิเคราะห์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานกับการจัดการเรียนรู้แบบ
โมเดลซิปปา" โดยมี รศ.ดร.วิชา ทรวงแสง และ รศ.ดร. สมพร แมลงภู เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และขณะนี้อยู่
ระหว่างการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรง
เชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของเครื่องมือจากผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้และความ
เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาเกี่ยวกับการวิจัยข้างต้น จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญในการวิจัย และ
ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ใน
การวิจัยดังมีรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วยนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และ
ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.อมรรัตน์ สนั่นเสียง)

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

โทร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓ Fax ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ภาคผนวก ข

แผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

แผนการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชีปลา

แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 1

การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง พระมหาชนก ตอน สึกชิงบัลลังก์ เวลา 2 ชั่วโมง

.....
มาตรฐาน ท 1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้าง
วิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐาน ท 2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราว
ในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมี
ประสิทธิภาพ

สาระสำคัญ

การคิดวิเคราะห์เป็นกระบวนการสำคัญในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งนักเรียนจะต้องมี
ประสบการณ์ด้านการอ่าน การเขียนและการฟังที่ดีจึงจะมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ และสามารถ
นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างถูกต้อง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ศึกษาเรื่องพระมหาชนกตอนสึกชิงบัลลังก์แล้วสามารถแสดงความคิดเห็นโดยเขียนสรุป
ผังความคิด ใช้พจนานุกรมในการศึกษาคำศัพท์ วิเคราะห์ความ ตรวจสอบความรู้ แก้ปัญหาและ
นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากศึกษาบทเรียนแล้วนักเรียนสามารถ

1. อ่าน/ฟังเรื่องพระมหาชนกตอนสึกชิงบัลลังก์แล้วสามารถแสดงความคิดเห็น พร้อมทั้ง
สรุปผังความคิดได้
2. บอก/เขียนความหมายของคำศัพท์จากเรื่องได้ถูกต้อง
3. วิเคราะห์ ตรวจสอบความรู้ และแก้ปัญหาจากสถานการณ์ได้
4. นำข้อคิด คุณธรรมที่ปรากฏในเรื่องไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
5. นำปัญหาที่กลุ่มสนใจคิดหัวข้อเรื่อง / ทำโครงงานได้

สาระการเรียนรู้

เรื่องพระมหาชนก ตอนศึกชิงบัลลังก์

กิจกรรมการเรียนรู้

แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนการจัดการเรียนรู้ ทำแบบทดสอบก่อนเรียน 3 ฉบับ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ อย่างละ 30 ข้อ แบบทดสอบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย 30 ข้อ เวลา 2 ชั่วโมง (ใช้ทดสอบนอกเวลาเรียน)

ขั้นที่ 1 การคิดและเลือกหัวเรื่อง แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มละ 4 คน คละความรู้กันเลือกประธาน เลข

1. ร่วมกันร้องเพลงพ่อแห่งแผ่นดินพร้อมแถบบันทึกเสียง เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติในหลวงพร้อมกัน แล้วร่วมกันอภิปราย คิดวิเคราะห์ สรุปข้อคิดเตือนใจในบทเพลง

2. ฟังเรื่องพระมหาชนกจากแถบบันทึกเสียงตอนศึกชิงบัลลังก์ แล้วร่วมแสดงความคิดเห็นของปัญหา ข้อคิดจากเรื่อง แล้วแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดเลือกปัญหาที่กลุ่มสนใจร่วมกันเป็นหัวข้อเรื่องทำโครงการเพื่อศึกษาในรายละเอียดต่อไป

ขั้นที่ 2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3. แต่ละกลุ่มอ่านเรื่องพระมหาชนกตอนศึกชิงบัลลังก์ จากหนังสือพระมหาชนกฉบับพระราชนิพนธ์และฉบับการ์ตูน ช่วยกันสรุปฟังความคิดและคิดตั้งหัวข้อเรื่องที่เป็นปัญหาที่กลุ่มสนใจร่วมกันจัดทำโครงการ

4. แต่ละกลุ่มศึกษาการทำโครงการภาษาไทย โดยดูจากตัวอย่างโครงการภาษาไทยแบบต่างๆ จากใบความรู้ที่ 1-3 แล้วศึกษาการเลือกหัวเรื่องที่กลุ่มสนใจในการทำโครงการจากหนังสือเรื่องพระมหาชนกตอนศึกชิงบัลลังก์ โดยครูคอยให้คำปรึกษาแนะนำ

ขั้นที่ 3 จัดทำเค้าโครงของโครงการ

5. แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายแสดงการคิดวิเคราะห์ความรู้ สาเหตุของปัญหา ข้อคิดที่เป็นคติเตือนใจ สรุปการคิดวิเคราะห์แล้วเขียนเค้าโครงของโครงการที่กลุ่มสนใจตามหัวข้อเรื่องที่เลือก แล้วบันทึกเขียนเป็นผังความคิดไปกิจกรรมที่ 1-2

ขั้นที่ 4 ลงมือทำโครงการ

6. ช่วยกันค้นคว้าศึกษาข้อมูลจากหนังสือพระมหาชนก พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน หนังสือตำนานไทย สุภาษิต คำพังเพย ภาพพลิกเรื่องพระมหาชนก แล้วนำมาบันทึกข้อมูลในใบกิจกรรมตามขั้นตอนการทำโครงการ

ขั้นที่ 5 การเขียนรายงาน

7. แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายผลการศึกษาและการคิดวิเคราะห์ความรู้ที่ได้จากเรื่องซึ่งสมาชิกสนใจร่วมกัน สรุปเรื่องบันทึกความรู้เรียบเรียงเขียนเป็นรายงานโครงการในใบกิจกรรมที่ 1-2 จากเรื่องพระมหากษัตริย์ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจ

ขั้นที่ 6 การแสดงผลงาน

8. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอเค้าโครงของโครงการที่ศึกษาร่วมกันสรุปเป็นองค์ความรู้ มีข้อคิดที่เป็นคติ ข้อเสนอแนะที่นำมาใช้ในชีวิตจริงได้ โดยนำเสนอเป็นรายงานการแสดงผลงานทางวิชาการ ร่วมกันอภิปรายสรุปการทำเค้าโครงของโครงการ ครูเพิ่มเติมความรู้ในส่วนที่บกพร่อง

สื่อ และแหล่งเรียนรู้

1. หนังสือโครงการภาษาไทย ตัวอย่างโครงการ
2. ภาพพลิกเรื่องพระมหากษัตริย์
3. หนังสือพระมหากษัตริย์ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจและพระมหากษัตริย์ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจ
4. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน
5. หนังสือตำนานไทย สุภาษิต คำพังเพย
6. ใบกิจกรรมที่ 1-2
7. ใบความรู้ที่ 1-3
8. แלבบันทึกเสียงเพลงพ่อแห่งแผ่นดิน

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัด
 - สังเกตการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
 - ตรวจผลงานกลุ่ม
2. เครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล
 - แบบสังเกตพฤติกรรมและผลงานระหว่างเรียน
 - ฟังความคิด
 - เค้าโครงของโครงการ
3. เกณฑ์การประเมิน ตรวจผลงานกลุ่ม ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

เพลงพ่อแห่งแผ่นดิน

คำร้อง	ทำนองและเรียบเรียงเสียงประสาน
ชาติ อินทรวิจิตร และ อาจันต์ ปัญจพรรค	จิรวุฒิ กาญจนะผลิน สุนทรียา ณ เวียง
กาญจน์และสุรพล โทณะวณิก	วิรัช อยู่ถาวรและพิมพ์ปฏิภาณ พึ่งธรรมจิตต์
เรืออากาศตรี ศ. พิเศษ ดร.แมนรัตน์ ศรีกรานนท์	

-
- (หญิง) อัครศิลปิน กรองศาสตร์ กรองศิลป์ การดนตรี ร้อยกรอง บทกวี ซึ่งกลม
ตราบฟากฟ้า ครีမ်ฝน ดันไม้ทุกต้น พลอยยินดี รู้รักสามัคคี เพื่อพ่อแห่งไทย
- (ชาย) เหล่าประชา การวะ สดุดี แผ่นดินนี้มีสุข ด้วยองค์พระทรงชัย
บรรดาชาติชน ชื่นชม สมใจ ถวายบังคมเทิดไท้ ภูมิพลมหาราช
- (หญิง) รักดีถวาย ดวงใจ ของไทยทั้งชาติ มหาราช ปราบปรามเรื่องเรื่องของกีฬา (ซ้ำ จนจบ)
- (ชาย) ถ้าเลิศสื่อสาร พลังงานแทนแก้ปัญหา ฝนหลวง ฟ้าห้วงชาวนา ชาติไทย นับว่าโชคดี
- (หญิง) ทรงนำเศรษฐกิจพอเพียง หล่อเลี้ยงชีวา
- (พร้อม) เป็นปรีชา เกริกฟ้า ก้องปฐพี ไทยทั้งสอง ภูมิใจ ไทยเป็นไทยจนวันนี้
เพราะองค์ภูมิพลที่ ค้ำครองไทย

ใบความรู้ที่ 1

โครงการคืออะไร

โครงการ คือ รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแบบหนึ่ง นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้โดยการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือหลายๆ สิ่งที่เขาสนใจใคร่อยากรู้คำตอบด้วยตัวของนักเรียนเอง

ประเภทของโครงการ

การแบ่งประเภทของโครงการโดยทั่ว ๆ ไป มี 2 ลักษณะ ดังนี้

โครงการลักษณะที่ 1 แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. โครงการตามสาระการเรียนรู้ เป็นโครงการที่ผู้เรียนเลือกหัวข้อที่จะศึกษาจากเนื้อหาที่เรียนในชั้นเรียน มากำหนดเป็นหัวข้อโครงการ
2. โครงการตามความสนใจ เป็นโครงการที่ผู้เรียนสนใจจะศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นพิเศษนอกเหนือจากสาระการเรียนรู้ในบทเรียน

โครงการลักษณะที่ 2 แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

โครงการแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ตามลักษณะของการปฏิบัติได้ดังนี้

1. **โครงการประเภททดลอง** เป็นโครงการที่ต้องทำการทดลอง เพื่อศึกษาว่าตัวแปรหนึ่งจะมีผลต่อตัวแปรที่ต้องการศึกษาอย่างไร มีขั้นตอนการดำเนินงานประกอบด้วย การกำหนดปัญหา การตั้งวัตถุประสงค์หรือสมมติฐานการทดลอง การรวบรวมข้อมูล การดำเนินการทดลอง การแปรผล และสรุปผลการทดลอง เช่น โครงการไขเข็มสูตรใหม่ โครงการยากันยุงสมุนไพร

ตัวแปรที่มีผลต่อการทดลองมี 4 ชนิด คือ

1. ตัวแปรต้น หรือตัวแปรอิสระ หมายถึง เหตุของการทดลองนั้น
2. ตัวแปรตาม ซึ่งจะเป็ผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงตัวแปรต้น
3. ตัวแปรควบคุม หมายถึง สิ่งที่ต้องควบคุมให้เหมือน ๆ กัน มิฉะนั้นจะมีผลทำให้

ตัวแปรตามเปลี่ยนไป

4. ตัวแปรแทรกซ้อน ซึ่งจริง ๆ แล้วคือตัวแปรควบคุม แต่ในบางครั้งเราจะควบคุมไม่ได้ซึ่งจะทำให้ผลการทดลองผิดไปตัวอย่าง เช่น นักเรียนต้องการศึกษาว่ากระดาษชนิดใดสามารถพับเครื่องร้อนและปาได้ไกลที่สุด

ตัวแปรต้น (ตัวแปรอิสระ) คือชนิดของกระดาษ

ตัวแปรตาม คือระยะทางที่กระดาษเคลื่อนที่ได้

ตัวแปรควบคุม คือแรงที่ใช้ปากระดาษ

ตัวแปรแทรกซ้อน เช่น ในขณะที่ป้ากระดาศมีลมพัดเข้ามาซึ่งจะทำให้ข้อมูลผิดพลาด

2. **โครงการประเภทสำรวจ** เป็นโครงการที่ไม่ต้องมีการจัดหรือกำหนดตัวแปร เป็นการสำรวจและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จากแหล่งความรู้ต่างๆ แล้วนำข้อมูลนั้นมาจำแนกเป็นหมวดหมู่ นำเสนอในรูปแบบต่างๆ อย่างมีระบบ เช่น การสำรวจการใช้คำยาจากเรื่องพระมหาชนก สำรวจความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการแข่งขันกีฬาของอำเภอ สำรวจพืชสมุนไพรในบริเวณโรงเรียน

3. **โครงการประเภททฤษฎี** เป็นโครงการที่นำแนวคิดหรือทฤษฎีใหม่ๆ โดยตั้งข้อดทลงหรือกติกาค้นมา แล้วเสนอหลักการหรือแนวคิดที่ยังไม่มีใครคิดมาก่อนซึ่งผู้จัดทำโครงการจะต้องเป็นผู้มีความรู้เรื่องนั้นๆ เป็นอย่างดี สามารถอธิบายได้อย่างมีเหตุผลและน่าเชื่อถือ เช่น คณิตคิดลัด เกษตรผสมผสาน ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง ความมหัศจรรย์ของเลข 9

4. **โครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์** เป็นโครงการประดิษฐ์หรือพัฒนาเครื่องมือเครื่องใช้หรืออุปกรณ์ต่างๆ ที่นำมาใช้ประโยชน์ในการทำงาน อาจเป็นสิ่งประดิษฐ์ใหม่หรือพัฒนาจากของเดิมที่มีอยู่แล้ว นำมาปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพดีกว่าเดิม เช่น เครื่องดักจับแมลงวันทอง ภาชนะจากพืช เครื่องช่วยในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ การแต่งบทประพันธ์ลักษณะต่างๆ

ขั้นตอนการจัดทำโครงการ

1. การคิดและเลือกหัวเรื่อง นักเรียนจะต้องเลือกศึกษาเรื่องที่เขาสอนใจ โดยครูจะต้องเป็นผู้กระตุ้นหรือจัดกิจกรรมเร้าให้ผู้เรียนคิดเรื่องที่จะทำด้วยความพอใจ หัวข้อของโครงการอาจได้มาจากปัญหา คำถาม หรือความอยากรู้อยากเห็นในเรื่องต่างๆ ของผู้เรียน ซึ่งเป็นผลมาจากการอ่านหนังสือ การได้พบเห็นสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวัน หัวข้อโครงการ ควรเป็นเรื่องเฉพาะเจาะจงและชัดเจนว่าทำอะไร ควรเน้นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวและเกิดประโยชน์

2. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เตรียมไปหาแหล่งเรียนรู้ ขั้นนี้ครูต้องจัดเตรียม หรือชี้แนะแหล่งความรู้ต่าง ๆ ที่ผู้เรียนจะต้องใช้ค้นคว้าหาคำตอบจากเรื่องที่เขาสอนใจและสงสัย อาจเป็นประเภทเอกสาร ผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญ สื่อประเภทโสตทัศน วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่หลากหลาย ผู้เรียนจะต้องได้รับรู้ว่ามิแหล่งความรู้ใดบ้าง ได้มองเห็นช่องทางที่จะใช้แหล่งความรู้เหล่านั้นๆ อย่างไรบ้าง และสามารถกำหนดแนวทางกว้างๆ ได้ว่าจะทำอะไร ทำอย่างไร ใช้ทรัพยากรอะไร เพื่ออะไร

3. จัดทำเค้าโครงของโครงการ เข้าสู่การวางแผนก่อน เมื่อนักเรียนได้กำหนดแนวทางกว้างๆ แล้วจะต้องนำแนวทางนั้นมาวางแผนการทำงานว่าจะทำอะไรก่อนหลังโดยการสร้างแผนที่ความคิดแล้วนำมาจัดทำเค้าโครงของโครงการ กำหนดเป็นหัวข้อต่างๆ ได้แก่ชื่อโครงการ ชื่อผู้จัดทำโครงการ ชื่อที่ปรึกษาโครงการ ระยะเวลาดำเนินงาน เหตุผลที่จัดทำโครงการ วัตถุประสงค์ของการจัดทำ ขั้นตอนการดำเนินงาน ผลที่คาดว่าจะได้รับ และแหล่งความรู้

4. ลงมือทำโครงการตามขั้นตอนอย่างสนุกสนาน ขั้นตอนนี้นักเรียนจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่วางไว้ โดยอยู่ในความดูแลและแนะนำของครูผู้สอน โดยนักเรียนต้องปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบ มีการจดบันทึกข้อมูลต่างๆ ไว้เป็นระยะ ว่าทำอะไร ทำอย่างไร ได้ผลอย่างไร เมื่อมีปัญหาหรืออุปสรรคได้แก้ไขอย่างไร นักเรียนควรฝึกทักษะจากกิจกรรมและแหล่งความรู้ที่หลากหลาย ตามความสนใจ เกิดการเรียนรู้ตามลำดับขั้นโดยการปฏิบัติจริงด้วยตนเอง ได้สนุกเพลิดเพลินกับการทำงาน ได้ทำงานอย่างมีความสุข เกิดความภาคภูมิใจในผลงานที่ปรากฏ และสามารถนำความรู้นั้นไปใช้ได้เหมาะสม

5. เขียนรายงานอย่างมั่นใจ การดำเนินการตามขั้นตอนนี้ เป็นการสรุปการรายงานผลจากการปฏิบัติงานที่ผ่านมา เพื่อให้ผู้อื่นได้ทราบแนวคิด วิธีดำเนินงาน ผลที่ได้รับและข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เกี่ยวกับโครงการขั้นตอนการเขียนรายงาน

6. การแสดงผลงาน โดยนำเสนอในรูปแบบแผนเสนอโครงการประกอบการรายงาน จัดนิทรรศการ การเล่าเรื่อง การแสดงละคร การทำเพิ่มสะสมผลงาน ฯลฯ

ใบความรู้ที่ 2

การเขียนเค้าโครงโครงการ

1. **ชื่อหัวข้อโครงการ** ชื่อหัวข้อโครงการจะบอกให้ทราบว่าทำอะไร กับใคร เพื่ออะไร
ชื่อหัวข้อโครงการที่ดีควรมีลักษณะ สั้นกะทัดรัด มีความชัดเจน สามารถสื่อความหมายได้ดี
เฉพาะเจาะจงว่าต้องการศึกษาอะไร
2. **ชื่อผู้ทำโครงการ** ผู้รับผิดชอบโครงการอาจเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มก็ได้ ต้องระบุ
ชื่อ – นามสกุล ชั้น / ห้อง เลขที่
3. **ครูที่ปรึกษาโครงการ** ระบุ ชื่อ – นามสกุล ตำแหน่ง สถานที่ทำงานซึ่งเป็นผู้สอนโครงการนั้น
ในสาระวิชาภาษาไทย หรือเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งทำหน้าที่ให้คำปรึกษาหรือควบคุมการทำ
โครงการ
4. **ที่มาและความสำคัญของโครงการ** อธิบายเหตุผลที่เลือกทำโครงการนี้ มีข้อสนใจหรือแรง
บันดาลใจอย่างไร หรือกล่าวถึงสภาพปัจจุบันที่เป็นความต้องการและความคาดหวังที่จะให้
เกิดผลเป็นอย่างไร
5. **วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า** หมายถึงสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการทั้งในเชิง
ปริมาณและเชิงคุณภาพ ควรมีความเฉพาะเจาะจงและเป็นสิ่งที่สามารถทำได้ เป็นการบอก
ขอบเขตของงานที่จะทำให้ชัดเจนขึ้น
6. **วิธีดำเนินงาน** อาจแบ่งเป็น 2 หัวข้อย่อย คือ
- วัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ มีวัสดุอุปกรณ์อะไรบ้าง มีจำนวนและปริมาณเท่าใด
- วิธีดำเนินการ อธิบายวิธีในการศึกษาค้นคว้าทุกขั้นตอนโดยละเอียด
7. **ผลการศึกษาค้นคว้า** นำเสนอข้อมูลหรือผลการทดลองต่าง ๆ ที่สังเกตรวบรวมได้ รวมทั้ง
เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่วิเคราะห์ได้
8. **ประโยชน์ที่ได้รับ** อธิบายผลสรุปที่ได้จากการทำโครงการ ควรกล่าวถึงข้อมูลการ นำไปใช้
ประโยชน์ ปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน
9. **ข้อเสนอแนะ** เสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข
10. **เอกสารอ้างอิง** หมายถึง เอกสารต่าง ๆ ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า หรืออ่านเพื่อศึกษาหาข้อมูล
และรายละเอียดต่าง ๆ ที่นำมาใช้ประโยชน์ในการทำโครงการ เขียนเอกสารอ้างอิงให้ถูกต้อง
ตามหลักการเขียนบรรณานุกรม

ใบความรู้ที่ 3

ตัวอย่างการเขียนเค้าโครงโครงการภาษาไทย

1. ชื่อหัวข้อโครงการ “ คำศัพท์ชวนรู้ที่อยู่ในวรรณคดีลำนานชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ”
2. ชื่อผู้ทำโครงการ
เด็กหญิงชลิดา สิงโตขำ เด็กหญิงจุไรพร วงษ์สาดี เด็กหญิงน้ำผึ้ง พุ่มระชัญ
3. ครูที่ปรึกษาโครงการ
ครูทิพอาภา นิยมสุวรรณ โรงเรียนวัดโสภณเจติการาม
4. ที่มาและความสำคัญของโครงการ
เนื่องจากวิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่ยากแก่ความเข้าใจ โดยเฉพาะเกี่ยวกับคำศัพท์ ต่างๆ จาก บทเรียน ซึ่งต้องรวบรวมความหมาย และนำมาจัดเป็นระบบเพื่อง่ายแก่การนำไปใช้จึงได้จัดทำโครงการนี้ขึ้นมา
5. วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า
 1. เพื่อรวบรวมคำจากหนังสือวรรณคดีลำนานชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 2. เพื่อหาความหมายของคำจาก
 3. เพื่อจัดทำพจนานุกรมคำจากประจำชั้นเรียน
6. สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า
คำจากในหนังสือวรรณคดีลำนานชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนมากและมีความหมายต่างกัน
7. ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า
 1. คำจาก หมายถึง คำจากในหนังสือวรรณคดีลำนานชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สมาชิกในกลุ่ม 3 คน อ่านเขียนไม่คล่อง
 2. ระยะเวลาศึกษาตั้งแต่ 15 มิถุนายน - 22 มิถุนายน 2549
8. วิธีดำเนินงาน
วัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ มีหนังสือวรรณคดีลำนานชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พจนานุกรม ปากกา ดินสอสี กระดาษสมุดรายงาน กระดาษทำปก ไม้บรรทัด อุปกรณ์เข้าเล่ม
วิธีดำเนินการ
 1. หาคำศัพท์ในเรื่องวรรณคดีลำนานชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วคัดลอกลงสมุดรายงาน
 2. จัดเรียงตามลำดับพจนานุกรม
 3. เปิดพจนานุกรม หาคำอ่านและหาความหมาย

4. ตกแต่งเขียนภาพประกอบคำศัพท์ที่สำคัญให้น่าสนใจ
5. ตกแต่งรูปเล่มให้สวยงาม

9. ผลการศึกษาค้นคว้า

1. อ่าน เขียน คำยากในหนังสือวรรณคดีลำนำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้คล่องขึ้น
2. รู้ความหมายของคำศัพท์
3. เรียงลำดับคำตามพจนานุกรมได้ถูกต้อง
4. รวบรวมคำยากเป็นรูปเล่มได้
5. สามารถใช้เป็นเอกสารประกอบการเรียนได้

10. ประโยชน์ที่ได้รับ

1. รู้จักการจัดทำโครงการประกอบการเรียน
2. ใช้พจนานุกรมเป็น
3. มีพจนานุกรมประจำชั้นเรียน
4. รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

11. ข้อเสนอแนะ

ควรจะจัดรวบรวมคำยากที่นอกเหนือจากในหนังสือวรรณคดีลำนำ หรือจากหนังสือภาษาพาที หนังสือพิมพ์

12. เอกสารอ้างอิง

1. หนังสือวรรณคดีลำนำชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6
2. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง พระมหาชนก ตอนบารมีพระมหาสัตว์ เวลา 2 ชั่วโมง

มาตรฐาน ท 1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้าง
วิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐาน ท 2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราว
ในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมี
ประสิทธิภาพ

สาระสำคัญ

การคิดวิเคราะห์เป็นกระบวนการสำคัญในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งนักเรียนจะต้องมี
ประสบการณ์ด้านการอ่าน การเขียนและการฟังที่ดีจึงจะมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ และสามารถ
นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างถูกต้อง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ศึกษาเรื่องพระมหาชนกตอนบารมีพระมหาสัตว์ แล้วสามารถแสดงความคิดเห็นโดย
เขียนสรุปฟังความคิด ใช้พจนานุกรมในการศึกษาคำศัพท์ วิเคราะห์ความ ตรวจสอบความรู้
แก้ปัญหาและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากศึกษาบทเรียนแล้วนักเรียนสามารถ

1. อ่าน/ฟังเรื่องพระมหาชนกตอนบารมีพระมหาสัตว์ แล้วสามารถแสดงความคิดเห็น
พร้อมทั้งสรุปฟังความคิดได้
2. บอก/เขียนความหมายของคำศัพท์จากเรื่องได้ถูกต้อง
3. วิเคราะห์ ตรวจสอบความรู้ และแก้ปัญหาจากสถานการณ์ได้
4. นำข้อคิด คุณธรรมที่ปรากฏในเรื่องไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
5. นำปัญหาที่กลุ่มสนใจคิดหัวข้อเรื่อง/ ทำโครงงานได้

สาระการเรียนรู้

เรื่องพระมหาชนก ตอนบารมีพระมหาสัตว์

กิจกรรมการเรียนรู้

แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 การคิดและเลือกหัวเรื่อง นักเรียนเข้ากลุ่มเดิมกลุ่มละ 4 คน คละความรู้กัน

1. นักเรียนร้องเพลงภูมิแผ่นดินพร้อมแถบบันทึกเสียง เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติในหลวงพร้อมกัน แล้วร่วมกันอภิปราย คิดวิเคราะห์ สรุปข้อคิดเตือนใจให้เราชาวไทยอยู่เป็นสุขจนทุกวันนี้

2. ดูภาพเรื่องพระมหาชนกตอนท้าวสักกเทวราชช่วยเหลือพระเทวี แล้วร่วมแสดงความคิดเห็นของปัญหา ข้อคิดจากเรื่อง แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มคิดเลือกหัวข้อเรื่องในการศึกษาตอนบารมีพระมหาสัตว์ทำเป็นโครงการให้สอดคล้องกับตอนแรกต่อไป

ขั้นที่ 2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3. อ่านเรื่องพระมหาชนกตอนบารมีพระมหาสัตว์จากหนังสือพระมหาชนกฉบับพระราชนิพนธ์และฉบับการ์ตูน หนังสือโครงการภาษาไทย ตัวอย่างโครงการภาษาไทยแบบต่างๆ แต่ละกลุ่มศึกษารายละเอียดถึงหัวข้อเรื่องที่เป็นปัญหา ซึ่งสมาชิกในกลุ่มสนใจในการทำโครงการ

ขั้นที่ 3 จัดทำเค้าโครงของโครงการ

4. แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายแสดงการคิดวิเคราะห์ความรู้ สาเหตุของปัญหา ข้อคิดที่เป็นคติเตือนใจ สรุปการคิดวิเคราะห์แล้วเขียนเค้าโครงของโครงการที่กลุ่มสนใจเลือกหัวข้อเรื่องโครงการทำต่อจากครั้งแรกบันทึกในใบกิจกรรมที่ 1-2

ขั้นที่ 4 ลงมือทำโครงการ

5. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันค้นคว้าศึกษาข้อมูลจากหนังสือพระมหาชนก พจนานุกรม หนังสือสำนวนไทย สุภาษิต คำพังเพย ภาพพลิกเรื่องพระมหาชนก แล้วนำมาบันทึกข้อมูลในใบกิจกรรม

ขั้นที่ 5 การเขียนรายงาน

6. แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายผลการศึกษาและการคิดวิเคราะห์ความรู้ที่ได้จากเรื่องที่สมาชิกสนใจร่วมกัน สรุปเรื่องบันทึกความรู้ เรียบเรียงเขียนเป็นรายงานโครงการในใบกิจกรรมที่ 1-2 จากเรื่องพระมหาชนกตอนบารมีพระมหาสัตว์ ครูคอยให้คำปรึกษาแนะนำ

ขั้นที่ 6 การแสดงผลงาน

7. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงาน เรื่องที่กลุ่มสนใจได้คิดวิเคราะห์อภิปรายสรุปผลร่วมกัน เป็นข้อคิดที่เป็นคติ ข้อเสนอแนะที่นำมาใช้ในชีวิตจริงได้ โดยนำเสนอเป็นรายงาน การแสดงละคร จัดนิทรรศการ ช่วยกันสรุปผลการศึกษาคูเพิ่มเติมความรู้

สื่อ และแหล่งเรียนรู้

1. หนังสือโครงงานภาษาไทย ตัวอย่างโครงงาน
2. ภาพพลิกเรื่องพระมหาชนก
3. หนังสือพระมหาชนกฉบับพระราชนิพนธ์และพระมหาชนกฉบับการ์ตูน
4. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542
5. ใบกิจกรรมที่ 1-2
6. หนังสือสำนวนไทย สุภาษิต คำพังเพย
7. แอปบันทึกเสียงเพลงภูมิแผ่นดิน

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัด
 - สังเกตการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
 - ตรวจผลงานกลุ่ม
2. เครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล
 - แบบสังเกตพฤติกรรมและผลงานระหว่างเรียน
 - ฟังความคิด
 - เค้าโครงของโครงงาน
3. เกณฑ์การประเมิน ตรวจผลงานกลุ่ม ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

เพลงภูมิแผ่นดิน

(หญิง) บุญของแผ่นดินไทย พ่อหลวงบันดาลให้ที่ในยังงามมีข้าว น้ำรินดินดีใครเล่า
ทุกข์ใดเห็นไปบรรเทาด้วยพระบาท เกือบศตวรรษ ร นำไทยทั้งชาติพ้นภัย

(ชาย) แผ่นดินถิ่นเมืองทอง ผ่านพันโศกภัยเนื่ององพระทรงคุ้มครองไทยไว้ พระเป็นพลัง
แผ่นดิน สมานพลังชีวินของชนชาวไทย อุณหภูมิไฟพระปัญญาเกริกไกรภูมิพลมหาราชา

(หญิง,ชาย) ออองค์สุริย์ศรีมีธรรมส่อง ปกครองอย่างทรงพระเมตตา

(ชาย) คุณบิดรเหล่าประชาทุกข์ร้อนใด ๆ กรายมา โอ้ฟ้าเป็นดังฝนดับไฟ

(หญิง) ภูมิใจไทยร่วมร้อยหัวใจร่วมฝักร่วมฝัน ภูมิพลังแผ่นดินถิ่นนี้ยิ่งใหญ่

(ชาย) ภูมิประหวัดประชาชาติภูมิไพบ ภาควิชาชัยภูมิพลังแผ่นดิน

(หญิง,ชาย) เทิดไท้บนบ้น้อมเทิดทูน ร เหนือเกล้า สราญนานเนาหทัยสุขล้ำสมจินต์
เพริศแพร้วพิพัฒน์เพศภัยพ่ายแพ้สิ้น นวมินทร์มหาราชาภูมิพล

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง พระมหาชนก พระกุมารเจริญวัย เวลา 2 ชั่วโมง

มาตรฐาน ท.1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้าง
วิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐาน ท.2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราว
ในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมี
ประสิทธิภาพ

สาระสำคัญ

การคิดวิเคราะห์เป็นกระบวนการสำคัญในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งนักเรียนจะต้องมี
ประสบการณ์ด้านการอ่าน การเขียนและการฟังที่ดีจึงจะมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ และสามารถ
นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างถูกต้อง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ศึกษาเรื่องพระมหาชนกตอนพระกุมารเจริญวัย แล้วสามารถแสดงความคิดเห็นโดย
เขียนสรุปฟังความคิด ใช้พจนานุกรมในการศึกษาคำศัพท์ วิเคราะห์ความ ตรวจสอบความรู้
แก้ปัญหาและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากศึกษาบทเรียนแล้วนักเรียนสามารถ

1. อ่าน/ฟังเรื่องพระมหาชนกตอนพระกุมารเจริญวัย แล้วสามารถแสดงความคิดเห็น
พร้อมทั้งสรุปฟังความคิดได้
2. บอก/เขียนความหมายของคำศัพท์จากเรื่องได้ถูกต้อง
3. วิเคราะห์ ตรวจสอบความรู้ และแก้ปัญหาจากสถานการณ์ได้
4. นำข้อคิด คุณธรรมที่ปรากฏในเรื่องไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
5. นำปัญหาที่กลุ่มสนใจคิดหัวข้อเรื่อง/ทำโครงงานได้

สาระการเรียนรู้

เรื่องพระมหาชนก ตอนพระกุมารเจริญวัย

กิจกรรมการเรียนรู้

แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 การคิดและเลือกหัวเรื่อง นักเรียนเข้ากลุ่มเดิมกลุ่มละ 4 คน ละครความรู้กัน

1. เล่นเกมบิงโกคำศัพท์เรื่องพระมหาชนก เพื่อส่งเสริมการอ่านคำศัพท์ให้ถูกต้อง โดยแจกตารางคำศัพท์ให้นักเรียนทุกคน แล้วให้แต่ละกลุ่มจับสลากบอกคำศัพท์ในเรื่องพระมหาชนกสลับกัน ใครสามารถกาบาทเรียงคำศัพท์เป็นแนวเดียวติดต่อกันได้ 5 คำก่อนเป็นผู้ชนะ
2. ดูภาพเรื่องพระมหาชนกพระกุมารเจริญวัยช่วยกันสรุปเรื่องในตอนแรก แล้วร่วมแสดงความคิดเห็นของปัญหา ข้อคิดจากเรื่อง แล้วแต่ละกลุ่มคัดเลือกปัญหาที่สมาชิกในกลุ่มสนใจร่วมกันตั้งประเด็นเป็นหัวเรื่องให้สอดคล้องกับเรื่องเดิม ในการศึกษาเรื่องพระมหาชนกเพื่อทำเป็นโครงงานต่อไป

ขั้นที่ 2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3. อ่านเรื่องพระมหาชนกตอนพระกุมารเจริญวัยจากหนังสือพระมหาชนกฉบับพระราชนิพนธ์และฉบับการ์ตูน หนังสือโครงงานภาษาไทย ตัวอย่างโครงงานภาษาไทยแบบต่างๆ ฯลฯ ที่แต่ละกลุ่มศึกษาให้ละเอียดถึงหัวเรื่องที่กลุ่มนักเรียนสนใจ ในการทำโครงงาน

ขั้นที่ 3 จัดทำเค้าโครงของโครงงาน

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายแสดงการคิดวิเคราะห์ความรู้ สาเหตุของปัญหา ข้อคิดที่เป็นคติเตือนใจ สรุปการคิดวิเคราะห์แล้วเขียนเค้าโครงของโครงงานที่กลุ่มสนใจเลือก หัวข้อเรื่องบันทึกในใบกิจกรรมที่ 1-2

ขั้นที่ 4 ลงมือทำโครงงาน

5. นักเรียนในกลุ่มช่วยกันค้นคว้าศึกษาข้อมูลจากหนังสือพระมหาชนก พจนานุกรม หนังสือตำนานไทย สุภาษิต คำพังเพย ภาพพลิกเรื่องพระมหาชนก แล้วนำมาบันทึกข้อมูลในใบกิจกรรมให้สอดคล้องกับเรื่องที่สมาชิกสนใจ ทำโครงงานต่อจากครั้งก่อน

ขั้นที่ 5 การเขียนรายงาน

6. แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายผลการศึกษาและการคิดวิเคราะห์ความรู้ที่ได้จากเรื่องที่สมาชิกสนใจร่วมกัน สรุปเรื่องบันทึกความรู้ เรียบเรียงเขียนเป็นรายงานโครงงานในใบกิจกรรมที่ 1-2 ต่อจากครั้งก่อน จากเรื่องพระมหาชนกตอนพระกุมารเจริญวัย

ขั้นที่ 6 การแสดงผลงาน

7. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงาน เรื่องที่กลุ่มสนใจได้คิดวิเคราะห์อภิปรายสรุปผลร่วมกัน เป็นข้อคิดที่เป็นคติ ข้อเสนอแนะที่นำมาใช้ในชีวิตจริงได้ โดยนำเสนอเป็นรายงานการเล่าเรื่อง การแสดงละคร จัดนิทรรศการ

สื่อ และแหล่งเรียนรู้

1. หนังสือโครงงานภาษาไทย ตัวอย่างโครงงาน
2. ภาพพลิกเรื่องพระมหาชนก
3. หนังสือพระมหาชนกฉบับพระราชนิพนธ์และพระมหาชนกฉบับการ์ตูน
4. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542
5. ใบกิจกรรมที่ 1-2
6. หนังสือสำนวนไทย สุภาษิต คำพังเพย
7. เกมบิงโกคำศัพท์เรื่องพระมหาชนก

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัด
 - สังเกตการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
 - ตรวจผลงานกลุ่ม
2. เครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล
 - แบบสังเกตพฤติกรรมและผลงานระหว่างเรียน
 - ฟังความคิด
 - โครงงานของแต่ละกลุ่ม
3. เกณฑ์การประเมิน ตรวจผลงานกลุ่ม ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

เกมบิงโก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักคำศัพท์ต่างๆ และชนิดของคำ
2. นักเรียนได้รับความรู้ ความสนุกสนาน
3. ใช้ประกอบการสอนทำให้บทเรียนน่าสนใจขึ้น

อุปกรณ์

1. กระดาษสำหรับพิมพ์ตารางคำศัพท์
2. ดินสอ ปากกา ใช้กากบาทคำศัพท์
3. แผ่นฟิวเจอร์บอร์ดสำหรับติดตารางคำบิงโก

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. แจกตารางคำศัพท์เท่าจำนวนผู้เล่น
2. นักเรียนผลัดกันจับสลากบอกคำศัพท์ในเรื่องพระมหากษัตริย์ที่ครูกำหนดให้ ถ้าคำศัพท์ตรงกับตารางของใครให้ใช้ดินสอกากบาททับไว้ ให้เรียงติดต่อกัน 5 ช่องจะเป็นแนวนอน / แนวตั้ง / แนวเฉียง ด้านใดก็ได้ให้นักเรียนยกมือและตะโกนว่าบิงโก
3. ครูตรวจสอบว่าถูกต้องนักเรียนก็จะได้รับรางวัล
4. เริ่มเล่นใหม่เหมือนเดิมตามความเหมาะสม

ประเมินผล

จากการสังเกต สัมภาษณ์ แบบสอบถาม

ตัวอย่างใบงานการเล่นบิงโก

เกมบิงโก

ราชาศัพท์	ลักษณะ นาม	คติ	ตัวละคร	คำศัพท์
เสวย	เล่ม	คนหูเบา	โปล ชนก	สุสสรด
พระเนตร	ผืน	ความ พยายาม	อริฎฐ ชนก	ปริศนา
พระโอรส	ตัว	ความ กตัญญู	มหา ชนก	อุทยาน
พระ นาสิก	ดอก	คนมี ปัญญา	สักกะ เทวราช	มหา วิชาลัย
เสด็จ	คน	ความ อดทน	สีวลีเทวี	ปุทะเล

เกมบิงโก

ราชาศัพท์	ลักษณะ นาม	คติ	ตัวละคร	คำศัพท์
บรรทม	ผล	หวานเป็น ลม	มณีเมขลา	มหา สัตว์
พระราช ธิดา	วง	โง่โงด ฉลาด	อุทิจจ พราหมณ์	สุวรรณ ภูมิ
พระชนก	คัน	น้ำน้อย แพ้ไฟ	จารุเดโช	ศิษย์
พระบาท	ตัว	ของดีเป็น ที่ต้องการ	กเชนทร สิงห	โพธิยา ลัย
พระโอรส	เล่ม	สวยแต่ รูป	อำมาตย์	วิเทหะ

เกมบิงโก

ราชาศัพท์	ลักษณะ นาม	คติ	ตัวละคร	คำศัพท์
พระ โอรส	เล่ม	หวาน เป็นลม	มหาชนก	มหา สัตว์
พระบาท	คน	สวยแต่ รูป	มณี เมขลา	วิเทหะ
พระเนตร	ผืน	ความ พยายาม	อุทิจจ พราหมณ์	ปริศนา
บรรทม	ตัว	โง่โงด ฉลาด	กเชนทร สิงห	สุวรรณ ภูมิ
พระราช ธิดา	ผล	ความ กตัญญู	อำมาตย์	อุทยาน

เกมบิงโก

ราชาศัพท์	ลักษณะ นาม	คติ	ตัวละคร	คำศัพท์
พระชนก	คัน	คนหูเบา	มณี เมขลา	มหาสัตว์
เสวย	เล่ม	น้ำน้อยแพ้ ไฟ	โปลชนก	สุสสรด
เสด็จ	ปาก	คนมี ปัญญา	ทิมาวู กุมาร	มหาวิชา ลัย
บรรทม	คน	ความ พยายาม	จารุเดโช พราหมณ์	มิถิลา
พระนาสิก	ตัว	ฝนทิ้งให้ เป็นเข็ม	สีวลีเทวี	ปริศนา

เกมบิงโก

ราชาศัพท์	ลักษณะนาม	คติ	ตัวละคร	คำศัพท์
พระบาท	คน	คนดีมีคู่	มณีเมขลา	วิเทหะ
พระเนตร	ผืน	ความพยายาม	อุทิจงพราหมณ์	ปริศนา
บรรทม	ดอก	แพ้เป็นพระ	กเชนทรสิงห	สุวรรณภูมิ
พระราชธิดา	เมือง	ความกตัญญู	อำมาตย์	ชีวานุสังเคราะห์
พระราชโอรส	วง	ของดีเป็นที่ต้องการ	อริราชชนก	โพธิyalัย

เกมบิงโก

ราชาศัพท์	ลักษณะนาม	คติ	ตัวละคร	คำศัพท์
เสวย	เล่ม	น้ำน้อยแพ้ไฟ	โปลชนก	สุสสรด
เสด็จ	ดอก	คนมีปัญญา	อริราชชนก	มหาวิชาลัย
บรรทม	ผล	ความพยายาม	จารุเดโชพราหมณ์	ลูกศิษย์
พระนาสิก	คน	ความอดทน	สิวลีเทวี	ปฐะเล
พระเนตร	ผืน	หวานเป็นลม	สักกะเทวราช	ปริศนา

เกมบิงโก

ราชาศัพท์	ลักษณะนาม	คติ	ตัวละคร	คำศัพท์
พระนาสิก	ตัว	ฝนทิ้งให้เป็นเข็ม	สิวลีเทวี	ปริศนา
บรรทม	คน	ความพยายาม	จารุเดโชพราหมณ์	มิดิลา
พระเนตร	ผืน	ความพยายาม	อุทิจงพราหมณ์	ปริศนา
บรรทม	ตัว	ง้อวดฉลาด	กเชนทรสิงห	สุวรรณภูมิ
เสวย	เล่ม	น้ำน้อยแพ้ไฟ	โปลชนก	สุสสรด

เกมบิงโก

ราชาศัพท์	ลักษณะนาม	คติ	ตัวละคร	คำศัพท์
พระชนก	ดั้น	คนหูเบา	มณีเมขลา	มหาสัตว์
พระบาท	คน	สวยแต่รูป	มณีเมขลา	วิเทหะ
เสด็จ	ปาก	คนมีปัญญา	ทิมาวุกุมาร	มหาวิชาลัย
พระโอรส	เล่ม	หวานเป็นลม	มหาชนก	มหาสัตว์
พระราชธิดา	เมือง	ความกตัญญู	อำมาตย์	ชีวานุสังเคราะห์

แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 4

การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง พระมหาชนก ตอนสู้วิบากกรรม เวลา 2 ชั่วโมง

มาตรฐาน ท.1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้าง
วิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐาน ท.2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราว
ในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมี
ประสิทธิภาพ

สาระสำคัญ

การคิดวิเคราะห์เป็นกระบวนการสำคัญในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งนักเรียนจะต้องมี
ประสบการณ์ด้านการอ่าน การเขียนและการฟังที่ดีจึงจะมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ และสามารถ
นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างถูกต้อง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ศึกษาเรื่องพระมหาชนกตอนสู้วิบากกรรม แล้วสามารถแสดงความคิดเห็นโดยเขียน
สรุปผังความคิด ใช้พจนานุกรมในการศึกษาคำศัพท์ วิเคราะห์ความ ตรวจสอบความรู้ แก้ปัญหา
และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากศึกษาบทเรียนแล้วนักเรียนสามารถ

1. อ่าน/ฟังเรื่องพระมหาชนกตอนสู้วิบากกรรม แล้วสามารถแสดงความคิดเห็น พร้อม
ทั้งสรุปผังความคิดได้
2. บอก/เขียนความหมายของคำศัพท์จากเรื่องได้ถูกต้อง
3. วิเคราะห์ ตรวจสอบความรู้ และแก้ปัญหาจากสถานการณ์ได้
4. นำข้อคิด คุณธรรมที่ปรากฏในเรื่องไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
5. นำปัญหาที่กลุ่มสนใจคิดหัวข้อเรื่อง/ ทำโครงงานได้

สาระการเรียนรู้

เรื่องพระมหาชนก ตอนสู่วิบากกรรม

กิจกรรมการเรียนรู้

แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 การคิดและเลือกหัวเรื่อง นักเรียนเข้ากลุ่มเดิมกลุ่มละ 4 คน คละความรู้กัน

1. นักเรียนร้องเพลงภูมิแผ่นดินพร้อมเทพ เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติในหลวงพร้อมกัน แต่ละกลุ่มคิดทำประกอบเพลง แล้วร่วมกันเสนอแนะข้อคิดเห็นในบทเพลง

2. นักเรียนดูภาพเรือแตกในเรื่องพระมหาชนก แล้วร่วมแสดงความคิดเห็นสาเหตุของปัญหา ข้อคิดจากเรื่อง แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มคิดเลือกหัวเรื่องในการศึกษา ตอนสู่วิบากกรรม ให้สอดคล้องกับเรื่องแรกทำเป็นโครงงานต่อไป

ขั้นที่ 2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3. ให้นักเรียนอ่านเรื่องพระมหาชนกตอนสู่วิบากกรรม จากหนังสือพระมหาชนกฉบับพระราชนิพนธ์และฉบับการ์ตูน หนังสือโครงงานภาษาไทย ตัวอย่างโครงงานภาษาไทยแบบต่างๆ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน อินเทอร์เน็ต แต่ละกลุ่มศึกษารายละเอียดถึงหัวเรื่องปัญหาที่สมาชิกในกลุ่มสนใจในการทำโครงงานต่อจากครั้งก่อน

ขั้นที่ 3 จัดทำเค้าโครงของโครงงาน

4. แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายแสดงการคิดวิเคราะห์ความรู้ สาเหตุของปัญหา ข้อคิดที่เป็นคติเตือนใจ สรุปการคิดวิเคราะห์แล้วเขียนเค้าโครงของโครงงานที่กลุ่มสนใจเลือกหัวข้อเรื่องบันทึกในใบกิจกรรมที่ 1-2

ขั้นที่ 4 ลงมือทำโครงงาน

5. สมาชิกในกลุ่มร่วมกันค้นคว้าศึกษาข้อมูลจากหนังสือพระมหาชนก พจนานุกรม หนังสือสำนวนไทย สุภาษิต คำพังเพย ภาพพลิกเรื่องพระมหาชนก ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลทำตามขั้นตอนการทำโครงงานที่กำหนดไว้ แล้วนำมาบันทึกข้อมูลในใบกิจกรรม

ขั้นที่ 5 การเขียนรายงาน

6. แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายผลการศึกษาและการคิดวิเคราะห์ความรู้ที่ได้จากเรื่องที่สมาชิกสนใจร่วมกัน สรุปเรื่องบันทึกความรู้ตอนสู่วิบากกรรม เรียบเรียงเขียนเป็นรายงานโครงงานในใบกิจกรรมที่ 1-2

ขั้นที่ 6 การแสดงผลงาน

7. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงาน เรื่องที่กลุ่มสนใจได้คิดวิเคราะห์อภิปรายสรุปผลร่วมกัน เป็นข้อคิดที่เป็นคติ ข้อเสนอแนะที่นำมาใช้ในชีวิตจริงได้ โดยนำเสนอเป็นรายงาน การแสดงละคร จัดนิทรรศการ

สื่อ และแหล่งเรียนรู้

1. โครงการภาษาไทย ตัวอย่างโครงการ
2. ภาพพลิกเรื่องพระมหาชนก
3. หนังสือพระมหาชนกฉบับพระราชนิพนธ์และพระมหาชนกฉบับการ์ตูน
4. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542
5. ใบกิจกรรมกลุ่ม
6. หนังสือสำนวนไทย สุภาษิต คำพังเพย
7. มหาชนกชาดกจากอินเทอร์เน็ต
8. แอลบั้มทีกเสียงเพลงภูมิแผ่นดิน

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัด
 - สังเกตการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
 - ตรวจผลงานกลุ่ม
2. เครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล
 - แบบสังเกตพฤติกรรมและผลงานระหว่างเรียน
 - ฟังความคิด
 - การเขียนรายงานโครงการ
3. เกณฑ์การประเมิน ตรวจผลงานกลุ่ม ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง พระมหาชนก ทรงกระทำความเพียร เวลา 2 ชั่วโมง

มาตรฐาน ท.1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้าง
วิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐาน ท.2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราว
ในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมี
ประสิทธิภาพ

สาระสำคัญ

การคิดวิเคราะห์เป็นกระบวนการสำคัญในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งนักเรียนจะต้องมี
ประสบการณ์ด้านการอ่าน การเขียนและการฟังที่ดีจึงจะมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ และสามารถ
นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างถูกต้อง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ศึกษาเรื่องพระมหาชนกตอนทรงกระทำความเพียร แล้วสามารถแสดงความคิดเห็นโดย
เขียนสรุปผังความคิด ใช้พจนานุกรมในการศึกษาคำศัพท์ วิเคราะห์ความ ตรวจสอบความรู้
แก้ปัญหาและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากศึกษาบทเรียนแล้วนักเรียนสามารถ

1. อ่าน/ฟังเรื่องพระมหาชนกตอนทรงกระทำความเพียร แล้วสามารถแสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งสรุปผังความคิดได้
2. บอก/เขียนความหมายของคำศัพท์จากเรื่องได้ถูกต้อง
3. วิเคราะห์ ตรวจสอบความรู้ และแก้ปัญหาจากสถานการณ์ได้
4. นำข้อคิด คุณธรรมที่ปรากฏในเรื่องไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
5. นำปัญหาที่กลุ่มสนใจคิดหัวข้อเรื่อง/ ทำโครงงานได้

สาระการเรียนรู้

เรื่องพระมหาชนก ตอนทรงกระทำความเพียร

กิจกรรมการเรียนรู้

แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 การคิดและเลือกหัวเรื่อง นักเรียนเข้ากลุ่มเดิมกลุ่มละ 4 คน คละความรู้กัน

1. นักเรียนดูภาพแล้วแสดงความคิดเห็น ตอนเรือล่มแล้วพระมหาชนกว่ายน้ำอยู่ในมหาสมุทรอันกว้างใหญ่ และถ้านักเรียนพบปัญหาเช่นพระมหาชนกจะทำอย่างไร

2. นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องย่อพระมหาชนกตั้งแต่ต้นถึงตอนทรงกระทำความเพียร แล้วร่วมแสดงความคิดเห็นสาเหตุของปัญหา ข้อคิดจากเรื่อง แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มคัดเลือกหัวเรื่องในการศึกษาเรื่องพระมหาชนกให้สอดคล้องกับเรื่องเดิมทำเป็นโครงงานต่อไป

ขั้นที่ 2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3. ให้นักเรียนอ่านเรื่องพระมหาชนกตอนทรงกระทำความเพียร พระมหาชนกขาดจากอินเทอร์เน็ต หนังสือพระมหาชนกฉบับพระราชนิพนธ์และฉบับการ์ตูน หนังสือโครงงานภาษาไทย ตัวอย่างโครงงานภาษาไทยแบบต่างๆ แต่ละกลุ่มศึกษาให้ละเอียดถึงหัวเรื่องที่กลุ่มนักเรียนสนใจ ในการทำโครงงาน

ขั้นที่ 3 จัดทำเค้าโครงของโครงงาน

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายแสดงการคิดวิเคราะห์ความรู้ สาเหตุของปัญหา ข้อคิดที่เป็นคติเตือนใจ สรุปการคิดวิเคราะห์แล้วเขียนเค้าโครงของโครงงานที่กลุ่มสนใจเลือกหัวข้อเรื่องบันทึกในใบกิจกรรมที่ 1-2

ขั้นที่ 4 ลงมือทำโครงงาน

5. นักเรียนในกลุ่มช่วยกันค้นคว้าศึกษาข้อมูลจากพระมหาชนกขาดจากอินเทอร์เน็ต จากหนังสือพระมหาชนกฉบับพระราชนิพนธ์ พจนานุกรม หนังสือสำนวนไทย สุภาษิต คำพังเพย ภาพพลิกเรื่องพระมหาชนก รวบรวมความรู้ที่ได้จากการศึกษาร่วมกันแล้วนำมาบันทึกข้อมูลในใบกิจกรรม

ขั้นที่ 5 การเขียนรายงาน

6. แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายผลการศึกษาและการคิดวิเคราะห์ความรู้ที่ได้จากเรื่องที่สมาชิกสนใจร่วมกัน สรุปเรื่องบันทึกความรู้ เรียบเรียงเขียนเป็นรายงานโครงงานในใบกิจกรรมที่ 1-2 ต่อจากครั้งก่อน

ขั้นที่ 6 การแสดงผลงาน

7. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงาน เรื่องที่กลุ่มสนใจได้คิดวิเคราะห์อภิปรายสรุปผลร่วมกัน เป็นข้อคิดที่เป็นคติ ข้อเสนอแนะที่นำมาใช้ในชีวิตจริงได้ โดยนำเสนอเป็นรายงาน การแสดงละคร จัดนิทรรศการ

สื่อ และแหล่งเรียนรู้

1. โครงการภาษาไทย ตัวอย่างโครงการ
2. ภาพพลิกเรื่องพระมหาชนก พระมหาชนกชาดกจากอินเทอร์เน็ต
3. หนังสือพระมหาชนกฉบับพระราชนิพนธ์และพระมหาชนกฉบับการ์ตูน
4. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542
5. ใบกิจกรรมที่ 1-2
6. หนังสือสำนวนไทย สุภาษิต คำพังเพย
7. หลักการอ่านคำบาลีจากอินเทอร์เน็ต

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัด
 - สังเกตการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
 - ตรวจผลงานกลุ่ม
2. เครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล
 - แบบสังเกตพฤติกรรมและผลงานระหว่างเรียน
 - ฟังความคิด
 - การเขียนรายงานโครงการ
3. เกณฑ์การประเมิน ตรวจผลงานกลุ่ม ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง พระมหาชนก ตอนครองกรุงมิตินคร เวลา 2 ชั่วโมง

มาตรฐาน ท.1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้าง
วิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐาน ท.2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราว
ในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมี
ประสิทธิภาพ

สาระสำคัญ

การคิดวิเคราะห์เป็นกระบวนการสำคัญในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งนักเรียนจะต้องมี
ประสบการณ์ด้านการอ่าน การเขียนและการฟังที่ดีจึงจะมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ และสามารถ
นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างถูกต้อง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ศึกษาเรื่องพระมหาชนกตอนครองกรุงมิตินคร แล้วสามารถแสดงความคิดเห็นโดยเขียน
สรุปฟังความคิด ใช้พจนานุกรมในการศึกษาคำศัพท์ วิเคราะห์ความ ตรวจสอบความรู้ แก้ปัญหา
และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากศึกษาบทเรียนแล้วนักเรียนสามารถ

1. อ่าน/ฟังเรื่องพระมหาชนกตอนครองกรุงมิตินคร แล้วสามารถแสดงความคิดเห็น
พร้อมทั้งสรุปฟังความคิดได้
2. บอก/เขียนความหมายของคำศัพท์จากเรื่องได้ถูกต้อง
3. วิเคราะห์ ตรวจสอบความรู้ และแก้ปัญหาจากสถานการณ์ได้
4. นำข้อคิด คุณธรรมที่ปรากฏในเรื่องไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
5. นำปัญหาที่กลุ่มสนใจคิดหัวข้อเรื่องทำโครงงานได้

สาระการเรียนรู้

เรื่องพระมหาชนก ตอนครองกรุงมิลินดา

กิจกรรมการเรียนรู้

แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 การคิดและเลือกหัวเรื่อง นักเรียนเข้ากลุ่มเดิมกลุ่มละ 4 คน คละความรู้กัน

1. นักเรียนถามตอบปริศนาคำทายให้สอดคล้องกับเรื่องพระมหาชนก เช่น พระอะไรมีความพยายามที่สุด (พระมหาชนกว่ายน้ำ) ทำไมนางมณีนชลาจึงไม่ช่วยพระมหาชนกในตอนแรก

2. นักเรียนดูภาพเรื่องพระมหาชนกตอนครองกรุงมิลินดาคร แล้วร่วมแสดงความคิดเห็นสาเหตุของปัญหา ข้อคิดจากเรื่อง แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มคิดเลือกหัวเรื่องในการศึกษาเรื่องพระมหาชนกทำเป็นโครงงานต่อให้สอดคล้องกับครั้งก่อน

ขั้นที่ 2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3. ให้นักเรียนอ่านเรื่องพระมหาชนกตอนครองกรุงมิลินดาครจากหนังสือพระมหาชนกฉบับพระราชนิพนธ์และฉบับการ์ตูน พระมหาชนกชาดกจากอินเทอร์เน็ต หนังสือโครงงานภาษาไทย ตัวอย่างโครงงานภาษาไทยแบบต่างๆ แต่ละกลุ่มศึกษาให้ละเอียดถึงหัวเรื่องที่กลุ่มนักเรียนสนใจ ในการทำโครงงาน

ขั้นที่ 3 จัดทำเค้าโครงของโครงงาน

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายแสดงการคิดวิเคราะห์ความรู้ สาเหตุของปัญหา ข้อคิดที่เป็นคติเตือนใจ สรุปการคิดวิเคราะห์แล้วเขียนเค้าโครงของโครงงานที่กลุ่มสนใจเลือก หัวข้อเรื่องบันทึกในใบกิจกรรมที่ 1-2

ขั้นที่ 4 ลงมือทำโครงงาน

5. นักเรียนในกลุ่มช่วยกันศึกษาค้นคว้าข้อมูล จากหนังสือพระมหาชนกการ์ตูน หนังสือพระมหาชนกฉบับพระราชนิพนธ์ พระมหาชนกชาดกจากอินเทอร์เน็ต พจนานุกรม หนังสือตำนานไทย สุภาษิต คำพังเพย ภาพพลึกเรื่องพระมหาชนก เรียบเรียงความรู้ที่ได้ จากตอน แล้วนำมาบันทึกข้อมูลในใบกิจกรรม

ขั้นที่ 5 การเขียนรายงาน

6. แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายผลการศึกษาและการคิดวิเคราะห์ความรู้ที่ได้จากเรื่องที่สมาชิกสนใจร่วมกัน สรุปเรื่องบันทึกความรู้ เรียบเรียงเขียนเป็นรายงานโครงงานในใบกิจกรรมที่ 1-2 จากเรื่องพระมหาชนกตอนครองกรุงมิลินดา ต่อจากครั้งก่อน

ขั้นที่ 6 การแสดงผลงาน

7. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงาน เรื่องที่กลุ่มสนใจได้คิดวิเคราะห์อภิปรายสรุปผลร่วมกัน เป็นข้อคิดที่เป็นคติ ข้อเสนอแนะที่นำมาใช้ในชีวิตจริงได้ โดยนำเสนอเป็นรายงาน การแสดงละคร จัดนิทรรศการ

สื่อ และแหล่งเรียนรู้

1. พระมหากษัตริย์จากอินเทอร์เน็ต
2. หนังสือตำนานไทย สุภชาติ คำพังเพย
3. หนังสือพระมหากษัตริย์พระราชนิพนธ์และพระมหากษัตริย์การ์ตูน
4. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542
5. ภาพพลิกเรื่องพระมหากษัตริย์
6. หนังสือโครงการภาษาไทย
7. ใบกิจกรรมที่ 1-2

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัด
 - สังเกตการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
 - ตรวจผลงานกลุ่ม
2. เครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล
 - แบบสังเกตพฤติกรรมและผลงานระหว่างเรียน
 - ฟังความคิด
 - การเขียนรายงานโครงการ
3. เกณฑ์การประเมิน ตรวจผลงานกลุ่ม ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง พระมหาชนก ตอนความกตัญญูทเวที เวลา 2 ชั่วโมง

มาตรฐาน ท 1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้าง
วิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐาน ท 2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราว
ในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมี
ประสิทธิภาพ

สาระสำคัญ

การคิดวิเคราะห์เป็นกระบวนการสำคัญในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งนักเรียนจะต้องมี
ประสบการณ์ด้านการอ่าน การเขียนและการฟังที่ดีจึงจะมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ และสามารถ
นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างถูกต้อง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ศึกษาเรื่องพระมหาชนกตอนความกตัญญูทเวที แล้วสามารถแสดงความคิดเห็นโดย
เขียนสรุปฟังความคิด ใช้พจนานุกรมในการศึกษาคำศัพท์ วิเคราะห์ความ ตรวจสอบความรู้
แก้ปัญหาและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากศึกษาบทเรียนแล้วนักเรียนสามารถ

1. อ่าน/ฟังเรื่องพระมหาชนกตอนความกตัญญูทเวที แล้วสามารถแสดงความคิดเห็น
พร้อมทั้งสรุปฟังความคิดได้
2. บอก/เขียนความหมายของคำศัพท์จากเรื่องได้ถูกต้อง
3. วิเคราะห์ ตรวจสอบความรู้ และแก้ปัญหาจากสถานการณ์ได้
4. นำข้อคิด คุณธรรมที่ปรากฏในเรื่องไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
5. นำปัญหาที่กลุ่มสนใจคิดหัวข้อเรื่อง/ ทำโครงงานได้

สาระการเรียนรู้

เรื่องพระมหาชนก ตอนความกตัญญูทเวที

กิจกรรมการเรียนรู้

แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 การคิดและเลือกหัวเรื่อง นักเรียนเข้ากลุ่มเดิมกลุ่มละ 4 คน คละความรู้กัน

1. นักเรียนแข่งขันกันตอบปริศนาคำทายของพระโพลชนก ที่ตั้งปัญหาไว้ให้ผู้ที่จะเป็นพระมหาภคย์ตรีครองกรุงมิลิลาองค์ต่อไป เช่น ขุมทรัพย์ภายใน ขุมทรัพย์ภายนอกคืออะไร ขุมทรัพย์ไม่ใช่ภายใน ไม่ใช่ภายนอกคืออะไร เป็นต้น

2. ครูภาพเรื่องพระมหาชนกตอนความกตัญญูทเวที แล้วร่วมแสดงความคิดเห็นสาเหตุของปัญหา ข้อคิดจากเรื่อง แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มคิดเลือกหัวเรื่องในการศึกษาเรื่องพระมหาชนกทำเป็นโครงงานต่อจากครั้งก่อน

ขั้นที่ 2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3. อ่านเรื่องพระมหาชนกตอนความกตัญญูทเวที จากหนังสือพระมหาชนกฉบับพระราชนิพนธ์และฉบับการ์ตูน พระมหาชนกชาดกจากอินเทอร์เน็ต หนังสือโครงงานภาษาไทย ตัวอย่างโครงงานภาษาไทยแบบต่างๆ แต่ละกลุ่มศึกษาให้ละเอียดถึงหัวเรื่องที่กลุ่มสนใจ ในการทำโครงงาน

ขั้นที่ 3 จัดทำเค้าโครงของโครงงาน

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายแสดงการคิดวิเคราะห์ความรู้ สาเหตุของปัญหา ข้อคิดที่เป็นคติเตือนใจ สรุปการคิดวิเคราะห์แล้วเขียนเค้าโครงของโครงงานที่กลุ่มสนใจเลือก หัวข้อเรื่องบันทึกในใบกิจกรรมของกลุ่ม ต่อจากครั้งก่อน

ขั้นที่ 4 ลงมือทำโครงงาน

5. นักเรียนในกลุ่มช่วยกันศึกษาค้นคว้าข้อมูล จากหนังสือพระมหาชนกการ์ตูน หนังสือพระมหาชนกฉบับพระราชนิพนธ์ พระมหาชนกชาดกจากอินเทอร์เน็ต พจนานุกรม หนังสือสำนวนไทย สุภาษิต คำพังเพย ภาพพลิกเรื่องพระมหาชนก เรียบเรียง แล้วนำมาบันทึกข้อมูลใน ใบกิจกรรมที่ 1-2 ต่อจากครั้งก่อน

ขั้นที่ 5 การเขียนรายงาน

6. แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายผลการศึกษาและการคิดวิเคราะห์ความรู้ที่ได้จากเรื่องที่สมาชิกสนใจร่วมกัน สรุปเรื่องบันทึกความรู้ เรียบเรียงเขียนเป็นรายงานโครงงานในใบกิจกรรมที่ 1-2 ให้สอดคล้องต่อกัน จากเรื่องพระมหาชนกตอนความกตัญญูทเวที

ขั้นที่ 6 การแสดงผลงาน

7. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงาน เรื่องที่กลุ่มสนใจได้คิดวิเคราะห์อภิปรายสรุปผลร่วมกัน เป็นข้อคิดที่เป็นคติ ข้อเสนอแนะที่นำมาใช้ในชีวิตจริงได้ โดยนำเสนอเป็นรายงาน การแสดงละคร จัดนิทรรศการ

สื่อ และแหล่งเรียนรู้

1. พระมหากษัตริย์จากอินเทอร์เน็ต
2. ใบกิจกรรมที่ 1-2
3. ภาพพลีกรรมพระมหากษัตริย์
4. หนังสือตำนานไทย สุภชาติ คำพังเพย
5. หนังสือพระมหากษัตริย์พระราชนิพนธ์และพระมหากษัตริย์การ์ตูน
6. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542
7. หนังสือโครงการภาษาไทย

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัด
 - สังเกตการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
 - ตรวจผลงานกลุ่ม
2. เครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล
 - แบบสังเกตพฤติกรรมและผลงานระหว่างเรียน
 - ฟังความคิด
 - การเขียนรายงานโครงการ
3. เกณฑ์การประเมิน ตรวจผลงานกลุ่ม ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

เกมปริศนาคำทาย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนร่วมมือกันศึกษาค้นคว้าคิดแก้ปัญหาให้สอดคล้องกับเรื่อง
2. นักเรียนได้รับความรู้กว้างขึ้น และมีเหตุมีผลในการตอบ
3. เกิดความสนุกสนานในการแข่งขัน

อุปกรณ์

1. กระดาษสำหรับเขียนตอบคำถาม
2. ดินสอ ปากกา
3. กระดานดำบันทึกผล

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. แจกกระดาษให้แต่ละกลุ่มตอบปริศนาคำทายของพระโปลชนกให้ได้มากที่สุด
2. บันทึกคะแนนแต่ละกลุ่มไว้ หมดเวลาเฉลยคำตอบ รวมคะแนนกลุ่มที่ได้คะแนนมากกว่าได้รับรางวัล และให้กำลังใจกลุ่มที่ได้คะแนนน้อย

ประเมินผล

1. ทดสอบการตอบปัญหา
2. สังเกตความร่วมมือในแต่ละกลุ่ม
3. สัมภาษณ์ แบบสอบถามความรู้สึกในการทำกิจกรรม

ใบงาน

กลุ่มที่.....

ชุมทรัพย์ใหญ่สืบหukumของพระโปลชนกหมายความว่าอย่างไรบ้าง

1. ชุมทรัพย์ที่ดวงอาทิตย์ขึ้น ชุมทรัพย์ที่ดวงอาทิตย์ตก

.....

2. ชุมทรัพย์ภายใน ชุมทรัพย์ภายนอก

.....

3. ชุมทรัพย์ไม่ใช่ภายใน ไม่ใช่ภายนอก หมายความว่า.....

.....

4. ชุมทรัพย์ขาขึ้น ชุมทรัพย์ขาลง.....

.....

5. ชุมทรัพย์ที่ไม่รังใหญ่ทั้งสี่

.....

6. ชุมทรัพย์ในที่โยชน์หนึ่งโดยรอบ

.....

7. ชุมทรัพย์ใหญ่ที่ปลายงาทั้งสอง.....

.....

8. ชุมทรัพย์ที่ปลายขนหาง

.....

9. ชุมทรัพย์ที่น้ำ

.....

10. ชุมทรัพย์ที่ยอดไม้

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8

การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง พระมหาชนก ตอนมะม่วงเป็นเหตุ เวลา 2 ชั่วโมง

มาตรฐาน ท 1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้าง
วิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐาน ท 2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราว
ในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมี
ประสิทธิภาพ

สาระสำคัญ

การคิดวิเคราะห์เป็นกระบวนการสำคัญในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งนักเรียนจะต้องมี
ประสบการณ์ด้านการอ่าน การเขียนและการฟังที่ดีจึงจะมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ และสามารถ
นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างถูกต้อง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ศึกษาเรื่องพระมหาชนกตอนมะม่วงเป็นเหตุ แล้วสามารถแสดงความคิดเห็นโดยเขียน
สรุปฟังความคิด ใช้พจนานุกรมในการศึกษาคำศัพท์ วิเคราะห์ความ ตรวจสอบความรู้ แก้ปัญหา
และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากศึกษาบทเรียนแล้วนักเรียนสามารถ

1. อ่าน/ฟังเรื่องพระมหาชนกตอนมะม่วงเป็นเหตุ แล้วสามารถแสดงความคิดเห็น
พร้อมทั้งสรุปฟังความคิดได้
2. บอก/เขียนความหมายของคำศัพท์จากเรื่องได้ถูกต้อง
3. วิเคราะห์ ตรวจสอบความรู้ และแก้ปัญหาจากสถานการณ์ได้
4. นำข้อคิด คุณธรรมที่ปรากฏในเรื่องไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
5. นำปัญหาที่กลุ่มสนใจคิดหัวข้อเรื่อง/ ทำโครงงานได้

สาระการเรียนรู้

เรื่องพระมหาชนก ตอนมะม่วงเป็นเหตุ

กิจกรรมการเรียนรู้

แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 การคิดและเลือกหัวเรื่อง นักเรียนเข้ากลุ่มเดิมกลุ่มละ 4 คน คละความรู้กัน

1. นักเรียนเล่นเกมบิงโก คำศัพท์เรื่องพระมหาชนก เพื่อส่งเสริมการอ่านคำศัพท์ให้ถูกต้อง โดยแจกตารางคำศัพท์ให้นักเรียนทุกคน แล้วให้แต่ละกลุ่มจับสลากบอกคำศัพท์ในเรื่องพระมหาชนกสลับกันตามที่ครูกำหนด ใครสามารถกาบาทเรียงคำได้ 5 คำก่อนเป็นผู้ชนะ

2. นักเรียนดูภาพพลิกเรื่องพระมหาชนกตอนมะม่วงเป็นเหตุ แล้วร่วมแสดงความคิดเห็นสาเหตุของปัญหา ข้อคิดจากเรื่อง แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มคิดเลือกหัวเรื่องให้สอดคล้องกันทำเป็นโครงงานต่อจากเรื่องพระมหาชนกต่อไป

ขั้นที่ 2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3. ให้นักเรียนอ่านเรื่องพระมหาชนกตอนมะม่วงเป็นเหตุ จากหนังสือพระมหาชนกฉบับพระราชนิพนธ์และฉบับการ์ตูน หนังสือโครงงานภาษาไทย ตัวอย่างโครงงานภาษาไทยแบบต่างๆ แต่ละกลุ่มศึกษาให้ละเอียดถึงหัวเรื่องที่กลุ่มนักเรียนสนใจ ในการทำโครงงานต่อไป

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายแสดงการคิดวิเคราะห์ความรู้ สาเหตุของปัญหา ข้อคิดที่เป็นคติเตือนใจ สรุปการคิดวิเคราะห์แล้วเขียนเค้าโครงของโครงงานที่กลุ่มสนใจเลือกศึกษารายละเอียดการทำโครงงานให้สอดคล้องกันบันทึกในใบกิจกรรมที่ 1-2

ขั้นที่ 4 ลงมือทำโครงงาน

5. นักเรียนในกลุ่มช่วยกันค้นคว้าศึกษาข้อมูลจากหนังสือพระมหาชนก พจนานุกรมหนังสือสำนวนไทย สุภาษิต คำพังเพย พระมหาชนกชาดกจากอินเทอร์เน็ต ช่วยกันเรียบเรียงความรู้ที่ได้ศึกษาร่วมกัน แล้วนำมาบันทึกข้อมูลในใบกิจกรรม

ขั้นที่ 5 การเขียนรายงาน

6. แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายผลการศึกษาและการคิดวิเคราะห์ความรู้ที่ได้จากเรื่องที่สมาชิกสนใจร่วมกัน สรุปเรื่องบันทึกความรู้เรียบเรียงเขียนเป็นรายงานโครงงานในใบกิจกรรมที่ 1-2 จากเรื่องพระมหาชนกตอนมะม่วงเป็นเหตุต่อจากครั้งก่อน

ขั้นที่ 6 การแสดงผลงาน

7. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงาน เรื่องที่กลุ่มสนใจได้คิดวิเคราะห์อภิปรายสรุปผลร่วมกัน เป็นข้อคิดที่เป็นคติ ข้อเสนอแนะที่นำมาใช้ในชีวิตจริงได้ โดยนำเสนอเป็นรายงาน การแสดงละคร จัดนิทรรศการ

สื่อ และแหล่งเรียนรู้

1. หนังสือโครงงานภาษาไทย ตัวอย่างโครงงาน
2. ภาพพลิกเรื่องพระมหาชนก พระมหาชนกชาดกจากอินเทอร์เน็ต
3. หนังสือพระมหาชนกฉบับพระราชนิพนธ์และพระมหาชนกฉบับการ์ตูน
4. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542
5. หนังสือสำนวนไทย สุภาษิต คำพังเพย
6. ใบกิจกรรมที่ 1-2
7. บัตรคำศัพท์เกม빙โก

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัด
 - สังเกตการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
 - ตรวจผลงานกลุ่ม
2. เครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล
 - แบบสังเกตพฤติกรรมและผลงานระหว่างเรียน
 - ฟังความคิด
 - การเขียนรายงานโครงงาน
3. เกณฑ์การประเมิน ตรวจผลงานกลุ่ม ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

เกมบิงโก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักคำศัพท์ต่างๆ และชนิดของคำ
2. นักเรียนได้รับความรู้ ความสนุกสนาน
3. ใช้ประกอบการสอนทำให้บทเรียนน่าสนใจขึ้น

อุปกรณ์

1. กระดาษสำหรับพิมพ์ตารางคำศัพท์
2. ดินสอ ปากกา ใช้กากบาทคำศัพท์
3. แผ่นฟิวเจอร์บอร์ดสำหรับติดตารางคำบิงโก

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. แจกตารางคำศัพท์เท่าจำนวนผู้เล่น
2. นักเรียนผลัดกันจับสลากบอกคำศัพท์ในเรื่องพระมหากษัตริย์ที่ครูกำหนดให้
ถ้าคำศัพท์ตรงกับตารางของใครให้ใช้ดินสอกากบาททับไว้ ให้เรียงติดต่อกัน 5 ช่องจะเป็น
แนวนอน / แนวตั้ง / แนวเฉียง ด้านใดก็ได้ให้นักเรียนยกมือและตะโกนว่าบิงโก
3. ครูตรวจสอบว่าถูกต้องนักเรียนก็จะได้รับรางวัล
4. เริ่มเล่นใหม่เหมือนเดิมตามความเหมาะสม

ประเมินผล

จากการสังเกต สัมภาษณ์ แบบสอบถาม

ตัวอย่างเกมบิงโก

เกมบิงโก

ราชาศัพท์	ลักษณะ นาม	คติ	ตัวละคร	คำศัพท์
เสวย	เล่น	คนหูเบา	โปลงนก	ผุสสรถ
พระเนตร	ฝัน	ความพยายาม	อริฏฐชนก	ปริศนา
พระโอรส	ตัว	ความกตัญญู	มหาชนก	อุทยาน
พระ นาสิก	ดอก	คนมีปัญญา	สักกะเทวราช	มหาวิชา ลัย
เสด็จ	คน	ความอดทน	สิวลีเทวี	ปุทะเล

เกมบิงโก

ราชาศัพท์	ลักษณะ นาม	คติ	ตัวละคร	คำศัพท์
บรรทม	ผล	หวานเป็น ลม	มณีเมขลา	มหาสัตว์
พระราช ธิดา	วง	โง่वाद ฉลาด	อุทิจจ พราหมณ์	สุวรรณ ภูมิ
พระชนก	คัน	น้ำน้อย แพ้ไฟ	จารุเตโช	ศิษย์
พระบาท	ตัว	ของดีเป็น ที่ต้องการ	คเชนทร สิงหบัณฑิต	โพธิyalัย
พระโอรส	เล่น	สวยแต่รูป	อำมาตย์	วิเทหะ

เกมบิงโก

ราชา ศัพท์	ลักษณะ นาม	คติ	ตัวละคร	คำศัพท์
พระ โอรส	เล่น	หวานเป็น ลม	มหาชนก	มหาสัตว์
พระ บาท	ตน	สวยแต่รูป	มณีเมขลา	วิเทหะ
พระ เนตร	ฝัน	ความ พยายาม	อุทิจจ พราหมณ์	ปริศนา
บรรทม	ตัว	โง่वाद ฉลาด	คเชนทร สิงหบัณฑิต	สุวรรณ ภูมิ
พระราช ธิดา	ผล	ความ กตัญญู	อำมาตย์	อุทยาน

เกมบิงโก

ราชา ศัพท์	ลักษณะ นาม	คติ	ตัวละคร	คำศัพท์
พระ ชนก	คัน	คนหูเบา	มณีเมขลา	มหาสัตว์
เสวย	เล่น	น้ำน้อย แพ้ไฟ	โปลงนก	ผุสสรถ
เสด็จ	ดอก	คนมี ปัญญา	อริฏฐชนก	มหา วิชาลัย
บรรทม	ผล	ความ พยายาม	จารุเตโช พราหมณ์	ลูกศิษย์
พระ นาสิก	คน	ความ อดทน	สิวลีเทวี	ปุทะเล

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

175

เกมบิงโก

ราชาศัพท์	ลักษณะ นาม	คติ	ตัวละคร	คำศัพท์
บรรทม	เล่น	งัวอวดฉลาด	มณีเมขลา	มุสสรด
พระเกศา	ผืน	ความพยายาม	อริราชชนก	ปริศนา
พระโอรส	ตัว	ความกตัญญู	จารุเดโช พราหมณ์	อุทยาน
พระ นาสิก	ดอก	น้ำน้อย เพื่อย้อมไฟ	ลักกะเทวราช	มหาวิชา ลัย
เสด็จ	คน	หวานเป็นลม	สีวลีเทวี	ปุทะเล

เกมบิงโก

ราชาศัพท์	ลักษณะ นาม	คติ	ตัวละคร	คำศัพท์
ประพาส	ผล	ความ อดทน	มณีเมขลา	มหาสัตว์
พระราช ธิดา	วง	คนหูเบา	อุทิจจ พราหมณ์	สุวรรณ ภูมิ
พระอัยกา	ต้น	คนมี ปัญญา	จารุเดโช พราหมณ์	ศิษย์
พระบาท	ตัว	ของดีเป็น ที่ต้องการ	คเชนทร สิงหบัณฑิต	โพธิyalัย
พระโอรส	เล่น	สวยแต่รูป	สีวลี	วิเทหะ

เกมบิงโก

ราชาศัพท์	ลักษณะ นาม	คติ	ตัวละคร	คำศัพท์
พระ โอรส	เล่น	หวานเป็น ลม	มหาชนก	มหาสัตว์
พระบาท	คน	สวยแต่รูป	มณีเมขลา	วิเทหะ
พระเนตร	ผืน	ความ พยายาม	อุทิจจ พราหมณ์	ปริศนา
บรรทม	ตัว	งัวอวด ฉลาด	คเชนทร สิงหบัณฑิต	สุวรรณภูมิ
พระราช ธิดา	ผล	ความ กตัญญู	อำมาตย์	อุทยาน

เกมบิงโก

ราชาศัพท์	ลักษณะ นาม	คติ	ตัวละคร	คำศัพท์
พระชนก	ต้น	คนหูเบา	มณีเมขลา	มหาสัตว์
เสวย	เล่น	น้ำน้อยเพื่ ไฟ	โปลชนก	มุสสรด
เสด็จ	ดอก	คนมี ปัญญา	อริราชชนก	มหาวิชา ลัย
บรรทม	ผล	ความ พยายาม	จารุเดโช พราหมณ์	ลูกศิษย์
พระนาสิก	คน	ความ อดทน	สีวลีเทวี	ปุทะเล

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9

การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง สรุปโครงงานจากเรื่องพระมหาชนก เวลา 2 ชั่วโมง

มาตรฐาน ท.1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้าง
วิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐาน ท.2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราว
ในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมี
ประสิทธิภาพ

สาระสำคัญ

การคิดวิเคราะห์เป็นกระบวนการสำคัญในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งนักเรียนจะต้องมี
ประสบการณ์ด้านการอ่าน การเขียนและการฟังที่ดีจึงจะมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ และสามารถ
นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างถูกต้อง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ศึกษาเรื่องพระมหาชนก แล้วสามารถแสดงความคิดเห็นโดยเขียนสรุปผังความคิด ใช้
พจนานุกรมในการศึกษาคำศัพท์ วิเคราะห์ความ ตรวจสอบความรู้ แก้ปัญหาและนำไปประยุกต์ใช้
ในชีวิตจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากศึกษาบทเรียนแล้วนักเรียนสามารถ

1. อ่าน/ฟังเรื่องพระมหาชนก แล้วสามารถแสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งสรุปผังความคิด
2. บอก/เขียนความหมายของคำศัพท์จากเรื่องได้ถูกต้อง
3. วิเคราะห์ ตรวจสอบความรู้ และแก้ปัญหาจากสถานการณ์ได้
4. นำข้อคิด คุณธรรมที่ปรากฏในเรื่องไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
5. นำปัญหาที่กลุ่มสนใจคิดหัวข้อเรื่อง / ทำโครงงานได้

สาระการเรียนรู้

สรุปทำโครงงานจากเรื่องพระมหาชนก

กิจกรรมการเรียนรู้

แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 การคิดและเลือกหัวเรื่อง นักเรียนเข้ากลุ่มเดิมกลุ่มละ 4 คน คละความรู้อัน

1. นักเรียนร้องเพลงพ่อแห่งแผ่นดินพร้อมแถบบันทึกเสียง เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติในหลวงพร้อมกัน แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นความหมายของบทเพลง ที่แฝงข้อคิดให้ปฏิบัติ

2. นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องพระมหาชนก แล้วร่วมแสดงความคิดเห็นสาเหตุของปัญหาต่างๆ ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดสรุปความรู้ที่ได้จากการศึกษาเรื่องพระมหาชนกตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง

ขั้นที่ 2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทบทวนอ่านเรื่องพระมหาชนกจากหนังสือพระมหาชนกฉบับพระราชนิพนธ์และฉบับการ์ตูน พระมหาชนกขาดจากอินเทอร์เน็ต ศึกษาการเขียนรายงานโครงการจากใบความรู้ที่ 4 โดยนำโครงการที่ทำได้ตั้งแต่ตอนแรกมาสรุปรวมเป็นโครงการเดียวกัน

ขั้นที่ 3 จัดทำเค้าโครงของโครงการ

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนการศึกษา อภิปรายแสดงการคิดวิเคราะห์กำหนดชื่อโครงการให้ชัดเจนแล้วช่วยกันเรียบเรียงตามหัวข้อการจัดทำโครงการตามตัวอย่างโครงการผู้จัดทำ ที่ปรึกษา ระยะเวลาดำเนินงาน เหตุผลที่จัดทำโครงการ วัตถุประสงค์ของการจัดทำ ขั้นตอนการดำเนินงาน ผลที่ได้รับจากการศึกษาแหล่งความรู้ต่างๆ

ขั้นที่ 4 ลงมือทำโครงการ

5. ร่วมกันศึกษา อภิปรายผล การคิดวิเคราะห์โครงการจากเรื่องพระมหาชนก หนังสือตำนานไทย สุภาษิต คำพังเพย ภาพพลีกรรมพระมหาชนก แล้วช่วยกันเขียนขั้นตอนการทำโครงการลงกระดาษรายงานตามขั้นตอน เขียนบันทึกการแก้ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในขณะที่ศึกษา เกิดความภูมิใจในผลงานที่ปรากฏและสามารถนำไปใช้ได้เหมาะสม

ขั้นที่ 5 การเขียนรายงาน

6. แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายผลการศึกษาและการคิดวิเคราะห์ความรู้ที่ได้จากเรื่องที่ศึกษาร่วมกันในขั้นที่ 4 แล้วนำความรู้มาเรียบเรียงเขียนเป็นรายงานผลการทำโครงการในกระดาษรายงาน เขียนแนวคิด วิธิดำเนินงาน ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำโครงการ ข้อเสนอแนะต่างๆ

ขั้นที่ 6 การแสดงผลงาน

7. แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษาโครงการ ฉบับเล่มรายงานมีข้อคิดที่เป็นคติสอนใจ ข้อเสนอแนะที่นำมาใช้ในชีวิตจริงได้ นำเสนอเป็นรายงาน การแสดงละคร จัดนิทรรศการ หรือทำแฟ้มสะสมผลงาน (หมายเหตุ ห้ามทำนอกเวลา)

สื่อ และแหล่งเรียนรู้

1. ใบความรู้การเขียนรายงานโครงการภาษาไทย
2. ภาพพลิกเรื่องพระมหาชนก
3. หนังสือพระมหาชนกฉบับพระราชนิพนธ์และพระมหาชนกฉบับการ์ตูน
4. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542
5. หนังสือสำนวนไทย สุภาษิต คำพังเพย
6. ใบความรู้ที่ 4
7. เทปเพลงพ่อแห่งแผ่นดิน

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัด
 - สังเกตการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
 - ตรวจผลงานกลุ่ม
2. เครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล
 - แบบสังเกตพฤติกรรมและผลงานระหว่างเรียน
 - ฟังความคิด
 - การเขียนรายงานโครงการ
3. เกณฑ์การประเมิน ตรวจผลงานกลุ่ม ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

ใบความรู้ที่ 4

รายงานโครงงานประกอบด้วย

1. ปกหน้าประกอบด้วย

- 1.1 **ชื่อหัวข้อโครงงาน** ชื่อหัวข้อโครงงานจะบอกให้ทราบว่าทำอะไร กับใคร เพื่ออะไร
ชื่อหัวข้อโครงงานที่ดีควรมีลักษณะ สั้นกะทัดรัด มีความชัดเจน สามารถสื่อ
ความหมายได้ดี เฉพาะเจาะจงว่าต้องการศึกษาอะไร
- 1.2 **ชื่อผู้ทำโครงงาน** ผู้รับผิดชอบโครงงานอาจเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มก็ได้ ต้องระบุ
ชื่อ – นามสกุล ชั้น / ห้อง เลขที่
- 1.3 **ครูที่ปรึกษาโครงงาน** ระบุ ชื่อ – นามสกุล ตำแหน่ง สถานที่ทำงานซึ่งเป็นผู้สอน
โครงงานนั้น ในสาระวิชาภาษาไทย หรือเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งทำหน้าที่ให้
คำปรึกษาหรือควบคุมการทำโครงงาน
- 1.4 **สถานศึกษา** คือโรงเรียนที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ในขณะที่ทำโครงงาน ใส่ภาคเรียน
ปีการศึกษาที่ทำโครงงาน ชื่อจังหวัดให้ชัดเจน

2. สารบัญ

สารบัญเรื่อง

สารบัญภาพ

สารบัญตาราง

สารบัญกราฟ

3. **บทคัดย่อ** เขียนเกี่ยวกับโครงงานโดยย่อ เช่นวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ และสรุปผลของ
การศึกษา
4. **กิตติกรรมประกาศ** เขียนแสดงความขอบคุณบุคคล หน่วยงาน ที่ให้ความร่วมมือช่วยเหลือ
จะมีหรือไม่ก็ได้
5. **ที่มาและความสำคัญของโครงงาน** อธิบายเหตุผลที่เลือกทำโครงงานนี้ มีข้อสนใจหรือแรง
บันดาลใจอย่างไร หรือกล่าวถึงสภาพปัจจุบันที่เป็นความต้องการและความคาดหวังที่จะให้
เกิดผลเป็นอย่างไร
6. **วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า** หมายถึงสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงงานทั้งใน
เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ควรมีความเฉพาะเจาะจงและเป็นสิ่งที่สามารถทำได้เป็นการบอก
ขอบเขตของงานที่จะทำให้ชัดเจนขึ้น

7. สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า (ถ้ามี) เป็นคำตอบหรือคำอธิบายที่คาดเดาไว้ล่วงหน้าก่อนทำโครงการ ซึ่งอาจจะถูกต้องหรือไม่ก็ได้ การเขียนสมมติฐานควรมีเหตุผล คือมีทฤษฎีหรือหลักการมารองรับ และเป็นข้อความที่มองเห็นแนวทางในการทดลองได้
8. วิธีดำเนินงาน อาจแบ่งเป็น 2 หัวข้อย่อย คือ
 - 8.1 วัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ มีวัสดุอุปกรณ์อะไรบ้าง มีจำนวนและปริมาณเท่าใด
 - 8.2 วิธีดำเนินการ อธิบายวิธีในการศึกษาค้นคว้าทุกขั้นตอนโดยละเอียด
9. ผลการศึกษาค้นคว้า นำเสนอข้อมูลหรือผลการทดลองต่าง ๆ ที่สังเกตรวบรวมได้ รวมทั้งเสนอรวมทั้งเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้วิเคราะห์ได้
10. สรุปผลและข้อเสนอแนะ อธิบายผลสรุปที่ได้จากการทำโครงการ ควรกล่าวถึงข้อมูลการนำไปใช้ประโยชน์ ปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน รวมทั้งเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข
11. เอกสารอ้างอิง อ้างถึงเอกสารต่าง ๆ ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า หรืออ่านเพื่อศึกษาหาข้อมูลและรายละเอียดต่าง ๆ ที่นำมาใช้ประโยชน์ในการทำโครงการ เขียนเอกสารอ้างอิงให้ถูกต้องตามหลักการเขียนบรรณานุกรม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10

การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง ทำแผนโครงงานจากเรื่องพระมหาชนก เวลา 2 ชั่วโมง

มาตรฐาน ท.1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้าง
วิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐาน ท.2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราว
ในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมี
ประสิทธิภาพ

สาระสำคัญ

การคิดวิเคราะห์เป็นกระบวนการสำคัญในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งนักเรียนจะต้องมี
ประสบการณ์ด้านการอ่าน การเขียนและการฟังที่ดีจึงจะมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ และสามารถ
นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างถูกต้อง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ศึกษาเรื่องพระมหาชนก แล้วสามารถแสดงความคิดเห็นโดยเขียนสรุปผังความคิด ใช้
พจนานุกรมในการศึกษาคำศัพท์ วิเคราะห์ความ ตรวจสอบความรู้ แก้ปัญหาและนำไปประยุกต์ใช้
ในชีวิตจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากศึกษาบทเรียนแล้วนักเรียนสามารถ

1. อ่าน/ฟังเรื่องพระมหาชนก แล้วสามารถแสดงความคิดเห็น สรุปผังความคิดได้
2. บอก/เขียนความหมายของคำศัพท์จากเรื่องได้ถูกต้อง
3. วิเคราะห์ ตรวจสอบความรู้ และแก้ปัญหาจากสถานการณ์ได้
4. นำข้อคิด คุณธรรมที่ปรากฏในเรื่องไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
5. นำปัญหาที่กลุ่มสนใจทำโครงงาน/ทำแผนเสนอผลงานได้

สาระการเรียนรู้

ทำแผนนำเสนอโครงงานจากเรื่องพระมหาชนก

กิจกรรมการเรียนรู้

แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 การคิดและเลือกหัวเรื่อง นักเรียนเข้ากลุ่มเดิมกลุ่มละ 4 คน คละความรู้กัน

1. นักเรียนร้องเพลงพ้อแห่งแผ่นดินพร้อมแถบบันทึกเสียง เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติในหลวงพร้อมกัน แล้วร่วมกันแสดงความคิดในความหมายของบทเพลง

2. นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นของปัญหาต่างๆ ข้อคิดจากเรื่อง แต่ละกลุ่มสรุปหัวเรื่องในการศึกษาเรื่องพระมหากษัตริย์เป็นโครงการฉบับสมบูรณ์ ให้ตรงกับความต้องการของสมาชิกตั้งแต่ต้น

ขั้นที่ 2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3. แต่ละกลุ่มแบ่งงานกันศึกษาการทำโครงการต่อจากครั้งก่อน การเขียนรายงานโครงการจากหนังสือโครงการภาษาไทย ตัวอย่างโครงการภาษาไทยแบบต่างๆ ช่วยกันสรุปรวบรวมแหล่งความรู้ต่างๆ ตั้งแต่ต้น บันทึกลงในรายงานตามขั้นตอน

4. แบ่งกลุ่มทำแผนโครงการเพื่อนำเสนอผลงาน โดยศึกษาจากใบความรู้ที่ 5

ขั้นที่ 3 จัดทำเค้าโครงของโครงการ

5. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายแสดงการคิดวิเคราะห์ขั้นตอนการทำโครงการ ผู้จัดทำ ที่ปรึกษา ระยะเวลาดำเนินงาน เหตุผลที่จัดทำโครงการ วัตถุประสงค์ของการจัดทำ ขั้นตอนการดำเนินงาน สรุปผลที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาดังแต่ต้น เขียนลงกระดาษให้สัมพันธ์กับเล่มรายงานสรุปได้ใจความตามขั้นตอนการทำโครงการที่ได้ศึกษามา จนสำเร็จเป็นโครงการ เพื่อนำเสนอคิดที่แผนโครงการ ที่จัดเตรียมไว้ ศึกษาจากใบความรู้ที่ 5

ขั้นที่ 4 ลงมือทำโครงการ

6. นักเรียนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายสรุปผลการศึกษาข้อมูลจากหนังสือพระมหากษัตริย์ พจนานุกรม หนังสือสำนวนไทย สุภาษิต คำพังเพย ภาพพลีกรรมพระมหากษัตริย์ แล้วช่วยกันเรียบเรียงเขียนขั้นตอนการดำเนินงานจัดทำโครงการลงกระดาษรายงาน ทักการแก้ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในขณะศึกษา เกิดความภูมิใจในผลงานที่ปรากฏและสามารถนำไปใช้ได้เหมาะสม ตรวจสอบการทำงานตั้งแต่ต้น

ขั้นที่ 5 การเขียนรายงาน

7. แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายสรุปผลการศึกษาและการคิดวิเคราะห์ความรู้ที่ได้จากเรื่องที่ศึกษาร่วมกัน สรุปบันทึกความรู้ เรียบเรียงเขียนเป็นรายงานผลการทำโครงการในกระดาษรายงาน เขียนแนวคิด วิธีดำเนินงาน ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำโครงการ ข้อเสนอแนะต่างๆ ตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน แล้วเขียนสรุปผลการศึกษาคิดแผนโครงการให้สอดคล้องกับฉบับรายงาน

ขั้นที่ 6 การแสดงผลงาน

8. แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน โดยทำแผนโครงการประกอบการรายงานตามใบความรู้ที่ 6 ตกแต่งแผนโครงการให้น่าสนใจ ข้อเสนอแนะที่นำมาใช้ในชีวิตจริงได้ โดยนำเสนอเป็นรายงาน การแสดงละคร การจัดนิทรรศการ หรือทำแฟ้มสะสมผลงาน และสร้างสรรค์ผลงานเป็นหนังสือเล่มเล็กนำไปใช้ในชีวิตจริงได้

9. ทดสอบหลังเรียนโดยใช้ข้อสอบการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ภาษาไทย ชุดละ 30 ข้อ ชุดเดิมที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน (ใช้สอบนอกเวลาเรียน)

สื่อ และแหล่งเรียนรู้

1. ใบความรู้การเขียนรายงานโครงการภาษาไทย
2. แอปบันทึกเสียงเพลงพ็อพแห่งแผ่นดิน
3. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542
4. ใบความรู้ที่ 5

การวัดและประเมินผล

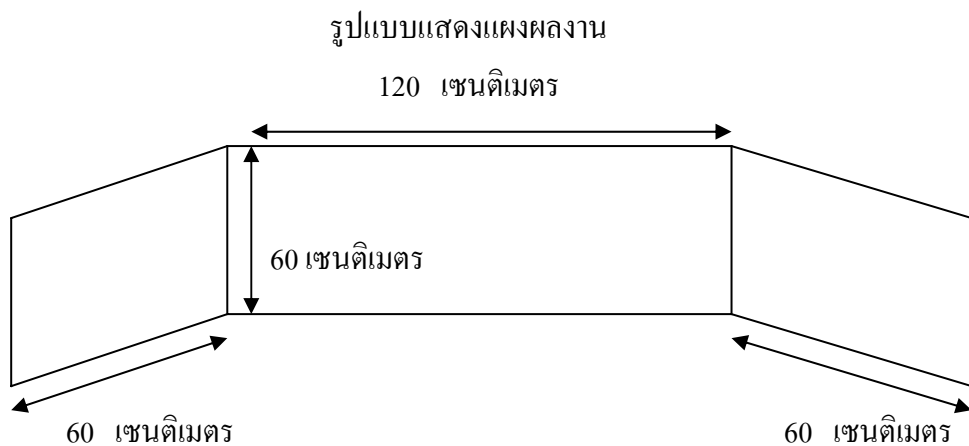
1. วิธีวัด
 - สังเกตการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
 - ตรวจผลงานกลุ่ม
2. เครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล
 - แบบสังเกตพฤติกรรมและผลงานระหว่างเรียน
 - ฟังความคิด
 - การเขียนรายงานโครงการ
 - แฝงนำเสนอผลงาน
 - แบบประเมินโครงการโดยครู ประเมินโดยเพื่อน และประเมินตนเอง
3. เกณฑ์การประเมิน ตรวจผลงานกลุ่ม ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

ใบความรู้ที่ 5 การจัดทำแผงแสดงผลงาน

ในการจัดทำแผงแสดงโครงงาน เพื่อเป็นการประหยัดสามารถใช้กล่องกระดาษแทนแผงไม้อัด หรือแผ่นฟิวเจอร์บอร์ดได้

ในการจัดนิทรรศการและการนำเสนอข้อมูลในแผงแสดงผลงานโครงงาน คำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ชื่อโครงงาน ชื่อผู้ทำโครงงาน ชื่อครูที่ปรึกษาโครงงาน คำอธิบายต่างๆ ความสำคัญของโครงงาน วิธีดำเนินการ ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า ประโยชน์ของโครงงาน และสรุปผล
2. จัดเนื้อหาให้เหมาะสม ไม่แน่นจนเกินไปหรือไม่น้อยจนเกินไป
3. คำอธิบายควรกระชับรัดกุม เข้าใจง่าย
4. ใช้สีที่สดใส เน้นจุดสำคัญ เพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจของผู้ชม
5. อุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าควรนำมาจัดแสดงไว้หน้าแผงแสดงผลงาน

อุปกรณ์ในการทำแผงโครงงาน

1. แผ่นฟิวเจอร์บอร์ด	2. คัตเตอร์
3. กรรไกร	4. กาว
5. กระดาษ A 4 ดาสีต่างๆ	6. ไม้บรรทัด
7. ดินสอสี ปากกาสีต่างๆ สีเมจิก	8. กระดาษกาว
9. อื่น ๆ ตามความเหมาะสม	

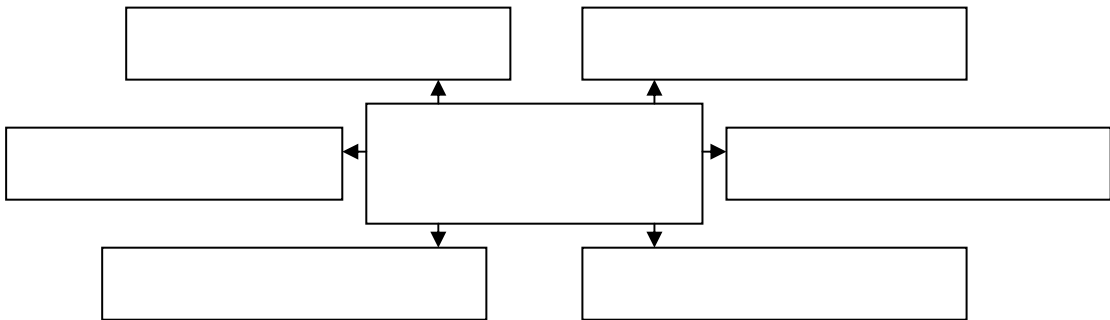
ใบกิจกรรมที่ 1

กลุ่มที่

- สมาชิก 1. ประธาน
 2.
 3.
 4. เลข

คำชี้แจง 1. ให้นักเรียนช่วยกันเขียนผังความคิด

สรุปเรื่อง.....

2. คำราชาศัพท์ / คำยาก

คำราชาศัพท์ / ความหมาย	คำยาก / ความหมาย
.....	
.....	
.....	

3. วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา

.....

4. วิเคราะห์คติที่ได้จากเรื่อง

.....

5. หัวข้อเรื่องโครงการ / ประโยชน์ที่จะได้รับจากการทำโครงการนี้ (ไม่พอด้านหลัง)

.....

ใบกิจกรรมที่ 2

การเขียนเค้าโครงของโครงงานภาษาไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนช่วยกันเขียนเค้าโครงโครงงานตามประเด็นหัวข้อเรื่องต่อไปนี้

1. ชื่อหัวข้อโครงงาน
2. ชื่อผู้ทำโครงงาน 1.....ประธาน
2.....
3.....
4.....เลขา
3. ครูที่ปรึกษาโครงงาน
4. ที่มาและความสำคัญของโครงงาน
.....
.....
.....
5. วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า
5.1.....
5.2.....
5.3.
6. สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า
7. ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....
.....
8. วิธีดำเนินงาน
วัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้
-
.....
- วิธีดำเนินการ
1.
2.
3.....

9. ผลการศึกษาค้นคว้า

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10. ประโยชน์ที่ได้รับ

- 10.1.
- 10.2.
- 10.3.
- 10.4.

11. ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

12. เอกสารอ้างอิง

.....

.....

.....

.....

.....

ประเมินพฤติกรรม และ ผลงานของนักเรียน

ผู้ประเมินงานกลุ่ม ☐ เพื่อน ☐ ครู

กลุ่มที่	ชื่อสมาชิก	เขียนผังความคิดได้ชัดเจน	เขียนสะกดคำถูกต้องเป็นระเบียบ	ร่วมแสดงความคิดเห็นระหว่างเรื่อง	ข้อเสนอแนะมีความคิดสร้างสรรค์	นำเสนอผลงานน่าสนใจ	ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม	เลือกหัวข้อเรื่อง / ทำโครงการได้	รวม 21 คะแนน
1									
2									
3									
4									
5									

เกณฑ์การให้คะแนน

- ระดับ 1 หมายถึง ดีมาก
- ระดับ 2 หมายถึง พอใช้
- ระดับ 3 หมายถึง ต้องปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินคุณภาพผลงานของผู้เรียน

รายการประเมิน	3	2	1
1. เขียนผังความคิดได้ชัดเจน	มีข้อมูลครบถ้วนตรงกับจุดประสงค์	มีข้อมูลถูกต้องพอควร ตรงกับจุดประสงค์	มีข้อมูลถูกต้องเป็นส่วนน้อย ไม่ตรงกับจุดประสงค์
2. ความถูกต้องในการเขียนเรียบเรียงเค้าโครงโครงการ สะกคคำ	เรียบเรียงเค้าโครง โครงการถูกต้องจะกคคำไม่มีผิดเขียนสะอาด	เรียบเรียงเค้าโครงโครงการโครงการถูกต้อง สะกคคำผิด 1-2 คำ เขียนสะอาด	เรียบเรียงเค้าโครงโครงการพอใช้ สะกคคำผิด 3-4 คำ เขียนไม่สะอาด
3. ร่วมแสดงการคิดวิเคราะห์เรื่อง	ร่วมมือกันคิดวิเคราะห์เรื่องด้วยความตั้งใจ	ร่วมมือกันคิดวิเคราะห์เรื่องปานกลาง	ขาดความร่วมมือกันคิดวิเคราะห์เรื่อง
4. ข้อเสนอแนะ มีความคิดสร้างสรรค์	มีข้อเสนอแนะสร้างสรรค์ให้ประโยชน์มาก	มีข้อเสนอแนะให้ประโยชน์เล็กน้อย	มีข้อเสนอแนะไม่เป็นประโยชน์
5. การนำเสนอผลงาน น่าสนใจ	การนำเสนอผลงาน น่าสนใจและชัดเจน	การนำเสนอผลงานน่าสนใจพอใช้ได้	การนำเสนอผลงาน ไม่น่าสนใจ
6. ความร่วมมือในการทำงาน	สมาชิกสามัคคีให้ความร่วมมือทำงานกันเต็มที่	สมาชิกสามัคคี ร่วมมือปานกลาง	สมาชิกให้ความร่วมมือเป็นส่วนน้อย
7. เลือกหัวข้อเรื่อง / ทำโครงการได้	หัวข้อเรื่องโครงการชัดเจน สร้างสรรค์เป็นประโยชน์	หัวข้อเรื่องโครงการชัดเจน มีความเป็นไปได้	หัวข้อเรื่องโครงการไม่ชัดเจน เป็นไปได้ยาก

แบบประเมินคุณภาพโครงการ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มที่ชื่อโครงการ.....

ผู้ประเมินงานกลุ่ม

ตนเอง

☐

เพื่อน

☐

ข้อที่	รายการประเมิน	คะแนน				รวม
		4	3	2	1	
1	เนื้อหารายงานมีคุณภาพ					
2	ความถูกต้องในการเขียนเรียงเรียง สะอาด เป็นระเบียบ					
3	มีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ					
4	แผนนิทรรศการเนื้อหาสอดคล้องกับรายงานเขียนเข้าใจง่าย					
5	แผนนิทรรศการสวยงาม มีความคิดสร้างสรรค์					
6	มีการแก้ไขปรับปรุงระหว่างปฏิบัติงาน					
7	ข้อเสนอแนะมีความคิดสร้างสรรค์เป็นประโยชน์					
8	ผลงานมีบรรลุจุดประสงค์เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม					
9	การนำเสนอรายงานสื่อความหมายได้ชัดเจน					
10	สมาชิกใช้ความสามารถร่วมมือในการทำงานตามความถนัดของแต่ละคน					
สรุปรวม						

เกณฑ์การให้คะแนน

ระดับ 4 หมายถึงดีมาก

ระดับ 3 หมายถึง ดี

ระดับ 2 หมายถึง พอใช้

ระดับ 1 หมายถึง ต้องปรับปรุง

เกณฑ์การผ่านการประเมิน

คะแนน 35 - 40 เท่ากับ ดีมาก

คะแนน 25 - 34 เท่ากับ ดี

คะแนน 24 - 20 เท่ากับ ปานกลาง

คะแนน 1 - 19 เท่ากับ ควรปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินคุณภาพโครงการ

รายการประเมิน	4	3	2	1
1. เนื้อหารายงานมีคุณภาพ	มีข้อมูลครบถ้วนตรงกับจุดประสงค์และแบบรายงาน	มีข้อมูลถูกต้องพอควรตรงกับจุดประสงค์	มีข้อมูลถูกต้องเป็นส่วนน้อย ไม่ตรงกับจุดประสงค์	มีข้อมูล ไม่ถูกต้อง ไม่ตรงกับจุดประสงค์
2. ความถูกต้องในการเขียนเรียบเรียง สะอาด เป็นระเบียบ	เรียบเรียงถูกต้อง สะกดคำไม่มีผิด สะอาดเป็นระเบียบ	เรียบเรียงถูกต้อง สะกดคำผิดบ้างเล็กน้อย เป็นระเบียบ	เรียบเรียงผิด สะกดคำผิด 2-3 คำ ไม่เป็นระเบียบ	เรียบเรียงผิด สะกดคำผิด 4 คำขึ้นไป ไม่เป็นระเบียบ
3. มีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ	มีการวางแผนการทำงานร่วมกันและทำตามขั้นตอน	มีการวางแผนร่วมกันแต่ไม่ทำตามแผนที่วางไว้	ไม่มีการวางแผน การทำงาน แต่ทำงานร่วมกัน	ไม่มีการวางแผน การทำงาน แต่ร่วมกันทำงานเป็นส่วนน้อย
4. แฝงนิทรรศการเนื้อหาสอดคล้องกับรายงานเขียนเข้าใจง่าย	แฝงนิทรรศการเนื้อหาสอดคล้องกับรายงานเขียนชัดเจน	แฝงนิทรรศการเนื้อหาสอดคล้องกับรายงานเป็นบางส่วน เขียนไม่ชัดเจน	แฝงนิทรรศการเนื้อหาสอดคล้องกับรายงานน้อยมากเขียนไม่ชัดเจน	แฝงนิทรรศการเนื้อหาไม่สอดคล้องกับรายงานเขียนไม่ชัดเจน
5. แฝงนิทรรศการสวยงามมีความคิดสร้างสรรค์	แฝงนิทรรศการสวยงาม มีความคิดสร้างสรรค์	แฝงนิทรรศการมีคุณภาพปานกลาง เรียบธรรมดา	แฝงนิทรรศการมีคุณภาพพอใช้ได้	แฝงนิทรรศการมีคุณภาพน้อย
6. มีการแก้ไขปรับปรุงระหว่างปฏิบัติงาน	มีการแก้ไขปรับปรุงระหว่างปฏิบัติงานผลงานดีขึ้น	มีการแก้ไขปรับปรุงระหว่างปฏิบัติงานผลงานไม่เปลี่ยน	ไม่มีการแก้ไขปรับปรุงระหว่างปฏิบัติงานพอใช้	ไม่มีการแก้ไขปรับปรุงระหว่างปฏิบัติงานใช้ไม่ได้
7. ข้อเสนอแนะมีความคิดสร้างสรรค์เป็นประโยชน์	ข้อเสนอแนะมีความคิดสร้างสรรค์เป็นประโยชน์มาก	ข้อเสนอแนะมีความคิดสร้างสรรค์เป็นประโยชน์น้อย	ข้อเสนอแนะไม่มีความคิดสร้างสรรค์เป็นประโยชน์น้อย	ข้อเสนอแนะไม่สร้างสรรค์ไม่เป็นประโยชน์
8. ผลงานบรรลุจุดประสงค์เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม	บรรลุจุดประสงค์เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวมมาก	บรรลุจุดประสงค์เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวมน้อย	บรรลุจุดประสงค์น้อยเป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวมน้อย	ไม่บรรลุจุดประสงค์ไม่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม
9. การนำเสนอรายงานสื่อความหมายได้ชัดเจน	การนำเสนอรายงานสื่อความหมายได้ชัดเจนเข้าใจง่าย	การนำเสนอรายงานสื่อความหมายพอเข้าใจปานกลาง	การนำเสนอรายงานสื่อความหมายไม่ชัดเจน เข้าใจเล็กน้อย	การนำเสนอรายงานสื่อความหมายไม่ชัดเจนสับสน
10. สมาชิกใช้ความสามารถร่วมมือทำงานตามความถนัดของแต่ละคน	สมาชิกใช้ความสามารถร่วมมือทำงาน ตามความถนัดเต็มที่	สมาชิกใช้ความสามารถร่วมมือทำงานตามความถนัดปานกลาง	สมาชิกใช้ความสามารถร่วมมือกันทำงานตามถนัดน้อย	สมาชิกใช้ความสามารถร่วมมือทำงานตามถนัดน้อยมาก

แบบประเมินโครงการ (ครูประเมิน)

ตอนที่ 1 ความสำคัญของการจัดทำโครงการ

จัดทำเครื่องหมาย / ลงใน ☐ ตามแนวคิดของท่าน

1. โครงการที่จัดทำ	☐ งานเดี่ยว	☐ งานกลุ่ม
2. การริเริ่มโครงการ	☐ นักเรียนริเริ่มเอง	☐ ครูช่วยแนะแนวทาง
3. การพัฒนาตนเอง	☐ มี	☐ ไม่มี
4. การพัฒนางาน	☐ มี	☐ ไม่มี
5. ความสัมพันธ์เกี่ยวกับเนื้อหาในบทเรียน	☐ สอดคล้อง	☐ ไม่สอดคล้อง
6. ประโยชน์ที่ใช้ในชีวิตจริง	☐ มี	☐ ไม่มี

ตอนที่ 2 เนื้อหาโครงการ และการนำเสนอโครงการ

จัดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ที่ท่านเห็นด้วยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			
	4	3	2	1
เนื้อหาของโครงการ 1. ความถูกต้องของการเขียนรายงาน 2. ความเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ 3. การเลือกใช้หลักการ ทฤษฎี แนวคิด ได้เหมาะสม 4. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 5. มีการสรุปที่ชัดเจน กระบวนการทำงาน 6. มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ 7. มีการดำเนินงานตามแผน 8. มีการประเมินเพื่อปรับปรุงและพัฒนางาน การนำเสนอโครงการ 9. การรายงานสามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน 10. ความสมบูรณ์ของข้อมูล 11. ความเหมาะสมของรูปแบบการนำเสนอ 12. ข้อสรุปของโครงการบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้				
รวม				

เกณฑ์การให้คะแนน	ระดับ 4	หมายถึง	ดีมาก
	ระดับ 3	หมายถึง	ดี
	ระดับ 2	หมายถึง	พอใช้
	ระดับ 1	หมายถึง	ต้องปรับปรุง

เกณฑ์การผ่านการประเมิน	คะแนน	37 - 48	เท่ากับ	ดีมาก
	คะแนน	25 - 36	เท่ากับ	ดี
	คะแนน	13 - 24	เท่ากับ	ปานกลาง
	คะแนน	1 - 12	เท่ากับ	ควรปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

การจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง พระมหาชนก ตอน สึกซิงบัลลังก์ เวลา 2 ชั่วโมง

มาตรฐาน ท 1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้าง
วิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐาน ท 2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราว
ในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้า อย่างมี
ประสิทธิภาพ

สาระสำคัญ

การคิดวิเคราะห์เป็นกระบวนการสำคัญในการจัดการเรียนรู้ซึ่งนักเรียนจะต้องมี
ประสบการณ์ด้านการอ่านและการเขียนที่ดีจึงจะมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ และสามารถนำไป
ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างถูกต้อง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ศึกษาเรื่องพระมหาชนกตอนสึกซิงบัลลังก์แล้วสามารถแสดงความคิดเห็นโดยเขียนสรุป
ผังความคิด ใช้พจนานุกรมในการศึกษาคำศัพท์ วิเคราะห์ความ ตรวจสอบความรู้ แก้ปัญหาและ
นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากศึกษาบทเรียนแล้วนักเรียนสามารถ

1. อ่านเรื่องพระมหาชนกตอนสึกซิงบัลลังก์แล้วแสดงความคิดเห็น เขียนผังความคิดได้
2. บอก/เขียนความหมายของคำศัพท์จากเรื่องได้ถูกต้อง
3. วิเคราะห์ ตรวจสอบความรู้ และแก้ปัญหาจากสถานการณ์ได้
4. บอกวิธีนำข้อคิด คุณธรรมที่ปรากฏในเรื่องไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สาระการเรียนรู้

เรื่องพระมหาชนก ตอนสึกซิงบัลลังก์ คิดวิเคราะห์

1. สาเหตุของเรื่อง
2. ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

กิจกรรมการเรียนรู้

แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนจัดการเรียนรู้ ทำแบบทดสอบก่อนเรียน 3 ฉบับ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ อย่างละ 30 ข้อ แบบทดสอบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย 30 ข้อ เวลา 2 ชั่วโมง (ใช้ทดสอบนอกเวลาเรียน)

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มละ 4 คน คละความรู้กันเลือก ประธาน เลข

1. นักเรียนร้องเพลงภูมิแผ่นดินพร้อมแถบบันทึกเสียง เพื่อเป็นการเกิดพระเกียรติในหลวงพร้อมกัน

2. นักเรียนดูภาพพระราชกรณียกิจของในหลวงแล้วร่วมกันอภิปรายเรื่องทรงส่งเสริมให้ประชาชนชาวไทยอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ทรงเน้นให้อยู่อย่างเศรษฐกิจพอเพียง ใช้ความเพียรพยายามพึ่งตนเอง จะทำอะไรได้บ้าง แต่ละกลุ่มเขียนสรุปความรู้เดิม แล้วส่งตัวแทนนำเสนอ

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่ เล่นเกมแจกกระดาษสีแบ่งกลุ่มใหม่กลุ่มละ 4 คน เลือก ประธาน เลข แล้วศึกษา เรื่อง พระมหาชนกตามใบงาน ดังนี้

สีเหลือง 1 อ่านเรื่องพระมหาชนกตอนศึกชิงบัลลังก์เขียนผังความคิดสรุปใจความสำคัญ

สีชมพู 2 ช่วยกันหาคำยาก คำราชาศัพท์ เขียนคำอ่าน แปลความหมายคำศัพท์

สีเขียว 3 เขียนวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ

สีส้ม 4 ช่วยกันวิเคราะห์ข้อคิดที่เป็นคติเตือนใจ แล้วแปลความหมาย

ขั้นที่ 3 ศึกษาทำความเข้าใจ เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

3. สมาชิกร่วมศึกษาข้อมูลในใบความรู้ เรื่องพระมหาชนก ตอนศึกชิงบัลลังก์ หนังสือพระมหาชนกฉบับพระราชนิพนธ์และฉบับการ์ตูน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน หนังสือสำนวนไทย สุภาษิต คำพังเพย

4. ร่วมกันอภิปรายแสดงการคิดวิเคราะห์ความรู้ สาเหตุของปัญหา ข้อคิดที่เป็นคติเตือนใจแล้วสรุปการคิดวิเคราะห์เชื่อมโยงความรู้ที่ได้ใหม่กับความรู้เดิม เขียนในใบกิจกรรมของตนเอง

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

5. นักเรียนในกลุ่มใหม่ กลับไปที่กลุ่มเดิม แล้วนำเสนอข้อมูลที่ได้ศึกษามาแลกเปลี่ยนความรู้กัน ตรวจสอบความรู้ของตนเอง

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้

6. นักเรียนในกลุ่มเดิมร่วมกันอภิปรายการคิดวิเคราะห์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาร่วมกันสรุปองค์ความรู้แล้วบันทึกความรู้ในใบกิจกรรมของกลุ่ม เรื่องความหมายคำยาก คำราชาศัพท์ สาเหตุของปัญหา คติจากเรื่อง ที่เป็นข้อคิดเตือนใจที่นำไปใช้ในชีวิตจริง

ขั้นที่ 6 ขั้นเสนอผลงาน

7. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงานองค์ความรู้ ที่กลุ่มได้คิดวิเคราะห์ร่วมกัน ร่วมอภิปรายเพิ่มเติมความรู้ แล้วทุกคนเขียนความรู้ที่ได้ลงในใบกิจกรรมด้วยสำนวนของตนเอง

ขั้นที่ 7 ประยุกต์ใช้ความรู้

8. แต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนประยุกต์ผังความคิดในกระดาษโปสเตอร์บันทึกสาเหตุ บอกวิธีนำข้อคิดที่เป็นคติไปประยุกต์ใช้เป็นข้อเสนอแนะ ตามความคิดแต่ละกลุ่มเป็นร้อยกรองร้อยแก้ว

9. สุ่มตัวอย่างนำเสนอหน้าชั้น ส่วนที่เหลือนำเสนอผลงานที่ป้ายนิเทศให้เพื่อนได้ศึกษา

สื่อ และแหล่งเรียนรู้

1. ภาพในหลวงกับพระราชกรณียกิจต่างๆ
2. ภาพพลิกเรื่องพระมหาชนก
3. หนังสือพระมหาชนกฉบับพระราชนิพนธ์และพระมหาชนกฉบับการ์ตูน
4. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542
5. ใบความรู้ ที่ 1 ตอนศึกชิงบัลลังก์
6. หนังสือสำนวนไทย สุภาษิต คำพังเพย
7. กระดาษโปสเตอร์ / ปากกาเมจิก
8. ใบกิจกรรมกลุ่ม / ใบกิจกรรมเดี่ยว
9. แถบบันทึกเสียงเพลงภูมิแผ่นดิน

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัด
 - สังเกตการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
 - การแสดงความคิดเห็น
 - ตรวจผลงานกลุ่ม
 - ตรวจผลงานเดี่ยว
2. เครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล
 - แบบสังเกตพฤติกรรมและผลงานระหว่างเรียน
 - ผังความคิด
3. เกณฑ์การประเมิน การตรวจผลงานกลุ่ม ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
การตรวจงานเดี่ยว ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

เพลงภูมิแผ่นดิน

(หญิง) บุญของแผ่นดินไทย พ่อหลวงบันดลให้ที่ในยังฉ่ำมีข้าว น้ำรินดินดีใครเล่า
ทุกข์ใดเห็นไปบรรเทาด้วยพระบาท เกือบศตวรรษ ร นำไทยทั้งชาติพ้นภัย

(ชาย) แผ่นดินถิ่นเมืองทอง ผ่านพันโศกภัยเนื่ององพระทรงคุ้มครองไทยไว้ พระเป็นพลัง
แผ่นดิน สมานพลังชีวินของชนชาวไทย อุณหภูมิไฟพระปัญญาเกริกไกรภูมิพลมหาราชา

(หญิง,ชาย) ออองค์สุริย์ศรีมีธรรมส่อง ปกครองอย่างทรงพระเมตตา

(ชาย) คุณบิดรเหล่าประชาทุกข์ร้อนใด ๆ กรายมา โอ้ฟ้าเป็นดังฝนดับไฟ

(หญิง) ภูมิใจไทยร่วมร้อยหัวใจร่วมฝักร่วมฝัน ภูมิพลังแผ่นดินถิ่นนี้ยิ่งใหญ่

(ชาย) ภูมิประหวัดประชาชาติภูมิไพบ ภาควิชาชัยภูมิพลังแผ่นดิน

(หญิง,ชาย) เทิดไถ่นบน้อมเทิดทูน ร เหนือเกล้า สราญนานเนาหทัยสุขล้ำสมจินต์
เพริศแพร้วพิพัฒน์เพศภัยพ่ายแพ้สิ้น นวมินทร์มหาราชาภูมิพล

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

การจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปป่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง เรื่องพระมหาชนก ตอน บารมีพระมหาสัตว์ เวลา 2 ชั่วโมง

มาตรฐาน ท 1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้าง
วิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐาน ท 2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราว
ในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้า อย่างมี
ประสิทธิภาพ

สาระสำคัญ

การคิดวิเคราะห์เป็นกระบวนการสำคัญในการจัดการเรียนรู้ซึ่งนักเรียนจะต้องมี
ประสบการณ์ด้านการอ่านและการเขียนที่ดีจึงจะมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ และสามารถนำไป
ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างถูกต้อง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ศึกษาเรื่องพระมหาชนกตอนบารมีพระมหาสัตว์ แล้วสามารถแสดงความคิดเห็นโดย
เขียนสรุปผังความคิด ใช้พจนานุกรมในการศึกษาคำศัพท์ วิเคราะห์ความ ตรวจสอบความรู้
แก้ปัญหาและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากศึกษาบทเรียนแล้วนักเรียนสามารถ

1. อ่านเรื่องพระมหาชนกตอนบารมีพระมหาสัตว์แล้วสามารถแสดงความคิดเห็น
พร้อมทั้งสรุปผังความคิดได้
2. บอก/เขียนความหมายของคำศัพท์จากเรื่องได้ถูกต้อง
3. วิเคราะห์ ตรวจสอบความรู้ และแก้ปัญหาจากสถานการณ์ได้
4. บอกวิธีนำข้อคิด คุณธรรมที่ปรากฏในเรื่องไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สาระการเรียนรู้

เรื่องพระมหาชนก ตอนบารมีพระมหาสัตว์ คิติวิเคราะห์

1. สาเหตุของเรื่อง
2. ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

กิจกรรมการเรียนรู้

แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มละ 4 คน ละครความรู้ตามสมัครใจ

ดำเนินการตามกระบวนการกลุ่ม

1. ร้องเพลงพ่อแห่งแผ่นดินพร้อมเทปบันทึกเสียง เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติในหลวงพร้อมกัน แล้วช่วยกันสรุปความหมาย

2. ดูภาพพลิกเรื่องพระมหาชนก ภาพพระเทวียอกจากกรุงมิถิลาพบท้าวสักกะ แล้วร่วมกันอภิปรายว่า ทำไมพระเทวียจึงไม่ขึ้นนั่งบนเกวียนในตอนแรก แต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปเขียนความรู้เดิมจากการอภิปรายในกลุ่ม แล้วส่งตัวแทนนำเสนอความรู้หน้าชั้น

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่ แจกกระดาษสีให้นักเรียนแต่ละคนเข้ากลุ่มสี่ละ 4 คน เลือกประธานเลขฯ ศึกษา เรื่อง พระมหาชนกตามใบงานที่กำหนดให้

สีเหลือง 1 อ่านเรื่อง ตอนบารมีพระมหาสัตว์ เขียนผังความคิดสรุปใจความสำคัญ

สีชมพู 2 ช่วยกันหาคำยาก คำราชาศัพท์ เขียนคำอ่าน แปลความหมายคำศัพท์

สีเขียว 3 เขียนวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ

สีส้ม 4 ช่วยกันวิเคราะห์ข้อคิดที่เป็นคติเตือนใจ แล้วแปลความหมาย

ขั้นที่ 3 ศึกษาทำความเข้าใจ เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

3. สมาชิกกลุ่มใหม่ศึกษาข้อมูลในใบความรู้ เรื่องพระมหาชนก ตอนบารมีพระมหาสัตว์ หนังสือพระมหาชนกฉบับพระราชนิพนธ์และฉบับการ์ตูน หนังสือตำนานไทย สุภาษิตคำพังเพย

4. ร่วมกันอภิปรายแสดงการคิดวิเคราะห์ความรู้สาเหตุของปัญหา ข้อคิดที่เป็นคติสรุปการคิดวิเคราะห์แล้วเชื่อมโยงความรู้ที่ได้ใหม่กับความรู้เดิม เขียนในใบกิจกรรมของตนเอง

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

5. กลับไปที่กลุ่มเดิม แล้วนำเสนอข้อมูลที่ได้อศึกษามาแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อตรวจสอบความรู้ของตนเอง

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้

6. นักเรียนในกลุ่มเดิมสรุปความรู้ที่ได้รับ แล้วจัดสิ่งที่เรียนรู้ให้เป็นระบบระเบียบใช้การคิดวิเคราะห์ เพื่อให้จดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้ง่าย แล้วบันทึกความรู้ในใบกิจกรรมของกลุ่ม

ขั้นที่ 6 เสนอผลงาน

7. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้น สรุปองค์ความรู้กลุ่มที่ได้ศึกษาร่วมกัน

8. นักเรียนทุกคนเขียนสรุปความรู้ที่ได้ลงใบกิจกรรมด้วยสำนวนของตนเอง

ขั้นที่ 7 ประยุกต์ใช้ความรู้

9. นักเรียนเขียนประยุกต์ผังความคิดในกระดาษโปสเตอร์ บันทึกวิธีนำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ วิธีแก้ปัญหา คติเตือนใจ ตามแนวความคิดแต่ละกลุ่มเป็น ร้อยกรอง หรือนิทาน

10. สุ่มตัวอย่างนำเสนอผลงาน ส่วนที่เหลือคิดที่ป้ายนิเทศให้เพื่อน ๆ ได้ศึกษา

สื่อ และแหล่งเรียนรู้

1. ภาพพลิกเรื่องพระมหาชนก
2. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542
3. หนังสือพระมหาชนกฉบับพระราชนิพนธ์ พระมหาชนกฉบับการ์ตูน
4. หนังสือสำนวนไทย สุภาษิต คำพังเพย
5. ใบความรู้ ที่ 1 ตอนบารมีพระมหาสัตว์
6. ใบกิจกรรมกลุ่ม / ใบกิจกรรมเดี่ยว
7. กระดาษโปสเตอร์ / ปากกามณี

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัด
 - สังเกตการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
 - ตรวจผลงานกลุ่ม
 - ตรวจผลงานเดี่ยว
2. เครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล
 - แบบสังเกตพฤติกรรมและผลงานระหว่างเรียน
 - ผังความคิด
3. เกณฑ์การประเมิน การตรวจผลงานกลุ่ม ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
การตรวจงานเดี่ยว ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

เพลง พ่อแห่งแผ่นดิน

คำร้อง

ทำนองและเรียบเรียงเสียงประสาน

ชาติ อินทรวจิตร และ อาจันต์ ปัญจพรรค

จิรวุฒิ กาญจนะผลิติน

สุนทรียา ณ เวียงกาญจน์และสุรพล โทณะวณิก เรืออากาศตรี ศ. พิเศษ ดร.แมนรัตน์ ศรีกรานนท์

วิรัช อยู่ถาวร และ พิมพ์ปฏิภาณ พิงธรรมจิตต์

-
- (หญิง) อัครศิลปิน กรองศาสตร์ กรองศิลป์ การดนตรี ร้อยกรอง บทกวี ซึ่งกมล
ตราบนฝ่าฟ้า ครีမ်ฝน ต้นไม้ทุกต้น พลอยยินดี รู้รักสามัคคี เพื่อพ่อแห่งไทย
- (ชาย) เหล่าประชา การวะ สดุดี แผ่นดินนี้มีสุข ด้วยองค์พระทรงชัย
บรรดาชาติชน ชื่นชม สมใจ ถวายบังคมเทิดไท้ ภูมิพลมหาราช
- (หญิง) รักดีถวาย ดวงใจ ของไทยทั้งชาติ มหาราช ปราบเปรื่องเรื่องของกีฬา (ซ้ำ จนจบ)
- (ชาย) ถ้าเลิศสื่อสาร พลังงานแทนแก้ปัญหา ฝนหลวง ฟ้าห้วงขาวนา ชาติไทย นับว่าโชคดี
- (หญิง) ทรงนำเศรษฐกิจพอเพียง หล่อเลี้ยงชีวา
- (พร้อม) เป็นปรีชา เกริกฟ้า ก้องปฐพี ไทยทั้งสอง ภูมิใจ ไทยเป็นไทยจนวันนี้
เพราะองค์ภูมิพลที่ คู่ครองไทย

แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 3

การจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง พระมหาชนก ตอน พระกุมารเจริณวัช เวลา 2 ชั่วโมง

มาตรฐาน ท.1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้าง
วิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐาน ท.2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราว
ในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้า อย่างมี
อย่างมีประสิทธิภาพ

สาระสำคัญ

การคิดวิเคราะห์เป็นกระบวนการสำคัญในการจัดการเรียนรู้ซึ่งนักเรียนจะต้องมี
ประสบการณ์ด้านการอ่านและการเขียนที่ดีจึงจะมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ และสามารถนำไป
ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างถูกต้อง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ศึกษาเรื่องพระมหาชนกตอนพระกุมารเจริณวัช แล้วสามารถแสดงความคิดเห็นโดย
เขียนสรุปผังความคิด ใช้พจนานุกรมในการศึกษาคำศัพท์ วิเคราะห์ความ ตรวจสอบความรู้
แก้ปัญหาและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากศึกษาบทเรียนแล้วนักเรียนสามารถ

1. อ่านเรื่องพระมหาชนกตอนพระกุมารเจริณวัช แล้วสามารถแสดงความคิดเห็น
พร้อมทั้งสรุปผังความคิดได้
2. บอก/เขียนความหมายของคำศัพท์จากเรื่องได้ถูกต้อง
3. วิเคราะห์ ตรวจสอบความรู้ และแก้ปัญหาจากสถานการณ์ได้
4. บอกวิธีนำข้อคิด คุณธรรมที่ปรากฏในเรื่องไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สาระการเรียนรู้

เรื่องพระมหาชนก ตอนพระกุมารเจริณวัช

กิจกรรมการเรียนรู้

แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มละ 4 คน คละความรู้ตามสมัครใจ ดำเนินการตามกระบวนการกลุ่ม นักเรียนเข้ากลุ่มละ 4 คน คละความรู้กัน เลือกประธาน เลข

1. นักเรียนดูภาพการละเล่นของเด็ก แล้วให้แต่ละกลุ่มคิดการละเล่นของเด็กที่ไม่ซ้ำกัน แล้วสาธิตการเล่น พร้อมบอกประโยชน์ที่ได้จากการเล่นชนิดนั้นๆ

2. นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องตอนที่สอง ซึ่งเรียนผ่านมาในวันก่อนแล้วนำมาเชื่อมต่อใหม่

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่ นักเรียนแต่ละคนเข้ากลุ่มตามกระดาศสีที่ได้รับเพื่อแบ่งกลุ่มในการศึกษา

3. อ่านเรื่อง พระมหาชนก ตอนพระกุมารเจริญวัย โดยศึกษาความรู้ตามใบงานแล้วแต่ละกลุ่มอภิปรายแสดงความคิด ความรู้สึกจากการอ่านแล้วปฏิบัติตามกิจกรรมในใบงานแต่ละกลุ่ม

สีเหลือง 1 อ่านเนื้อเรื่องเขียนผังความคิดสรุปใจความสำคัญ

สีชมพู 2 ช่วยกันหาคำยาก คำราชาศัพท์ เขียนคำอ่าน แปลความหมายคำศัพท์

สีเขียว 3 เขียนวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ

สีส้ม 4 ช่วยกันวิเคราะห์ข้อคิดที่เป็นคติเตือนใจ แล้วแปลความหมาย

ขั้นที่ 3 ศึกษาทำความเข้าใจ เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

4. นักเรียนในกลุ่มศึกษาข้อมูลในใบความรู้ เรื่องพระมหาชนก ตอนพระกุมารเจริญวัย หนังสือพระมหาชนกฉบับพระราชนิพนธ์และฉบับการ์ตูน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน สำนวนไทย สุภาษิตคำพังเพย

5. นักเรียนในกลุ่มอภิปรายแสดงความคิดจากการอ่าน ปัญหา ข้อคิดที่เป็นคติ แล้วร่วมสรุปการคิดวิเคราะห์แล้วเชื่อมโยงความรู้ที่ได้ใหม่กับความรู้เดิมเขียนสรุปในใบกิจกรรมของตนเอง

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

6. นักเรียนกลับไปทีกลุ่มเดิม แล้วนำเสนอข้อมูลที่ได้ศึกษามาแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันในกลุ่ม ตรวจสอบความรู้ของตน เขียนสรุปความรู้ในใบกิจกรรมด้วยสำนวนของตนเอง

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้

7. นักเรียนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายความคิด วิเคราะห์ ความรู้ที่ได้จากการศึกษา บันทึก ความรู้ในใบกิจกรรมของกลุ่มสรุปเรื่อง ความรู้สึกเมื่อฟังเรื่อง ตอนพระกุมารเจริญวัย และบอกความหมายคำยาก คำราชาศัพท์ วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา คติจากเรื่อง ฯลฯ

ขั้นที่ 6 เสนอผลงาน

8. แต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมติตอน พระกุมารเจริญวัย ร่วมกันอภิปรายการแสดง
บทบาทสมมติของแต่ละกลุ่ม ครูเสนอแนะเพิ่มเติม

ขั้นที่ 7 ประยุกต์ใช้ความรู้

9. นักเรียนเขียนประยุกต์เขียนผังความคิดในกระดาษโปสเตอร์ บอกวิธีนำข้อคิดที่เป็น
คติไปใช้แก้ปัญหา ข้อเสนอแนะตามความคิดแต่ละกลุ่มเป็น ร้อยกรอง หรือนิทาน

10. ดัดผลงานที่ป้านิเทศให้เพื่อนๆ ศึกษาเพิ่มเติม แล้วตอบคำถามใบงานที่ 1

สื่อ และแหล่งเรียนรู้

1. ภาพการเล่นของเด็ก
2. หนังสือพระมหากษัตริย์และหนังสือพระมหากษัตริย์การ์ตูน
3. ใบงานที่ 1
4. ภาพพลีกรรมพระมหากษัตริย์
5. หนังสือตำนานไทย สุภาษิต คำพังเพย
6. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน
7. ใบความรู้ ตอนพระกุมารเจริญวัย
8. ใบกิจกรรมกลุ่ม / ใบกิจกรรมเดี่ยว
9. กระดาษโปสเตอร์ / ปากกาเมจิก

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัด
 - สังเกตการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
 - ตรวจผลงานกลุ่ม
 - ตรวจผลงานเดี่ยว
2. เครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล
 - แบบสังเกตพฤติกรรมและผลงานระหว่างเรียน
 - ผังความคิด
 - แบบทดสอบเรื่องพระมหากษัตริย์
3. เกณฑ์การประเมิน การตรวจผลงานกลุ่ม ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
การตรวจผลงานเดี่ยว ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

ใบงานที่ 1

เรื่องพระมหาชนก ตอนพระกุมารเจริญวัย

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น

จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ชัดเจน

1. ทำไมพระเทวีจึงตั้งชื่อพระกุมารว่า “ มหาชนก ”

.....

.....

.....

2. ทำไมพระเทวีไม่บอกให้พระมหาชนกทราบว่าตนเป็นบุตรใครในตอนแรก

.....

.....

3. “ ชื่อว่ามหาสมุทร สำเร็จประโยชน์น้อย มีอันตรายมาก ” หมายความว่าอย่างไร

.....

.....

4. นักเรียนได้คิดอะไรจากการอ่านเรื่องพระมหาชนก ตอน พระกุมารเจริญวัย

.....

.....

.....

5. เขียนผังความคิดที่ได้จากเรื่อง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

การจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง พระมหาชนก ตอน สู้วิบากกรรม เวลา 2 ชั่วโมง

มาตรฐาน ท 1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้าง
วิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐาน ท 2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราว
ในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้า อย่างมี
ประสิทธิภาพ

สาระสำคัญ

การคิดวิเคราะห์เป็นกระบวนการสำคัญในการจัดการเรียนรู้ซึ่งนักเรียนจะต้องมี
ประสบการณ์ด้านการอ่านและการเขียนที่ดีจึงจะมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ และสามารถนำไป
ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างถูกต้อง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ศึกษาเรื่องพระมหาชนก ตอน สู้วิบากกรรม แล้วสามารถแสดงความคิดเห็นโดยเขียน
สรุปผังความคิด ใช้พจนานุกรมในการศึกษาคำศัพท์ วิเคราะห์ความ ตรวจสอบความรู้ แก้ปัญหา
และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากศึกษาบทเรียนแล้วนักเรียนสามารถ

1. อ่านเรื่องพระมหาชนกตอนสู้วิบากกรรม แล้วสามารถแสดงความคิดเห็น พร้อมทั้ง
สรุปผังความคิดได้
2. บอก/เขียนความหมายของคำศัพท์จากเรื่องได้ถูกต้อง
3. วิเคราะห์ ตรวจสอบความรู้ และแก้ปัญหาจากสถานการณ์ได้
4. บอกวิธีนำข้อคิด คุณธรรมที่ปรากฏในเรื่องไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สาระการเรียนรู้

เรื่องพระมหาชนก ตอนสู่วิบากกรรม คติวิเคราะห์

1. สาเหตุของเรื่อง
2. ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

กิจกรรมการเรียนรู้

แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม นักเรียนเข้ากลุ่มละ 4 คนคละความรู้กัน เลือกรประธาน

เลขา

1. ครูภาพพลิกเรื่องพระมหาชนกตอนสำเภาแตก แล้วให้แต่ละกลุ่มอภิปรายคิดวิธีแก้ปัญหาเมื่อต้องพบกับปัญหานั้นอย่างไรบ้าง พร้อมบอกข้อเสนอแนะในการป้องกันตนเองให้ปลอดภัย

2. ช่วยกันสรุปเรื่องตอนที่สาม ซึ่งเรียนผ่านมาในวันก่อนแล้วนำมาเชื่อมต่อใหม่

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่ นักเรียนแต่ละคนเข้ากลุ่มตามกระดาษสีที่ได้รับเพื่อแบ่งกลุ่มศึกษา

3. อ่านเรื่อง พระมหาชนก ตอนสู่วิบากกรรม โดยศึกษาความรู้ตามใบงานแล้วแต่ละกลุ่มอภิปรายแสดงความคิด ความรู้สึจากการอ่านแล้วปฏิบัติตามกิจกรรมในใบงานแต่ละกลุ่ม

สีเหลือง 1 อ่านเรื่องตอนสู่วิบากกรรม แล้วเขียนผังความคิดสรุปใจความสำคัญ

สีชมพู 2 ช่วยกันหาคำยาก คำราชาศัพท์ เขียนคำอ่าน แปลความหมายคำศัพท์

สีเขียว 3 เขียนวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ

สีส้ม 4 ช่วยกันวิเคราะห์ข้อคิดที่เป็นคติเตือนใจ แล้วแปลความหมาย

ขั้นที่ 3 ศึกษาทำความเข้าใจ เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

4. สมาชิกศึกษาข้อมูลในใบความรู้ เรื่องพระมหาชนก ตอนสู่วิบากกรรม หนังสือ พระมหาชนกฉบับพระราชนิพนธ์ และฉบับการ์ตูน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตฯ หนังสือตำนานไทย

5. ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดจากการอ่าน ปัญหา ข้อคิดที่เป็นคติแล้วสรุปการคิดวิเคราะห์เชื่อมโยงความรู้ที่ได้ใหม่กับความรู้เดิมเขียนสรุปในใบกิจกรรมของตนเอง

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

6. กลับไปที่กลุ่มเดิม แล้วนำเสนอข้อมูลที่ได้ศึกษามาแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันในกลุ่มเพื่อตรวจสอบความรู้ของตนแต่ละคนเขียนสรุปความรู้ในใบกิจกรรมด้วยสำนวนของตนเอง

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้

7. สมาชิกในกลุ่มได้ร่วมกันอภิปรายความคิดวิเคราะห์ ความรู้ที่ได้จากการศึกษามาช่วยกันเขียนสรุปบันทึกความรู้ในใบกิจกรรมของกลุ่ม

ขั้นที่ 6 เสนอผลงาน

8. แต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมติตอน พระกุมารเจริญวัย ร่วมกันอภิปรายการแสดงบทบาทสมมติของแต่ละกลุ่ม ครูเสนอแนะเพิ่มเติม

ขั้นที่ 7 ประยุกต์ใช้ความรู้

9. เขียนประยุกต์ฟังความคิดในกระดาสโปสเตอร์ บันทึกข้อคิดที่เป็นคติสอนใจ บอกวิธีการนำไปใช้แก้ปัญหา ข้อเสนอแนะตามแนวคิดแต่ละกลุ่มเป็น ร้อยกรอง หรือนิทาน

10. ดัดผลงานที่ป้ายนิเทศให้เพื่อน ๆ ศึกษาเพิ่มเติม

สื่อ และแหล่งเรียนรู้

1. ภาพการเล่นของเด็ก
2. หนังสือพระมหากษัตริย์ราชบัณฑิตและหนังสือพระมหากษัตริย์ราชบัณฑิต
3. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน
4. หนังสือตำนานไทย สุภาษิต คำพังเพย
5. กระดาสโปสเตอร์ / ปากกาเมจิ
6. ใบความรู้ ตอนพระกุมารเจริญวัย
7. ใบกิจกรรมกลุ่ม / ใบกิจกรรมเดี่ยว

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัด
 - สังเกตการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
 - ตรวจผลงานกลุ่ม
 - ตรวจผลงานเดี่ยว
2. เครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล
 - แบบสังเกตพฤติกรรมและผลงานระหว่างเรียน
 - ฟังความคิด
3. เกณฑ์การประเมิน การตรวจผลงานกลุ่ม ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
การตรวจผลงานเดี่ยว ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

การจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง พระมหาชนก ตอนทรงกระทำความเพียร เวลา 2 ชั่วโมง

มาตรฐาน ท 1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้าง
วิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐาน ท 2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราว
ในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมี
ประสิทธิภาพ

สาระสำคัญ

การคิดวิเคราะห์เป็นกระบวนการสำคัญในการจัดการเรียนรู้ซึ่งนักเรียนจะต้องมี
ประสบการณ์ด้านการอ่านและการเขียนที่ดีจึงจะมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ และสามารถนำไป
ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างถูกต้อง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ศึกษาเรื่องพระมหาชนก ตอน ทรงกระทำความเพียร แล้วสามารถแสดงความคิดเห็น
โดยเขียนสรุปผังความคิด ใช้พจนานุกรมในการศึกษาคำศัพท์ วิเคราะห์ความ ตรวจสอบความรู้
แก้ปัญหาและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากศึกษาบทเรียนแล้วนักเรียนสามารถ

1. อ่านเรื่องพระมหาชนกตอนทรงกระทำความเพียร แล้วสามารถแสดงความคิดเห็น
พร้อมทั้งสรุปผังความคิดได้
2. บอก/เขียนความหมายของคำศัพท์จากเรื่องได้ถูกต้อง
3. วิเคราะห์ ตรวจสอบความรู้ และแก้ปัญหาจากสถานการณ์ได้
4. บอกวิธีนำข้อคิด คุณธรรมที่ปรากฏในเรื่องไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สาระการเรียนรู้

เรื่องพระมหาชนก ตอนทรงกระทำความเพียร

กิจกรรมการเรียนรู้

แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม นักเรียนเข้ากลุ่มละ 4 คนละความรู้กัน เลือกประธาน เลข

1. ให้นักเรียนเล่นเกมบิงโกคำศัพท์ในเรื่องพระมหาชนก โดยแจกตารางคำศัพท์คนละใบแล้วให้นักเรียนเลือกบัตรคำศัพท์คนละคำอ่านให้เพื่อนฟัง ถ้าคำศัพท์ตรงกับในแผ่นของใครให้ทำเครื่องหมายกากบาทไว้ ถ้าของใครกากบาทเป็นแนวเดียวกันติดต่อกัน 5 คำแนวเฉียง แนวนอน หรือแนวตั้งเป็นผู้ชนะให้ร้องว่า “ บิงโก ”

2. ให้นักเรียนดูภาพพลิกเรื่องพระมหาชนกตอนพระมหาชนกว่ายน้ำในมหาสมุทร แล้วให้แต่ละกลุ่มอภิปรายคิดวิธีแก้ปัญหาเมื่อต้องพบกับปัญหานั้นอย่างไรบ้าง พร้อมบอกข้อเสนอแนะในการป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากอันตราย

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่ นักเรียนแต่ละคนเข้ากลุ่มแล้วอ่านเรื่อง พระมหาชนก ตอน ทรงกระทำความเพียร

3. แต่ละกลุ่มแบ่งหัวข้อเรื่องกันศึกษาจากใบความรู้ หนังสือพระมหาชนกฉบับการ์ตูนและฉบับพระราชนิพนธ์ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน และหนังสือสำนวนไทย แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายแสดงความคิด ความรู้สึกจากการอ่านแล้วปฏิบัติตามกิจกรรมในใบงาน

ขั้นที่ 3 ศึกษาทำความเข้าใจ เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

4. นักเรียนอ่านพระมหาชนก ตอน ทรงกระทำความเพียร ถึงสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น ข้อคิดที่เป็นคตินำไปใช้ในชีวิตจริง สรุปการคิดวิเคราะห์แล้วเชื่อมโยงความรู้ที่ได้ใหม่กับความรู้เดิมของตนเอง

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

5. นำความรู้ในหัวข้อที่ตัวเองได้รับมอบหมายมาแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนในกลุ่ม เพื่อตรวจสอบความรู้ของตนแต่ละคนตอบคำถามใบกิจกรรมด้วยสำนวนของตนเอง

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้

6. นักเรียนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายแสดงความคิด วิเคราะห์ ความรู้ที่ได้จากการศึกษา บันทึก ความรู้ในใบกิจกรรมของกลุ่มสรุปเรื่อง ความรู้สึกเมื่ออ่านเรื่อง ตอน ทรงกระทำความเพียร และบอกความหมายคำยาก คำราชาศัพท์ วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ข้อคิด คติที่นำไปใช้ในชีวิตจริง

ขั้นที่ 6 เสนอผลงาน

7. แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน ร่วมกันอภิปรายการแสดงความคิดเห็น ครูเสนอแนะเพิ่มเติม

8. ผู้เรียนทุกคนตรวจสอบคำตอบในใบกิจกรรม แล้วช่วยกันตอบคำถามใบงานที่ 2
ขั้นที่ 7 ประยุกต์ใช้ความรู้
9. แต่ละกลุ่มนำข้อคิดประยุกต์เขียนผังความคิดในกระดาษโปสเตอร์ บันทึกบอกวิธีนำ
ข้อคิดที่เป็นคติไปใช้แก้ปัญหา ข้อเสนอแนะตามความคิดแต่ละกลุ่มเป็น ร้อยกรอง นิทาน อื่นๆ
10. สุ่มตัวอย่างนำเสนอผลงาน ที่เหลือติดตามผลงานที่ป้ายนิเทศให้เพื่อน ๆ ศึกษาเพิ่มเติม

สื่อ และแหล่งเรียนรู้

1. ภาพพลิกเรื่องพระมหาชนก
2. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน
3. หนังสือพระมหาชนกฉบับพระราชนิพนธ์และฉบับการ์ตูน
4. หนังสือสำนวนไทย สุภาษิต คำพังเพย
5. ใบความรู้ ตอนทรงกระทำความเพียร
6. ใบกิจกรรมกลุ่ม / ใบกิจกรรมเดี่ยว
7. กระดาษโปสเตอร์ / ปากกามจิ
8. ใบงานที่ 2

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัด
 - สังเกตการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
 - ตรวจผลงานกลุ่ม
 - ตรวจผลงานเดี่ยว
2. เครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล
 - แบบสังเกตพฤติกรรมและผลงานระหว่างเรียน
 - ผังความคิด
 - แบบทดสอบ
3. เกณฑ์การประเมิน การตรวจผลงานกลุ่ม ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
การตรวจผลงานเดี่ยว ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

เกมบิงโก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักคำศัพท์ต่างๆ และชนิดของคำ
2. นักเรียนได้รับความรู้ ความสนุกสนาน
3. ใช้ประกอบการสอนทำให้บทเรียนน่าสนใจขึ้น

อุปกรณ์

1. กระดาษสำหรับพิมพ์ตารางคำศัพท์
2. ดินสอ ปากกา ใช้กากบาทคำศัพท์
3. แผ่นฟิวเจอร์บอร์ดสำหรับติดตารางคำบิงโก

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. แจกตารางคำศัพท์เท่าจำนวนผู้เล่น
2. นักเรียนผลัดกันจับสลากบอกคำศัพท์ในเรื่องพระมหากษัตริย์ที่ครูกำหนดให้
ถ้าคำศัพท์ตรงกับตารางของใครให้ใช้ดินสอกากบาททับไว้ ให้เรียงติดต่อกัน 5 ช่องจะเป็น
แนวนอน / แนวตั้ง / แนวเฉียง ด้านใดก็ได้ให้นักเรียนยกมือและตะโกนว่าบิงโก
3. ครูตรวจสอบว่าถูกต้องนักเรียนก็จะได้รับรางวัล
4. เริ่มเล่นใหม่เหมือนเดิมตามความเหมาะสม

ประเมินผล

จากการสังเกต สัมภาษณ์ แบบสอบถาม

ตัวอย่างใบงานการเล่นบิงโก

เกมบิงโก

ราชาศัพท์	ลักษณะ นาม	คติ	ตัวละคร	คำศัพท์
เสวย	เล่ม	คนหูเบา	โปลง ชนก	สุสสรด
พระเนตร	ผืน	ความ พยายาม	อริณฐ ชนก	ปริศนา
พระโอรส	ตัว	ความ กตัญญู	มหา ชนก	อุทยาน
พระ นาสิก	ดอก	คนมี ปัญญา	ตักกะ เทวราช	มหา วิชาลัย
เสด็จ	คน	ความ อดทน	สิวลีเทวี	ปุทะเล

เกมบิงโก

ราชาศัพท์	ลักษณะ นาม	คติ	ตัวละคร	คำศัพท์
บรรทม	ผล	หวานเป็น ลม	มณีเมขลา	มหา สัตว์
พระราช ธิดา	วง	ง่องวด ฉลาด	อุทิจจ พราหมณ์	สุวรรณ ภูมิ
พระชนก	คัน	น้ำน้อย แพ้ไฟ	จารุเตโช	ศิษย์
พระบาท	ตัว	ของดีเป็น ที่ต้องการ	กเชนทร สิงห	โพธิยา ลัย
พระโอรส	เล่ม	สวยแต่ รูป	อามาดย์	วิเทหะ

เกมบิงโก

ราชาศัพท์	ลักษณะ นาม	คติ	ตัวละคร	คำศัพท์
พระ โอรส	เล่ม	หวาน เป็นลม	มหาชนก	มหา สัตว์
พระบาท	คน	สวยแต่ รูป	มณี เมขลา	วิเทหะ
พระเนตร	ผืน	ความ พยายาม	อุทิจจ พราหมณ์	ปริศนา
บรรทม	ตัว	ง่องวด ฉลาด	กเชนทร สิงห	สุวรรณ ภูมิ
พระราช ธิดา	ผล	ความ กตัญญู	อามาดย์	อุทยาน

เกมบิงโก

ราชาศัพท์	ลักษณะ นาม	คติ	ตัวละคร	คำศัพท์
พระชนก	คัน	คนหูเบา	มณี เมขลา	มหาสัตว์
เสวย	เล่ม	น้ำน้อยแพ้ ไฟ	โปลงชนก	สุสสรด
เสด็จ	ปาก	คนมี ปัญญา	ทีฆาวิ กุมาร	มหาวิชา ลัย
บรรทม	คน	ความ พยายาม	จารุเตโช พราหมณ์	มิถิลา
พระนาสิก	ตัว	ฝนทิ้งให้ เป็นเข็ม	สิวลีเทวี	ปริศนา

เกมบิงโก

ราชาศัพท์	ลักษณะนาม	คติ	ตัวละคร	คำศัพท์
พระบาท	คน	คนดีมีคู่	มณีเมขลา	วิเทหะ
พระเนตร	ผืน	ความพยายาม	อุทิจงพราหมณ์	ปริศนา
บรรทม	ดอก	แพ้เป็นพระ	กเชนทรสิงห	สุวรรณภูมิ
พระราชธิดา	เมือง	ความกตัญญู	อามาศย์	ชีวานุสังเคราะห์
พระราชโอรส	วง	ของดีเป็นที่ต้องการ	อริราชชนก	โพธิyalัย

เกมบิงโก

ราชาศัพท์	ลักษณะนาม	คติ	ตัวละคร	คำศัพท์
เสวย	เล่ม	น้ำน้อยแพ้ไฟ	โปลชนก	มุสสรด
เสด็จ	ดอก	คนมีปัญญา	อริราชชนก	มหาวิชาลัย
บรรทม	ผล	ความพยายาม	จารุเดโชพราหมณ์	ลูกศิษย์
พระนาสิก	คน	ความอดทน	สิวลีเทวี	ปฐะเล
พระเนตร	ผืน	หวานเป็นลม	ลักกะเทวราช	ปริศนา

เกมบิงโก

ราชาศัพท์	ลักษณะนาม	คติ	ตัวละคร	คำศัพท์
เสวย	เล่ม	รักดีห้ามจู้	มณีเมขลา	มุสสรด
พระนาสิก	ผืน	ค่าน้ำพริกละลายน้ำ	จารุเดโช	ปริศนา
ปิตุลา	วง	ความกตัญญู	อุทิจงพราหมณ์	โพธิyalัย
พระนาสิก	ดอก	คนมีปัญญา	ลักกะเทวราช	มหาวิชาลัย
บรรทม	ผล	สามัคคีคือพลัง	สิวลีเทวี	ปฐะเล

เกมบิงโก

ราชาศัพท์	ลักษณะนาม	คติ	ตัวละคร	คำศัพท์
พระหัตถ์	ผล	หวานเป็นลม	สิวลีเทวี	มหาสัตว์
พระราชธิดา	ตัว	โง่ฉลาด	อริราชชนก	สุวรรณภูมิ
พระชนก	คัน	น้ำน้อยแพ้ไฟ	จารุเดโช	ศิษย์
พระกรรม	ผืน	ของดีเป็นที่ต้องการ	กเชนทรสิงห	อุทยาน
พระโอรส	เล่ม	ข้างนอกสุกใส	มหาชนก	วิเทหะ

ใบงานที่ 2

เรื่องพระมหาชนก ตอนที่ 5 ทรงกระทำความเพียร

กลุ่มที่

- สมาชิก 1. ประธาน
2. 3.
4. 5. เลข

จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ชัดเจน และยกตัวอย่างประกอบ

1. “บุคคลเมื่อกระทำความเพียร แม้จะตายก็ยอมไม่เป็นหนี้” หมายความว่าอย่างไร
.....
.....
2. “เราจักพยายามตามสติกำลัง จักทำความเพียรที่บุรุษควรทำ ไปให้ถึงฝั่งแห่งมหาสมุทร”
หมายความว่าอย่างไร
.....
.....
3. “ห้วงมหรณพ” อ่านว่า หมายความว่าอย่างไรยกตัวอย่างประกอบด้วย
.....
.....
4. ขลาสติ ขลาพลี อ่านว่า หมายถึง.....
.....
5. ยตถ เต อ่านว่า..... หมายถึง.....
.....
6. ชญญา โส ยทิ ทาปเย อ่านว่า หมายถึง.....
.....
.....
7. คติที่ได้จากเรื่องมี
.....
8. ข้อเสนอแนะ (ต่อด้านหลัง)

แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 6

การจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง พระมหาชนก ตอนครองกรุงมิตินคร เวลา 2 ชั่วโมง

มาตรฐาน ท 1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้าง
วิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐาน ท 2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราว
ในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมี
ประสิทธิภาพ

สาระสำคัญ

การคิดวิเคราะห์เป็นกระบวนการสำคัญในการจัดการเรียนรู้ซึ่งนักเรียนจะต้องมี
ประสบการณ์ด้านการอ่านและการเขียนที่ดีจึงจะมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ และสามารถนำไป
ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างถูกต้อง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ศึกษาเรื่องพระมหาชนก ตอนครองกรุงมิตินคร แล้วสามารถแสดงความคิดเห็นโดยเขียน
สรุปผังความคิด ใช้พจนานุกรมในการศึกษาคำศัพท์ วิเคราะห์ความ ตรวจสอบความรู้ แก้ปัญหา
และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากศึกษาบทเรียนแล้วนักเรียนสามารถ

1. อ่านเรื่องพระมหาชนกตอนครองกรุงมิตินคร แล้วสามารถแสดงความคิดเห็น พร้อม
ทั้งสรุปผังความคิดได้
2. บอก/เขียนความหมายของคำศัพท์จากเรื่องได้ถูกต้อง
3. วิเคราะห์ ตรวจสอบความรู้ และแก้ปัญหาจากสถานการณ์ได้
4. บอกวิธีนำข้อคิด คุณธรรมที่ปรากฏในเรื่องไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สาระการเรียนรู้

เรื่องพระมหาชนก ตอนครองกรุงมิลินท คิดวิเคราะห์

1. สาเหตุของเรื่อง
2. ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

กิจกรรมการเรียนรู้

แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม

1. นำคำราชาศัพท์มาเป็นปริศนาคำทาย เช่น พระอะไรเอ๋ยอยู่ในวัง
2. ให้นักเรียนดูภาพพระมหาชนกที่นางมณีเมขลาอุ้มพามายังกรุงมิลินท แล้วร่วมกัน

อภิปราย ทำไมนางมณีเมขลาต้องอุ้มพระมหาชนก

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่ นักเรียนแต่ละคนเข้ากลุ่มละ 4 คน ศึกษาจากใบความรู้

โดยปฏิบัติตามใบงาน เลือกประธานกลุ่ม และเลข

3. แต่ละกลุ่มวิเคราะห์เหตุการณ์ดำเนินเรื่องตั้งแต่พระมหาชนกมาบังเกิดในครรภ์พระเทวี จนเกิดเหตุการณ์ต่างๆ แต่พระองค์ก็แคล้วคลาดอันตรายมาโดยตลอด จนได้ครองกรุงมิลินทนครซึ่งเป็นเมืองของพ่อได้สำเร็จ

4. ศึกษาเพิ่มเติมในส่วนที่ยังเป็นปัญหา แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ

ขั้นที่ 3 ศึกษาทำความเข้าใจ เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

5. ศึกษาความรู้ในใบความรู้ ตอนครองกรุงมิลินทนคร และความรู้เรื่อง ไขปริศนาพระโพลชนกจากหนังสือพระมหาชนกชาดกในอินเทอร์เน็ตที่ครูจัดเตรียมไว้ให้

6. ร่วมกันอภิปรายกลุ่มแสดงการคิด วิเคราะห์ สาเหตุของปัญหา ข้อคิดที่เป็นคติ เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต เขียนสรุปการคิดวิเคราะห์แล้วเชื่อมโยงความรู้ที่ได้ใหม่กับความรู้เดิม

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

7. นำเสนอข้อมูลที่ได้ศึกษามาแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนในกลุ่ม และร่วมกันอภิปรายช่วยกันสรุป ตรวจสอบความถูกต้องของตนเอง

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้

8. สมาชิกสรุปความรู้ที่ได้รับทั้งหมด จัดสิ่งที่เรียนรู้ให้เป็นระบบด้วยการใช้การคิดวิเคราะห์ เพื่อให้จดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้ง่าย แล้วบันทึกในใบกิจกรรมกลุ่ม

ขั้นที่ 6 เสนอผลงาน

9. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงาน หน้าชั้นเรียน ร่วมกันอภิปรายสาเหตุของปัญหา วิเคราะห์ปัญหา ข้อคิดที่ได้สรุปเขียนความรู้ที่ได้แลกเปลี่ยนกับกลุ่มอื่นเพิ่มเติมลงใบกิจกรรมกลุ่ม

ขั้นที่ 7 ประยุกต์ใช้ความรู้

10. แต่ละกลุ่มเขียนเสนอแนะบอกวิธีแก้ปัญหา การนำข้อคิดที่เป็นคติไปใช้ ตามแนวคิดแต่ละกลุ่มเป็นผังความคิดลงกระดาษโปสเตอร์เป็นร้อยกรอง ร้อยแก้ว สุ่มตัวอย่างนำเสนอผลงาน กลุ่มที่เหลือดัดผลงานที่ป้ายนิเทศให้เพื่อน ๆ ศึกษา

11. แต่ละกลุ่มช่วยกันตอบคำถามจากเรื่องพระมหาชนก ตอน ครองกรุงมิถิลาในใบงานที่ 3

สื่อ และแหล่งเรียนรู้

1. ภาพพลิกเรื่องพระมหาชนก ภาพนางมณีเมฆขลาอุ้มพระมหาชนกขึ้นจากทะเล
2. ความรู้เรื่องใจปริศนาพระโปสชนกจากอินเทอร์เน็ต
3. กระดาษโปสเตอร์ ปากกาเมจิก
4. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542
5. ใบความรู้ ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง
6. ใบกิจกรรมกลุ่ม / ตอบคำถาม
7. ใบงานที่ 3

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัด
 - สังเกตการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
 - ตรวจผลงานกลุ่ม
 - ตรวจผลงานเดี่ยว
2. เครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล
 - แบบสังเกตพฤติกรรมและผลงานระหว่างเรียน
 - ผังความคิด
 - แบบทดสอบ
3. เกณฑ์การประเมิน การตรวจผลงานกลุ่ม ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
การตรวจผลงานเดี่ยว ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

ใบงานที่ 3

เรื่องพระมหาชนก ตอน ครองกรุงมิลินทร

กลุ่มที่

สมาชิก 1. ประธาน
2. 3.
4. เลขา

จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ชัดเจน

1. “โพธิyalัษณมหาวิชาลัย” อ่านว่าหมายความว่าอย่างไร

.....

จากปัญหาของพระโพลชนกในแต่ละข้อหมายความว่าอย่างไรบ้าง (จงตอบเป็นข้อๆ ให้ชัดเจน)

2. ขุมทรัพย์ใหญ่สิบหกขุมของพระโพลชนกคืออะไรบ้าง

1) ขุมทรัพย์ที่ดวงอาทิตย์ขึ้น ขุมทรัพย์ที่ดวงอาทิตย์ตก หมายถึง.....

2) ขุมทรัพย์ภายใน ขุมทรัพย์ภายนอก หมายถึง.....

3) ขุมทรัพย์ไม่ใช่ภายใน ไม่ใช่ภายนอก หมายถึง.....

4) ขุมทรัพย์ข้างขึ้น ขุมทรัพย์ข้างลง หมายถึง.....

5) ขุมทรัพย์ที่ไม่ร้างใหญ่ทั้งสี่ หมายถึง.....

6) ขุมทรัพย์ในที่โยชน์หนึ่งโดยรอบ หมายถึง.....

7) ขุมทรัพย์ใหญ่ที่ปลายงาทั้งสอง หมายถึง.....

8) ขุมทรัพย์ที่ปลายขนหาง หมายถึง.....

9) ขุมทรัพย์ที่น้ำ หมายถึง.....

10) ขุมทรัพย์ที่ยอดไม้ หมายถึง.....

11) บัลลังก์สี่เหลี่ยม ห้วนนอนอยู่เหลี่ยมไหน หมายถึง.....

3. มรณมัญจาคาสน์ อ่านว่าหมายถึง.....

4. คติที่ได้จากเรื่องมาประยุกต์เป็นชิ้นงานใหม่ (ไม่พื่อด้านหลัง)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

การจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง พระมหาชนก ตอนความกตัญญูกตเวทิตะ เวลา 2 ชั่วโมง

มาตรฐาน ท.1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้าง
วิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐาน ท.2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราว
ในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้า อย่างมี
ประสิทธิภาพ

สาระสำคัญ

การคิดวิเคราะห์เป็นกระบวนการสำคัญในการจัดการเรียนรู้ซึ่งนักเรียนจะต้องมี
ประสบการณ์ด้านการอ่านและการเขียนที่ดีจึงจะมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ และสามารถนำไป
ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างถูกต้อง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ศึกษาเรื่องพระมหาชนกตอนความกตัญญูกตเวทิตะ แล้วสามารถแสดงความคิดเห็นโดย
เขียนสรุปฟังความคิด ใช้พจนานุกรมในการศึกษาคำศัพท์ วิเคราะห์ความ ตรวจสอบความรู้
แก้ปัญหาและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากศึกษาบทเรียนแล้วนักเรียนสามารถ

1. อ่านเรื่องพระมหาชนกตอนความกตัญญูกตเวทิตะ แล้วสามารถแสดงความคิดเห็น
พร้อมทั้งสรุปฟังความคิดได้
2. บอก/เขียนความหมายของคำศัพท์จากเรื่องได้ถูกต้อง
3. วิเคราะห์ ตรวจสอบความรู้ และแก้ปัญหาจากสถานการณ์ได้
4. นำข้อคิด คุณธรรมที่ปรากฏในเรื่องไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สาระการเรียนรู้

เรื่องพระมหาชนก ตอนความกตัญญูทเวที คิควิเคราะห์

1. สาเหตุของเรื่อง
2. ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

กิจกรรมการเรียนรู้

แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม

1. ให้นักเรียนดูภาพพระมหาชนกจัดงานฉลอง ต้อนรับพระมารดาที่อุทิจงพราหมณ์ แล้วร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นว่าพระมหาชนกต้องรับอุทิจงพราหมณ์มาอยู่ด้วย
2. เข้ากลุ่มละ 4 คนร่วมกันวิเคราะห์เหตุการณ์ตั้งแต่พระมหาชนกได้รับแต่งตั้งเป็น กษัตริย์ครองกรุงมิถิลา ทรงแก้ปัญหของพระโปลชนกได้ตลอดเพราะปัญญาและความเพียรพยายาม

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่ นักเรียนแต่ละกลุ่มแบ่งงานกัน ศึกษา คำศัพท์ คำราชาศัพท์ สาเหตุของเรื่อง ข้อคิดที่ได้จากเรื่องในใบความรู้

3. นักเรียนแต่ละคนอ่าน เรื่องพระมหาชนก ตอนความกตัญญูทเวที ในใบความรู้ หนังสือพระมหาชนกฉบับพระราชนิพนธ์และฉบับการ์ตูน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน หนังสือสำนวนไทย สุภาษิต คำพังเพย

ขั้นที่ 3 ศึกษาทำความเข้าใจ เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

4. นักเรียนแต่ละคนคิดวิเคราะห์ สาเหตุของปัญหา ข้อคิดที่เป็นคตินำความรู้ใหม่มา เชื่อมโยงกับความรู้เดิมสรุปเป็นองค์ความรู้ของตน

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

5. นักเรียนนำเสนอข้อมูลที่ได้ศึกษามาแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อน ร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น แล้วตรวจสอบความถูกต้องโดยตอบคำถามในใบกิจกรรมเดี่ยว

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้

6. นักเรียนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา และคิดที่ได้จากเรื่องนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาสรุปเขียนผังความคิดในใบกิจกรรมกลุ่ม

ขั้นที่ 6 เสนอผลงาน

7. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้น ร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้เพิ่มเติมลงในใบกิจกรรมกลุ่ม

ขั้นที่ 7 ประยุกต์ใช้ความรู้

8. แต่ละกลุ่มประยุกต์ความรู้เขียนผังความคิดลงกระดาษโปสเตอร์เสนอแนวคิดวิธีนำไปใช้ในแต่ละกลุ่มเป็นร้อยแก้วร้อยกรอง หรือนิทาน สุ่มตัวอย่างนำเสนอผลงานที่ประยุกต์สร้างสรรค์ กลุ่มที่เหลือตัดสินผลงานที่ป้ายนิเทศให้เพื่อนๆ ได้ศึกษา
9. แต่ละกลุ่มช่วยกันตอบคำถามในใบงานที่ 4

สื่อ และแหล่งเรียนรู้

1. ภาพพลิกเรื่องพระมหาชนก ภาพพระมหาชนกจำลองงานฉลอง ต้อนรับพระมารดากับอุทิจจพราหมณ์
2. หนังสือพระมหาชนกฉบับการ์ตูนและหนังสือพระมหาชนกฉบับพระราชนิพนธ์
3. กระดาษโปสเตอร์ / ปากกาเมจิก
4. ใบความรู้ ตอนความกตัญญูทศเวที
5. ใบกิจกรรมกลุ่ม / ใบกิจกรรมเดี่ยว
6. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542
7. หนังสือสำนวนไทย สุภาษิต คำพังเพย
8. ใบงานที่ 4

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัด
 - สังเกตการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
 - ตรวจผลงานกลุ่ม
 - ตรวจผลงานเดี่ยว
2. เครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล
 - แบบสังเกตพฤติกรรมและผลงานระหว่างเรียน
 - ผังความคิด
 - แบบทดสอบ
3. เกณฑ์การประเมิน การตรวจผลงานกลุ่ม ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
การตรวจผลงานเดี่ยว ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

ใบงานที่ 4

เรื่องพระมหาชนก ตอนที่ 7 ความกตัญญูทเวที

กลุ่มที่

สมาชิก 1. ประธาน

2..... 3.....

4..... เลข

จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ชัดเจน

1. “สิ่งที่มีได้คิดไว้ จะมีก็ได้ สิ่งที่มีคิดไว้จะพินาศไปก็ได้ โภคะทั้งหลายของหญิงก็ตาม ของชายก็ตาม มิได้สำเร็จด้วยเพียงคิดเท่านั้น ” หมายความว่าอย่างไร

.....
.....

2. “ ทรงอนุสรณ์ถึงความพยายาม ” หมายความว่าอย่างไร

.....

3. “ จินตมปี วินสสติ ” อ่านว่า หมายความว่าอย่างไร

.....
.....

4. น หิ จินตมยา โภคา อ่านว่า หมายถึง.....

.....
.....

5. พระปัจเจกพุทธเจ้าทั้งหลาย หมายถึง.....

.....
.....

6. โอฆารสทิพย์ อ่านว่า หมายถึง.....

.....
.....

7. คติที่ได้จากเรื่องมี หมายความว่า.....

.....
.....

8. ประยุกต์นำคติมาสร้างสรรค์ชิ้นงานใหม่ (ต่อด้านหลัง)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8

การจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง พระมหาชนก ตอน มะม่วงเป็นเหตุ เวลา 2 ชั่วโมง

มาตรฐาน ท 1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้าง
วิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐาน ท 2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราว
ในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมี
ประสิทธิภาพ

สาระสำคัญ

การคิดวิเคราะห์เป็นกระบวนการสำคัญในการจัดการเรียนรู้ซึ่งนักเรียนจะต้องมี
ประสบการณ์ด้านการอ่านและการเขียนที่ดีจึงจะมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ และสามารถนำไป
ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างถูกต้อง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ศึกษาเรื่องพระมหาชนกตอนมะม่วงเป็นเหตุ แล้วสามารถแสดงความคิดเห็นโดยเขียน
สรุปฟังความคิด ใช้พจนานุกรมในการศึกษาคำศัพท์ วิเคราะห์ความ ตรวจสอบความรู้ แก้ปัญหา
และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากศึกษาบทเรียนแล้วนักเรียนสามารถ

1. อ่านเรื่องพระมหาชนกตอนความกตัญญูกตเวที แล้วสามารถแสดงความคิดเห็น
พร้อมทั้งสรุปฟังความคิดได้
2. บอก/เขียนความหมายของคำศัพท์จากเรื่องได้ถูกต้อง
3. วิเคราะห์ ตรวจสอบความรู้ และแก้ปัญหาจากสถานการณ์ได้
4. บอกวิธีนำข้อคิด คุณธรรมที่ปรากฏในเรื่องไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สาระการเรียนรู้

เรื่องพระมหาชนก ตอนมะม่วงเป็นเหตุ

กิจกรรมการเรียนรู้

แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม ร่วมกันร้องเพลงพ่อแห่งแผ่นดิน คิดทำประกอบเพลง

1. ให้นักเรียนดูภาพพระมหาชนเสด็จประพาสอุทยาน แล้วร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเรื่องคนไร้ปัญญาทำให้เกิดผลอย่างไรได้บ้าง

2. ช่วยกันสรุปความเดิมตอนที่ 7 ความกตัญญูทวาทที่ทำให้เกิดผลอย่างไร

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ นักเรียนแต่ละคนเข้ากลุ่มละ 4 คน ศึกษาจากใบงาน เลือกประธานกลุ่ม

สี่เหลืง 1 อ่านเรื่อง ตอนมะม่วงเป็นเหตุ เขียนผังความคิดสรุปใจความสำคัญ

สี่ชมพู 2 ช่วยกันหาคำยาก คำราชาศัพท์ เขียนคำอ่าน แปลความหมายคำศัพท์

สี่เขียว 3 เขียนวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ

สี่ส้ม 4 ช่วยกันวิเคราะห์ข้อคิดที่เป็นคติเตือนใจ แล้วแปลความหมาย

ขั้นที่ 3 ศึกษาทำความเข้าใจ เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

3. นักเรียนศึกษาความรู้ เรื่องพระมหาชนก ตอนมะม่วงเป็นเหตุในใบความรู้ หนังสือพระมหาชนกฉบับพระราชนิพนธ์และฉบับการ์ตูน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน สำนักวิทยาสุภณิต คำพังเพย ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นตามใบงานในกลุ่มสี่

4. สรุปการคิดวิเคราะห์แล้วเชื่อมโยงความรู้ที่ได้ใหม่กับความรู้เดิมเขียนสรุปใน

ใบกิจกรรมของตนเอง

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

5. นักเรียนแต่ละคนกลับไปกลุ่มเดิม นำเสนอข้อมูลที่ได้ศึกษามาแลกเปลี่ยนความรู้กับกลุ่มเดิมเพื่อ ตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้

6. นักเรียนในกลุ่มเดิมร่วมกันอภิปรายความคิด วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาในแต่ละตอนคดีที่ได้ในเรื่อง ตอนมะม่วงเป็นเหตุ สรุปเขียนบันทึกความรู้ใบกิจกรรมกลุ่มเรื่องความรู้ความหมาย และคดีที่ได้จากเรื่อง และเสนอวิธีการแก้ปัญหา

ขั้นที่ 6 เสนอผลงาน

7. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลการวิเคราะห์ และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา

8. ผู้เรียนทุกคนเขียนความรู้ที่ได้เพิ่มเติมลงใบกิจกรรมด้วยด้วยสำนวนของตนเอง

ขั้นที่ 7 ประยุกต์ใช้ความรู้

9. แต่ละกลุ่มประยุกต์ความรู้ที่ได้เขียนผังความคิดลงในกระดาษโปสเตอร์บันทึกบอกวิธีนำข้อคิดที่เป็นคติไปใช้ ข้อเสนอแนะตามความคิด แต่ละกลุ่มเป็นร้อยกรอง หรือนิทาน
10. สุ่มตัวอย่างนำเสนอผลงาน กลุ่มที่เหลือคิดผลงานที่ป้ายนิเทศให้เพื่อน ๆ ศึกษา

สื่อ และแหล่งเรียนรู้

1. ภาพพลิกเรื่องพระมหาชนก ภาพพระมหาชนกประพาสุทธาน
2. หนังสือพระมหาชนกฉบับการ์ตูนและหนังสือพระมหาชนกฉบับพระราชนิพนธ์
3. กระดาษโปสเตอร์ /ปากกาเมจิก
4. ใบความรู้ ตอนมะม่วงเป็นเหตุ
5. ใบกิจกรรมกลุ่ม/ใบกิจกรรมเดี่ยว
6. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542
7. หนังสือสำนวนไทย สุภาษิต คำพังเพย

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัด
 - สังเกตการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
 - ตรวจผลงานกลุ่ม
 - ตรวจผลงานเดี่ยว
2. เครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล
 - แบบสังเกตพฤติกรรมและผลงานระหว่างเรียน
 - ผังความคิด
3. เกณฑ์การประเมิน การตรวจผลงานกลุ่ม ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
การตรวจผลงานเดี่ยว ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9

การจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง พระมหาชนก ตอนสร้างมหาวิหาร เวลา 2 ชั่วโมง

มาตรฐาน ท.1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้าง
วิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐาน ท.2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราว
ในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมี
ประสิทธิภาพ

สาระสำคัญ

การคิดวิเคราะห์เป็นกระบวนการสำคัญในการจัดการเรียนรู้ซึ่งนักเรียนจะต้องมี
ประสบการณ์ด้านการอ่านและการเขียนที่ดีจึงจะมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ และสามารถนำไป
ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างถูกต้อง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ศึกษาเรื่องพระมหาชนกตอนสร้างมหาวิหารแล้วสามารถแสดงความคิดเห็นโดย
เขียนสรุปผังความคิด ใช้พจนานุกรมในการศึกษาคำศัพท์ วิเคราะห์ความ ตรวจสอบความรู้
แก้ปัญหาและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากศึกษาบทเรียนแล้วนักเรียนสามารถ

1. อ่านเรื่องพระมหาชนกตอนความกตัญญูกตเวที แล้วสามารถแสดงความคิดเห็น
พร้อมทั้งสรุปผังความคิดได้
2. บอก/เขียนความหมายของคำศัพท์จากเรื่องได้ถูกต้อง
3. วิเคราะห์ ตรวจสอบความรู้ และแก้ปัญหาจากสถานการณ์ได้
4. บอกวิธีนำข้อคิด คุณธรรมที่ปรากฏในเรื่องไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สาระการเรียนรู้

เรื่องพระมหาชนก ตอนสร้างมหาวิหาร

กิจกรรมการเรียนรู้

แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม ร่วมกันร้องเพลงภูมิแผ่นดิน คิดทำประกอบเพลง

1. ให้นักเรียนดูภาพสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ให้ประโยชน์อย่างไรบ้าง ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น แล้วช่วยกันสรุปเรื่องเดิมตอนที่ 8 มะม่วงเป็นเหตุเพราะอะไร

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่ นักเรียนแต่ละคนเข้ากลุ่มละ 4 คน เลือกประธานกลุ่มเลขา ศึกษาจากใบงาน

2. แต่ละกลุ่มอ่านใบความรู้แล้วร่วมกันอภิปรายวิเคราะห์เรื่องตามกลุ่มสี่

สี่เหลือง 1 อ่านเรื่อง ตอนสร้างมหาวิทยาลัย เขียนผังความคิดสรุปใจความสำคัญ

สี่ชมพู 2 ช่วยกันหาคำยาก คำราชาศัพท์ เขียนคำอ่าน แปลความหมายคำศัพท์

สี่เขียว 3 เขียนวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ

สี่ส้ม 4 ช่วยกันวิเคราะห์ข้อคิดที่เป็นคติเตือนใจ แล้วแปลความหมาย

ขั้นที่ 3 ศึกษาทำความเข้าใจ เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

3. นักเรียนศึกษาความรู้ เรื่องพระมหากษัตริย์ ตอนสร้างมหาวิทยาลัย ในใบความรู้หนังสือพระมหากษัตริย์ฉบับพระราชนิพนธ์และฉบับการ์ตูน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานหนังสือสำนวนไทย สุภาษิต คำพังเพย

4. นักเรียนในกลุ่มอภิปรายแสดงการคิด วิเคราะห์ สาเหตุของปัญหา ข้อคิดที่เป็นคตินำมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต สรุปการคิดวิเคราะห์แล้วเชื่อมโยงความรู้ที่ได้ใหม่กับความรู้เดิมเขียนสรุปในใบกิจกรรมเดี่ยวของตนเอง

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

5. นักเรียนกลับไปกลุ่มเดิมนำเสนอข้อมูลที่ได้ศึกษามาแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนและตรวจสอบความถูกต้องของตนเอง

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้

6. นักเรียนในกลุ่มเดิมร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิด วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาที่ได้ในเรื่อง ตอนสร้างมหาวิทยาลัย

7. นำ ความรู้ที่ได้จากการศึกษาแลกเปลี่ยน สรุป เขียนบันทึกความรู้ในใบกิจกรรมกลุ่มเรื่องความรู้ ความหมาย และ คติที่ได้จากเรื่อง

ขั้นที่ 6 เสนอผลงาน

8. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงาน ร่วมกันอภิปรายเพิ่มเติมความรู้ลงใบกิจกรรมด้วยสำนวนของตนเอง

ขั้นที่ 7 ประยุกต์ใช้ความรู้

9. แต่ละกลุ่มเขียนสรุป ข้อคิด และสาเหตุ ที่เป็นคติ ข้อเสนอแนะลงในกระดาษโปสเตอร์ ตามความคิดแต่ละกลุ่มเป็นร้อยกรอง หรือนิทาน
10. สุ่มตัวอย่างนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ กลุ่มที่เหลือดัดผลงานที่ป้ายนิเทศให้เพื่อนๆ ศึกษา

สื่อ และแหล่งเรียนรู้

1. ภาพสถาบันการศึกษาต่าง ๆ โรงเรียน วัด มหาวิทยาลัย
2. หนังสือพระมหากษัตริย์พระราชนิพนธ์
3. หนังสือสำนวนไทย สุภาษิต คำพังเพย
4. ใบความรู้ ตอนสร้างมหาวิทยาลัย
5. ใบกิจกรรมกลุ่ม ใบกิจกรรมเดี่ยว
6. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ.2542
7. กระดาษโปสเตอร์ ปากกาเมจิก

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัด
 - สังเกตการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
 - ตรวจผลงานกลุ่ม
 - ตรวจผลงานเดี่ยว
2. เครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล
 - แบบสังเกตพฤติกรรมและผลงานระหว่างเรียน
 - ฟังความคิด
3. เกณฑ์การประเมิน การตรวจผลงานกลุ่ม ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
การตรวจผลงานเดี่ยว ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10

การจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง สรุปรื่องพระมหาชนก เวลา 2 ชั่วโมง

มาตรฐาน ท.1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้าง
วิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐาน ท.2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราว
ในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมี
ประสิทธิภาพ

สาระสำคัญ

การคิดวิเคราะห์เป็นกระบวนการสำคัญในการจัดการเรียนรู้ซึ่งนักเรียนจะต้องมี
ประสบการณ์ด้านการอ่านและการเขียนที่ดีจึงจะมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ และสามารถนำไป
ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างถูกต้อง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ศึกษาเรื่องพระมหาชนก แล้วสามารถแสดงความคิดเห็นโดยเขียนสรุปผังความคิด
ใช้พจนานุกรมในการศึกษาคำศัพท์ วิเคราะห์ความ ตรวจสอบความรู้ แก้ปัญหาและนำไป
ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากศึกษาบทเรียนแล้วนักเรียนสามารถ

1. อ่านเรื่องพระมหาชนก แล้วสามารถแสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งสรุปผังความคิดได้
2. บอก/เขียนความหมายของคำศัพท์จากเรื่องได้ถูกต้อง
3. วิเคราะห์ ตรวจสอบความรู้ และแก้ปัญหาจากสถานการณ์ได้
4. บอกวิธีนำข้อคิด คุณธรรมที่ปรากฏในเรื่องไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สาระการเรียนรู้

สรุปรื่องพระมหาชนก “ของมีความเพียรที่บริสุทธิ์ ปัญญาที่เฉียบแหลม
กำลังกายที่สมบูรณ์ ” วิเคราะห์ความหมาย และการนำไปประยุกต์ใช้

กิจกรรมการเรียนรู้

แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม

1. ให้นักเรียนดูภาพพลิกเรื่องพระมหาชนกแต่ละตอน แล้วช่วยกันสรุปเรื่อง แสดงความคิดเห็น เหตุใดในหลวงจึงทรงพระราชนิพนธ์เรื่องพระมหาชนก

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่ นักเรียนแต่ละคนเข้ากลุ่มเดิม เลือกรับประทาน และเลข

2. แต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปเรื่องพระมหาชนกตั้งแต่ต้นจนจบเป็นผังความคิด โดยศึกษาจากภาพพลิกเรื่องพระมหาชนกประกอบ

3. แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายแสดงการคิดวิเคราะห์ จากข้อความ “**ของงมีความเพียรที่บริสุทธิ์ ปัญญาที่เฉียบแหลม กำลังกายที่สมบูรณ์**.” สรุปความหมาย และข้อคิดที่เป็นคตินำมาเป็นแนวทางในการ ดำเนินชีวิต และคิดหาสาเหตุที่ทำให้ต้องสร้างปฐะเลียมหาวิชาลัยเพื่ออะไร

ขั้นที่ 3 ศึกษาทำความเข้าใจ เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

4. นักเรียนทบทวนความรู้เดิม สรุปการคิดวิเคราะห์แล้วเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม เขียนสรุปองค์ความรู้เป็นผังความคิดในใบกิจกรรมของตนเอง

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

5. นักเรียนเสนอองค์ความรู้มาแลกเปลี่ยนกับเพื่อนในกลุ่ม ตรวจสอบความถูกต้องของตนเอง และเสนอแนะแนวคิดใหม่แลกเปลี่ยนความรู้กัน

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้

6. นักเรียนในกลุ่มย่อยร่วมกันอภิปรายความคิด วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาในแต่ละตอนและคิดที่ได้ในเรื่องพระมหาชนก

7. นำ ความรู้ที่ได้จากการศึกษาแลกเปลี่ยนแนวคิดกัน สรุปบันทึกความรู้ในใบกิจกรรมกลุ่มเรื่อง ความรู้ สาเหตุของเรื่อง คติที่ได้จากเรื่อง ข้อเสนอแนะของกลุ่ม

ขั้นที่ 6 เสนอผลงาน

8. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงาน อภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกลุ่ม ครูเพิ่มเติมความรู้ แต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปแก้ไขใบกิจกรรมกลุ่ม

9. นักเรียนทุกคนเขียนความรู้ที่ได้สรุปเป็นองค์ความรู้ด้วยสำนวนของตนเองในใบกิจกรรมเดี่ยวของตน

ขั้นที่ 7 ประยุกต์ใช้ความรู้

10. แต่ละกลุ่มประยุกต์ความรู้เขียนสรุป ข้อคิด และสาเหตุที่เป็นคติบอกวิธีนำไปใช้
ข้อเสนอแนะ ลงในกระดาษโปสเตอร์ตามความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มเป็นร้อยแก้ว ร้อยกรอง
สุนำเสนอผลงาน ส่วนที่เหลือติดผลงานที่ป้ายนิเทศให้เพื่อน ๆ ศึกษาต่อไป
11. แต่ละกลุ่มช่วยกันทำแบบทดสอบในใบงานที่ 5 สรุปเรื่องพระมหาชนก
12. ทดสอบหลังเรียนโดยใช้ข้อสอบการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบทดสอบ
ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ภาษาไทยอย่างละ 30 ข้อ ชุดเดิมที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน (ใช้สอบ
นอกเวลาเรียน)

สื่อ และแหล่งเรียนรู้

1. ภาพพลิกเรื่องพระมหาชนก ทั้งฉบับ
2. กระดาษโปสเตอร์อ่อน
3. ปากกาเมจิก
4. ใบกิจกรรมกลุ่ม / ใบกิจกรรมเดี่ยว
5. ใบงานที่ 5
6. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบการคิดวิเคราะห์ และแบบสอบ
วัดเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย (ใช้ทดสอบนอกเวลาเรียน)

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัด
 - สังเกตการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
 - ตรวจผลงานกลุ่ม
 - ตรวจผลงานเดี่ยว
2. เครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล
 - แบบสังเกตพฤติกรรมและผลงานระหว่างเรียน
 - ผังความคิด
 - แบบทดสอบ
3. เกณฑ์การประเมิน การตรวจผลงานกลุ่ม ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
การตรวจผลงานเดี่ยว ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

ใบงานที่ 5

กลุ่มที่.....

จงตอบคำถามต่อไปนี้ ให้ชัดเจน คะแนนเต็ม 50 คะแนน

1. ทำไมพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชจึงพระราชนิพนธ์เรื่องพระมหาชนก

.....
.....

2. อะไรทำให้พระโพลชนกและพระอริกษชนกต้องทำสงครามกัน (2 คะแนน)

.....

3. เพราะเหตุใดประชาชนจึงให้ความช่วยเหลือพระโพลชนก (2 คะแนน)

.....
.....

4. “ นับแต่อุปราชจนถึงคนรักษาช้างคนรักษาม้า และนับแต่คนรักษาม้าจนถึงอุปราช และโดยเฉพาะเหล่าอมาตย์ ล้วนจาริกในโมหภูมิทั้งนั้น ” หมายความว่าอย่างไร (2 คะแนน)

.....

5. “ ขອງมีความเพียรที่บริสุทธิ์ ปัญญาที่เฉียบแหลม กำลังกายที่สมบูรณ์ ” หมายความว่าอย่างไร (2 คะแนน)

.....
.....

6. ในเรื่องพระมหาชนกนักเรียนได้ข้อคิดเตือนใจอะไรบ้าง (5 คะแนน)

.....
.....

.....

7. จงเขียนลักษณะของตัวละครในเรื่องพระมหาชนกแต่ละตัว (5 คะแนน)

.....
.....

.....

.....

8. จงเฉลยคำตอบในคำถามของพระโพลชนกมาให้หมดทุกข้อ (5 คะแนน)

.....

.....

9. จงอธิบายวิธีขยายพันธุ์พืชทั้ง 9 อย่างในเรื่องพระมหาชนกสั้น ๆ พอเข้าใจ(5 คะแนน)

.....

.....

10. จงอธิบายหลักการอ่านคำภาษาบาลีมาพอเข้าใจ และยกตัวอย่างประกอบด้วย (5 คะแนน)

.....

.....

11. เรื่องพระมหาชนก กับพระมหาชนกชาดก(เรื่องเดิม) ต่างกันอย่างไรบ้าง (2 คะแนน)

.....

.....

12. ทำไมพระมหาชนกจึงเสวยอาหารและน้ำตาลกรวดก่อนที่จะเรือจะจม (2 คะแนน)

.....

.....

13. จงให้เหตุผลทำไมพระมหาชนกลอยตัวอยู่ในน้ำได้อย่างไรหลายวัน (4 คะแนน)

.....

.....

นักเรียนคิดว่าตัวละครในเรื่องตัวใดนิสัยแย่ที่สุด เพราะอะไร (2 คะแนน)

.....

.....

14. จงเขียนตอนจบของเรื่องพระมหาชนกใหม่ ตามความคิดของนักเรียนเอง (บอกข้อคิดที่ได้
จากเรื่องในตอนจบที่เปลี่ยนใหม่) (5 คะแนน)

.....

.....

.....

.....

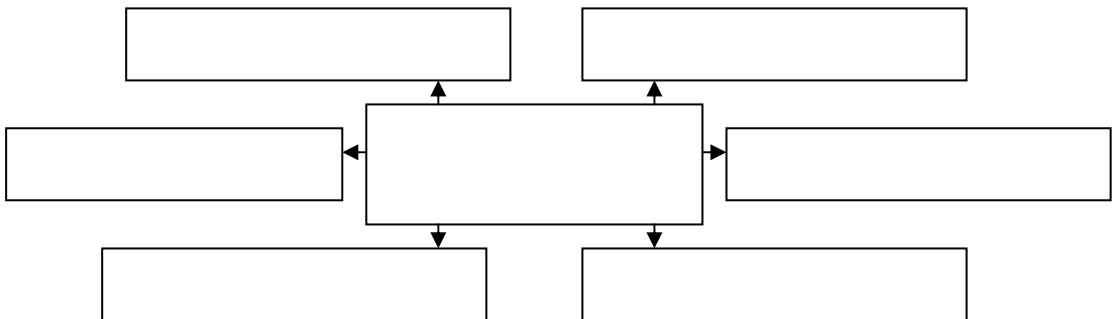
ใบกิจกรรมกลุ่ม

กลุ่มที่

สมาชิก 1. ประธาน
2.
3.
4. เลข

คำชี้แจง 1. ให้นักเรียนช่วยกันเขียนผังความคิด

สรุปเรื่อง.....

2. คำราชาศัพท์ / คำยาก

คำราชาศัพท์ / ความหมาย	คำยาก / ความหมาย
.....	
.....	
.....	
.....	

3. วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา

.....
.....

4. วิเคราะห์คติที่ได้จากเรื่อง

.....
.....

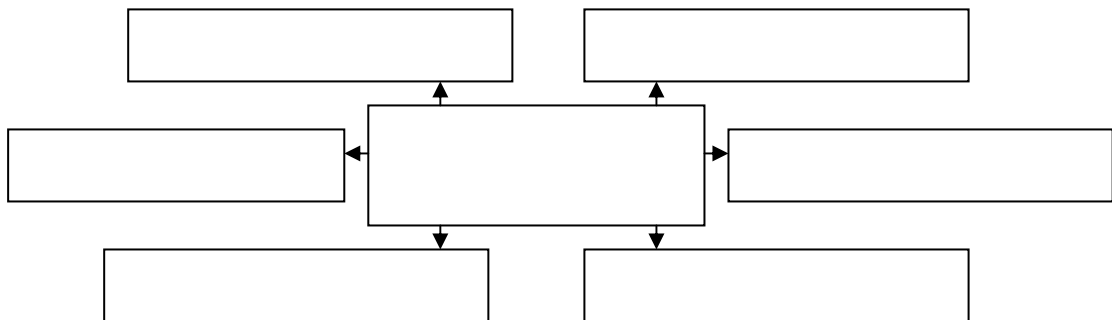
5. นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ (ไม่พอด้านหลัง)

ใบกิจกรรมเดี่ยว

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง 1. ให้นักเรียนเขียนผังความคิด

สรุปเรื่อง.....

2. คำราชาศัพท์ / คำยาก

คำราชาศัพท์ / ความหมาย	คำยาก / ความหมาย
.....	
.....	
.....	
.....	

3. วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา

.....

4. วิเคราะห์คติที่ได้จากเรื่อง

.....

5. นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ (ไม่พื่อด้านหลัง)

.....

แบบสังเกตพฤติกรรมและผลงานระหว่างเรียน กลุ่มที่..... ครั้งที่

กลุ่ม ที่	ชื่อสมาชิก	1. อ่านเรื่องแล้ว แสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งสรุปฟังความคิดเห็นได้	2. บอก / เขียนความหมายของ คำสั่ง	3. วิเคราะห์ ตรวจสอบความรู้ และแก้ปัญหาจากสถานการณ์	4. บอกวิธีนำข้อคิด คุณธรรมที่ ประมวลเป็นเรื่องไปประพันธ์ได้	5. ผลงานสร้างสรรค์ มี	6. วิธีการนำเสนอ ผลงาน	7. มีความกระตือรือร้นร่วมมือ กันทำงานด้วยความสามัคคี	รวม คะแนน
		3	3	3	3	3	3	3	21
1									
2									
3									
4									
5									

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

เกณฑ์การวัด ให้คะแนนระดับคุณภาพของแต่ละพฤติกรรม

สิ่งที่ต้องการวัด	ระดับ 3 ดีมาก	ระดับ 2 พอใช้	ระดับ 1 ปรับปรุง
1. อ่านเรื่องแล้ว แสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งสรุปฟังความคิดเห็นได้	แสดงความคิดเห็นมีเหตุผล เขียนฟังความคิดเห็นได้ชัดเจน	แสดงความคิดเห็นมีเหตุผลเขียนฟังความคิดเห็นไม่ชัดเจน	แสดงความคิดเห็นมีเหตุผล ไม่ชัดเจน เขียนฟังความคิดเห็น ไม่ชัดเจน
2. บอก / เขียน ความหมายของคำศัพท์	เขียนสะกดคำถูกต้อง แปลความหมายถูกต้อง	เขียนสะกดคำผิดและแปลความหมายผิด 1 คำ	เขียนสะกดผิดและ แปลความหมายผิด 2 คำขึ้นไป
3. วิเคราะห์ ตรวจสอบความรู้ และแก้ปัญหาตอบคำถาม	วิเคราะห์เรื่องได้ดีและเสนอวิธีแก้ปัญหาได้ชัดเจนตอบคำถามถูกต้อง	วิเคราะห์เรื่องได้ดีและเสนอวิธีแก้ปัญหาไม่ชัดเจนตอบคำถามผิด 1 ข้อ	วิเคราะห์เรื่องไม่ดีและเสนอวิธีแก้ปัญหาไม่ชัดเจนตอบคำถามผิด 2 ข้อ
4. บอกวิธีนำข้อคิดคุณธรรมที่ปรากฏในเรื่องไปประยุกต์ใช้	บอกวิธีนำข้อคิดคุณธรรมในเรื่องไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม	บอกวิธีนำข้อคิดคุณธรรมในเรื่องไปประยุกต์ใช้ได้พอใช้	บอกวิธีนำข้อคิดคุณธรรมในเรื่องไปประยุกต์ใช้ไม่เหมาะสม
5. ผลงานสร้างสรรค์มีประโยชน์	ผลงานสร้างสรรค์ มีประโยชน์สอดคล้องกับคติ	ผลงานมีประโยชน์เล็กน้อย สอดคล้องกับคติ	ผลงาน ไม่มีประโยชน์ ไม่สอดคล้องกับคติ
6. วิธีการนำเสนอผลงาน	น่าสนใจ ชัดเจนดีมาก	น่าสนใจพอใช้ได้	ไม่น่าสนใจ สับสน
7. มีความกระตือรือร้นร่วมมือกันทำงานด้วยความสามัคคี	มีความกระตือรือร้นมากร่วมมือกันทำงานด้วยความสามัคคี	มีความกระตือรือร้นปานกลางร่วมมือกันทำงานพอใช้	มีความกระตือรือร้นน้อย ขาดความร่วมมือกันทำงาน

ใบความรู้ที่ 1

พระราชปราชญ์

เมื่อ พ.ศ. 2520 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงสดับพระธรรมเทศนาของสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า (วิน ฐมฺมสาโร มหาเถร) วัดราชผาติการาม เรื่อง พระมหากษัตริย์ทอศพระเนตรพระราชอุทยาน ในกรุงมิลลา. เรื่องมีใจความว่า ที่ทางเข้าสวนหลวง มีต้นมะม่วงสองต้น ต้นหนึ่งมีผล อีกต้นหนึ่งไม่มีผล ทรงลืมนะมวงอันโอชา แล้วเสด็จเยี่ยมอุทยาน เมื่อเสด็จกลับออกจากสวนหลวง ทอดพระเนตรเห็น ต้นมะม่วงที่มีผลสดถูกข้าราชการบริพารดึงทิ้งจนโคนลงส่วนต้นที่ไม่มีลูกก็ยังคงตั้งอยู่ตระหง่าน แสดงว่าสิ่งใดดี มีคุณภาพ จะเป็นเป้าหมายของการยึดแย้ง และจะเป็นอันตรายในท่ามกลางผู้ที่ขาดปัญญา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงสนพระราชหฤทัย จึงทรงค้นเรื่องพระมหากษัตริย์ทอศพระเนตร (พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกายชาดก เล่มที่ 4 ภาคที่ 2) และทรงแปลเป็นภาษาอังกฤษ ตรงจากมหาชาดก ตั้งแต่ต้นเรื่อง โดยทรงคัดแปลงเล็กๆ น้อยๆ เพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น

พระมหากษัตริย์ทอศพระเนตรมีที่ไม่หวังผลตอบแทนใดๆ จนกระทั่งได้ครองราชย์สมบัติ และนำความเจริญมั่งคั่งแก่กรุงมิลลาด้วยพระปรีชาสามารถ.

มาถึงตอนเรื่องต้นมะม่วง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชดำริว่าการที่พระมหากษัตริย์ทอศออกทรงแสวงโมกษธรรม ยังไม่ถึงวาระเวลาอันสมควร เพราะว่าได้ทรงสร้างความเจริญแก่มิลลายังไม่ครบถ้วน กล่าวคือข้าราชการ “ นับแต่อุปราชจนถึงคนรักษาช้าง คนรักษาม้า และนับแต่คนรักษาม้าจนถึงอุปราช และโดยเฉพาะเหล่าอมาตย์ ล้วนจาริกในโมหภูมิทั้งนั้น ไม่มีความรู้ทั้งทางวิทยาการทั้งทางปัญญา ยังไม่เห็นความสำคัญของผลประโยชน์แท้ๆ ของตนเอง จึงต้องตั้งสถานอบรมสั่งสอนให้เบ็ดเสร็จ” อนึ่งพระมหากษัตริย์ทอศยังต้องทรงปรารภเรื่องการอนุบาลต้นมะม่วงตามวิธีสมัยใหม่ แก่วิธีอีกด้วย

ด้วยประการเช่นนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงทรงคัดแปลงเนื้อเรื่องในมหาชาดก ให้เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน โดยที่พระราชดำริว่า พระมหากษัตริย์ทอศจะบรรลุโมกษธรรมได้ง่ายกว่า หากได้ประกอบพระราชกรณียกิจในโลกให้ครบถ้วนก่อน.

รูปที่ประกอบเรื่องเป็นฝีมือของศิลปินไทย ซึ่งได้ทุ่มเททั้งกำลังกายและกำลังความคิดอย่างเต็มที่ เพื่อถ่ายทอดความงามของเรื่องนี้ให้ครบถ้วนสมบูรณ์

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงแปลมหาชาดกเสร็จสมบูรณ์เมื่อ พ.ศ. 2531 และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้พิมพ์ในโอกาสเฉลิมฉลองกาญจนาภิเษกแห่งรัชกาลให้เป็นเครื่องพิจารณาเพื่อประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของสาธุชนทั้งหลาย

“ของจงมีความเพียรที่บริสุทธิ์ ปัญญาที่เฉียบแหลม กำลังกายที่สมบูรณ์.”

ตอนที่ 1 สักซิงบัลลัง

ในอดีตกาลอันพันคนนาวิสัยครั้งหนึ่ง พระราชาพระนามว่า มหาชนก ครองราชย์สมบัติอยู่ใน กรุงมิลินาแคว้นวิเทหะ พระเจ้ามหาชนกนั้น มีพระราชโอรสสองพระองค์ พระนามว่า อริฏฐชนก และ โปลชนก พระราชาพระราชทานตำแหน่งอุปราชแก่องค์พี่ และตำแหน่งเสนาบดีแก่องค์น้อง

กาลต่อมาพระมหาชนกราชสวรรคต พระอริฏฐชนกได้ครองราชย์สมบัติ และทรงตั้งพระโปลชนก เป็นอุปราช

ครั้นแล้ว อดีตผู้ใกล้ชิดคนหนึ่งไปเฝ้ากราบทูลพระราชโอรสว่า “ ขอเดชะ พระอุปราชเล่นไม่ซื่อกับพระองค์พะยะค่ะ ” ความสืเนหาของพระอริฏฐชนกราชต่อพระอนุชา ทนทานคำอาบพิษอันซ้าเข้าไม่ได้ พระโปลชนกจึงถูกจองจำและควบคุมรักษาในคุกหาสน์ ใกล้พระราชนิเวศ

พระโปลชนกทรงตั้งสัจจาธิษฐานว่า “ ถ้าข้าพเจ้าคิดไม่ซื่อกับพระเชษฐาจริง เครื่องจองจำจงคงตรึงมือเท้าของข้าพเจ้า แม้ประตูจะปิดสนิท ถ้าข้าพเจ้ามิได้คิดคดทรยศ เครื่องจองจำจงหลุดจากมือและเท้าของข้าพเจ้า แม้ประตูจะเปิด ”

ทันใดนั้นเครื่องจองจำได้หักลงเป็นท่อน ๆ แม้ประตูก็เปิดกว้าง ต่อจากนั้นพระโปลชนกก็เสด็จออกไปยังเมืองชายแดนแห่งหนึ่ง ไปตั้งพระองค์ ณ ที่นั้น ประชาชนจำพระองค์ท่านได้ก็บำรุงพระองค์ ตอนนี้องพระอริฏฐชนกราชไม่สามารถจับพระองค์ได้

พระโปลชนก สามารถแผ่อิทธิพลทั่วชนบทชายแดนและรวบรวมกำลังพลจำนวนมาก ทรงดำริว่า “ แต่ก่อนนี้ เรามีได้คิดคดทรยศต่อพระเชษฐา แต่บัดนี้สถานการณ์เปลี่ยนแปลงไปแล้ว เราจึงจะจัดการตามสมควรแก่กรณี ” ทรงให้ประชุมพลพรรค แล้วเคลื่อนทัพไปสู่กรุงมิลินา พร้อมด้วยมวลชนจำนวนมาก

เมื่อถึงก็ทรงให้ตั้งค่ายพักแรมกองทัพอยู่นอกพระนคร เมื่อเหล่าทหารชาวเมืองมิลินา รับทราบข่าวพระโปลชนกเสด็จมา ก็พากันขนยุทธโศปกรณ์ มีพาหนะช้างเป็นต้น มาที่กองบัญชาการของพระโปลชนกเป็นจำนวนมาก ชวกรพลเรือนอื่นๆ ก็เข้ามาสวามิภักดิ์ด้วย

พระโปลชนกส่งสาส์นเป็นคำขาดถวายพระเชษฐาว่า “ แต่ไหนแต่ไร ข้าฯ ไม่เคยเป็นอริกับพระองค์เลย แต่ข้าฯ จะก่อสงคราม ณ บัดนี้ พระองค์จะมอบเสวตฉัตร หรือจะเข้ายุทธภูมิกัน ” พระราชาอริฏฐชนกรับทราบดังนั้นและตกลงปฏิบัติกรณียกิจ จึงทรงเรียกพระอัครมเหสีมาตรัสว่า “ ยอดรัก การรบแพ้หรือชนะนั้นไม่อาจรู้ได้ ถ้าพี่มีอันเป็นอันตราย น้องจงรักษาครรรภ์ให้ดี ” ตรัสดังนี้แล้วเสด็จกรีธาทัพออกจากพระนคร

ไพลพล ของพระอริราชชนกถูกทหารของพระโปลงนกดะลุยหันแหลก และพระองค์เองต้องเสียพระชนม์ชีพในทีรบ เมื่อชาวพระนครทราบว่าพระราชาสวรรคตแล้ว ก็เกิดโกลาหลกันทั่วกรุง

ส่วนพระเทวีทราบว่า พระราชสวามีสวรรคตแล้ว ก็รีบเก็บของสำคัญ มีทองเป็นคันไใส่ กระเช้า เอาผ้าเก่าๆปูปิดไว้ แล้วใส่ข้าวข้างบนทรงปลอมพระองค์ด้วยภูษาเก่าเศร้าหมอง วาง กระเช้าบนพระเศียร แล้วรีบเสด็จออกจากพระนคร แม้เป็นกลางวันสแก่ๆ แต่ไม่มีใครจำพระนางได้ พระนางเสด็จออกทางประตูทิศอุดร แต่ไม่ทรงทราบว่าควรจะไปทางใด เพราะไม่เคยเสด็จที่ไหนเลย จึงเสด็จที่ศาลาแห่งหนึ่งและสอบถามว่ามีคนเดินทางไปนครกาลจัมปากระบ้างไหม เพราะทรงทราบว่ามินครชื่อนี้

ตอนที่ 2 บารมีพระมหาสัตว์

สัตว์ในครรภ์ของพระเทวินั้นมิใช่สัตว์สามัญ แต่เป็นมหาสัตว์ผู้มีบารมีเต็มแล้วมาบังเกิด ด้วยเดชานุภาพแห่งมหาสัตว์นั้น บันดาลให้ภพของท้าวสักกเทวราชสำแดงอาการร้อน ท้าวสักกเทวราชทรงพิจารณาเหตุการณ์แล้วทรงดำริว่า “ สัตว์ที่บังเกิดในพระครรภ์ของพระเทวีมีบุญมาก เราควรจะไปทีนั้น ” จึงเนรมิตเกวียนมีประทุนเป็นเครื่องปกปิด จัดตั้งเตียงไว้ในเกวียนนั้น เนรมิตตนเป็นคนแก่ แล้วขับเกวียนไปหยุดที่ประตูศาลาที่พระเทวีประทับอยู่

พระเทวราชสอบถาม “ มีผู้ที่จะไปนครกาลจัมปากระบ้างไหม ” พระเทวีได้สดับดังนั้น จึงตรัสว่า “ ข้าแต่พ่อ ข้าพเจ้าจักไป ” ท้าวสักกเทวราชตรัสว่า “ ถ้าเช่นนั้น แม่จงขึ้นนั่งบนเกวียนเถิด ” พระเทวีออกมาตรัสว่า “ ข้าแต่พ่อ ข้าพเจ้ามีครรภ์แก่ ไม่อาจขึ้นเกวียนได้ จักขอเดินตามพ่อไปเท่านั้น แต่พ่อช่วยรับกระเช้าของข้าพเจ้านี้ขึ้นเกวียนไปด้วย ”

ท้าวสักกเทวราชตรัสว่า “ แม่พุดอะไรคนที่รู้จักขับเกวียนเช่นข้าพเจ้าไม่มี แม่อย่ากลัวเลย ขึ้นนั่งบนเกวียนเถิดแม่ ”

ด้วยอานุภาพแห่งพระโอรสของพระองค์ ในกาลที่พระเทวีจะเสด็จขึ้นเกวียน แผ่นดินได้หนุนขึ้นตั้งจดท้ายเกวียน พระเทวีเสด็จขึ้นบรรทมบนพระที่สิริไสยาสน์ ทรงทราบว่า นี่จักเป็นเทวดา พระนางได้หยั่งลงสู่นิรา เพราะได้บรรทมบนพระที่อันเป็นทิพย์

ครั้งนั้น ท้าวสักกเทวราชทรงขับเกวียนถึงแม่น้ำแห่งหนึ่ง ไกลราวสามสิบโยชน์ (145 กิโลเมตร) จึงปลูกพระเทวีแล้วตรัสว่า “ แม่จงลงจากเกวียนนี้ อาบน้ำในแม่น้ำ จงนุ่งห่มผ้าคู่หนึ่ง ที่วางอยู่เหนือสิริษะนั้น จงหยิบของกินที่มีอยู่ภายในเกวียนนั้นมากินเถิด ” พระเทวีทรงทำตามอย่างนั้น แล้วบรรทมต่อไปอีก ก็ถึงนครกาลจัมปากะในเวลาเย็น ทอดพระเนตรเห็นประตูหอรบ และกำแพงพระนคร จึงตรัสถามท้าวสักกเทวราชว่า

“ ข้าแต่พ่อ เมืองนี้ชื่ออะไร ” ท้าวสักกะตรัสตอบว่า “ นครกาลจัมปาละ แม่ ” พระเทวีตรัสค้านว่า “ พุคะอะไร พ่อ นครกาลจัมปาละ อยู่ห่างจากนครของพวกเรา ถึงหกสิบโยชน์มิใช่หรือ ” ท้าวสักกะตรัสว่า “ ถูกแล้ว แม่ แต่ารู้จักหนทางตรง ” ครั้งนั้นท้าวสักกะเทวราชให้พระเทวีลงจากเกวียน ณ ที่ใกล้ประตู ด้านทิศทักษิณ ตรัสบอกว่า “ บ้านของดาอยู่ข้างหน้า แต่แม่จงเข้าไปสู่นครนี้ ” ตรัสดังนี้แล้วเสด็จไปเหมือนไปข้างหน้า ได้หายตัวไปยังที่ประทับของพระองค์ ส่วนพระเทวีก็ประทับอยู่ที่ศาลาแห่งนั้น

ขณะนั้น มีพราหมณ์ผู้เพ่งมณฑลคนหนึ่งชาวกาลจัมปาละเป็นทศปาโมกษ์ มาณพประมาณห้าร้อยคนแวดล้อมเดินไปเพื่ออาบน้ำ แลดูมาแต่ไกลเห็นพระเทวีนั่ง มีพระรูปงามยิ่ง สมบูรณ์ด้วยความงามเป็นเลิศ ประทับอยู่ ณ ศาลานั้น ด้วยอานุภาพแห่งพระมหาสัตว์ผู้บังเกิดในพระครรภ์ของพระเทวี พอเห็นเท่านั้น ก็เกิดเลิเนหาราวกะว่าเป็นน้องสาวของตน จึงให้เหล่ามาณพพักอยู่ภายนอก เข้าไปในศาลาแต่ผู้เดียว

พราหมณ์ถามว่า “ น้องหญิง แม่เป็นชาวบ้านไหน ” พระเทวีตรัสตอบว่า “ ข้าแต่พ่อ ข้าพเจ้าเป็นอักรมเหสีของพระอริยชนกษัตริย์ กรุงมิลิตา ” พราหมณ์ถามว่า “ แม่มาที่นี่ทำไม ” พระเทวีตรัสตอบว่า “ พระอริยชนกษัตริย์ถูกพระโกลชนกปลงพระชนม์ เมื่อเป็นเช่นนี้ ข้าพเจ้ากลัวภัยจึงหนีมา ด้วยคิดว่าจักรักราครร่ำไว้ ”

พราหมณ์ถามว่า “ ก็ในพระนครนี้ มีใครที่เป็นพระญาติของเธอหรือ ” พระเทวีตอบว่า “ ไม่มี พ่อ ” พราหมณ์กล่าวว่า “ ถ้าเช่นนั้น เธออย่าห่วงใจไปเลย ” ข้าพเจ้าอุทิศพราหมณ์มหาศาลเป็นอาจารย์ทศปาโมกษ์ ข้าพเจ้าจัดตั้งเธอไว้ในที่ เป็นน้องสาว ปฏิบัติดูแลเธอ เธอจงกล่าวแก่ข้าพเจ้าว่า “ ท่านพี่ชาย ” แล้วจับที่เท้าทั้งสองของข้าพเจ้าคร่ำครวญเถิด

พระเทวีรับคำแล้ว เปล่งเสียงดัง ทอดองค์ลงจับเท้าทั้งสองของพราหมณ์ ทั้งสองต่างก็คร่ำครวญกันอยู่ ครั้งนั้นเหล่าอันเตวาลิกได้ยินเสียงของพราหมณ์ จึงพากันวิ่งเข้าไปยังศาลาถามว่า “ ท่านอาจารย์ เกิดอะไรแก่ท่านหรือ ” พราหมณ์กล่าวว่า “ พ่อทั้งหลาย หญิงนี้เป็นน้องสาวของฉัน พลัดพรากจากฉันไปแต่ครั้งโน้น ” เหล่าอันเตลิกกล่าวว่า “ บัดนี้ท่านทั้งสองได้พบกันแล้ว ขออย่าได้วิวาทเลย ”

พราหมณ์ให้นายานที่ปกปิดมา ให้พระเทวีประทับในยานนั้น กล่าวแก่เหล่ามาณพว่า “ เจ้าทั้งหลายจงบอกแก่นางพราหมณีว่า หญิงนี้เป็นน้องสาวของเรา แล้วจงบอกนางพราหมณีเพื่อทำกิจทั้งปวงแก่นาง ” กล่าวดังนี้แล้ว ส่งพระเทวีไปสู่เรือน ลำดับนั้น นางพราหมณีให้พระนางสงกรานด้วยน้ำร้อน แล้วแต่งที่ให้บรรทม

เมื่อพราหมณ์อาบน้ำแล้วก็กลับมาสู่เรือน สั่งให้เชิญพระนางมาในเวลาบริโภคอาหาร ด้วยคำว่า “ จงเชิญน้องสาวของเรามา ” แล้วบริโภคพร้อมกับพระนาง

ตอนที่ 3 พระกุมารเจริญวัย

พราหมณ์ได้ปรนนิบัติพระนางในนิเวศของตน ไม่นานนักพระนางก็ประสูติพระโอรส มีวรรณะดังทอง พระเทวีขนานพระนามพระโอรส เหมือนพระอัยกาว่า มหาชนกุมาร

พระกุมารนั้น ทรงเจริญวัยก็เล่นกับพวกเด็ก เด็กพวกใดรังแกทำให้พระกุมารขัดเคือง พระกุมารก็จับเด็กพวกนั้นให้มันแล้วตี ความที่พระองค์มีพระกำลังมาก และด้วยความที่เป็นผู้เข้มงวดเพราะมานะ โดยที่พระองค์เกิดในตระกูลกษัตริย์ที่ไม่เจือปน ทำให้พวกเด็กเหล่านั้น ทั้งเจ็บ ทั้งกลัว จึงร้องไห้เสียงดัง เมื่อถูกถามว่า “ใครดี” ก็บอกว่า “บุตรหญิงหม้ายดี” พระกุมารทรงคิดว่า “พวกเด็กว่า” เราเป็นบุตรหญิงหม้ายอยู่เนืองๆ ช่างเถอะ เราจักถามมารดาของเรา

วันหนึ่ง พระกุมารจึงทูลถามพระมารดาว่า “ข้าแต่พระมารดา ใครเป็นบิดาของฉันทน์” พระนางตรัสลงพระกุมารว่า “พราหมณ์เป็นบิดาของลูก” วันรุ่งขึ้นพระกุมารตีเด็กทั้งหลาย เมื่อเด็กทั้งหลายกล่าวว่า “บุตรหญิงหม้ายดี” จึงตรัสว่า “พราหมณ์เป็นบิดาของเรา มิใช่หรือ” ครั้นพวกเด็กถามว่า “พราหมณ์เป็นอะไรกับเธอ” จึงทรงคิดว่า “เด็กเหล่านี้กล่าวว่า พราหมณ์เป็นอะไรกับเธอ” มารดาของเราไม่บอกเหตุการณ์ ตามจริง ท่านไม่บอกแก่เรา ตามใจของท่าน ยกไว้เถิดเราจักให้ท่านบอกความจริงให้ได้

เมื่อพระกุมารดื่มน้ำนมพระมารดา จึงกัดพระถันพระมารดาไว้ ตรัสว่า “ข้าแต่แม่ แม่จงบอกบิดาแก่ฉันทน์ ถ้าแม่ไม่บอกฉันทน์จักกัดพระถันของแม่ให้ขาด” พระนางไม่อาจตรัสลง พระโอรส จึงตรัสบอกว่า “พ่อเป็นโอรสของพระเจ้าอริยภูมิมหาชน ในกรุงมิลิตา พระบิดาของพ่อถูกพระโปลงชนกปลงพระชนม์ แม่ตั้งใจรักษาตัวพ่อ จึงมาสู่ฉันทน์ พราหมณ์ตั้งแม่ไว้ในที่เป็นน้องสาว ปฏิบัติดูแลแม่” ตั้งแต่นั้นมา แม้ใครว่าเป็นบุตรหญิงหม้าย พระกุมารก็ไม่กริ้ว

พระกุมารทรงเรียนไตรเพทและศิลปศาสตร์ทั้งปวงภายในพระชนม์ 16 ปี เมื่อมีพระชนม์ได้ 16 ปีเป็นผู้ทรงพระรูปโฉมอันอุดม พระองค์ทรงคิดว่า “เราจักเอาราชสมบัติซึ่งเป็นของพระบิดา” จึงทูลถามพระมารดาว่า “ข้าแต่พระมารดา ทรัพย์อะไรๆ ที่พระมารดาได้มา มีบ้างหรือไม่ ฉันทน์จักค้าขายให้ทรัพย์เกิดขึ้น แล้วจักเอาราชสมบัติซึ่งเป็นของพระบิดา” พระนางตรัสตอบว่า “ลูกรัก แม่ไม่ได้มามีมือเปล่า สิ่งอันเป็นแก่นสารของเรามีอยู่สามอย่าง คือแก้วมณี แก้วมุกดา แก้ววิเชียร ในสามอย่างแต่ละอย่างพอจะเป็นกำลังเอาราชสมบัติได้ พ่อจงรับแก้วสามอย่างนั้นคิดเอาราชสมบัติเถิด อย่าทำการค้าขายเลย”

พระกุมารทูลว่า “ข้าแต่พระมารดา ขอพระมารดาจงประทานทรัพย์นั้นถึงหนึ่งแก่หม่อมฉัน จะไปเมืองสุวรรณภูมิ นำทรัพย์เป็นอันมากมา แล้วเอาราชสมบัติซึ่งเป็นของพระบิดา” ทูลดังนี้แล้ว ให้พระมารดาประทานทรัพย์ถึงหนึ่ง จำหน่ายออกเป็นสินค้าแล้วให้ขนขึ้นเรือพร้อม

กับพวกพาณิชที่จะเดินทางไปสุวรรณภูมิ แล้วกลับมาถวายบังคมพระมารดา ทูลว่า “ ข้าแต่พระมารดา หม่อมฉันจักไปเมืองสุวรรณภูมิ ” พระนางตรัสห้ามว่า “ ลูกรัก เชื่อว่ามหาสมุทร สำเร็จประโยชน์น้อย มีอันตรายมาก อย่าไปเลย ทรัพย์ของพ่อมีมากพอประโยชน์ เอราชสมบัติแล้ว ” พระกุมารทูลว่า “ หม่อมฉันจักไปแท้จริง ” ทูลลาพระมารดาถวายบังคมกระทำประทักษิณ แล้วออกไปขึ้นเรือ

ในวันนั้นได้เกิดพระโรคขึ้นในพระสรีระของพระโปลชนกราช บรรทมแล้วเสด็จลุกขึ้นอีกไม่ได้

ตอนที่ 4 สุวิบากกรรม

พวกพาณิช ประมาณเจ็ดร้อยคนขึ้นสู่เรือ เรือแล่นไปได้เจ็ดร้อยโยชน์ ใช้เวลาเจ็ดวัน เรือแล่นด้วยกำลังคลื่นที่ร้ายกาจ ไม่อาจทรงตัวอยู่ได้ แผ่นกระดานก็แตกด้วยกำลังคลื่น น้ำเข้ามาแต่ที่นั่นๆ เรือก็จมลงกลางมหาสมุทร มหาชนกลัวมรณภัย ร้องไห้คร่ำครวญ กราบไหว้เทวดาทั้งหลาย แต่พระมหาสัตว์ไม่ทรงกันแสง ไม่ทรงคร่ำครวญ ไม่ไหว้เทวดาทั้งหลาย พระองค์ทรงทราบว่าจะจม จึงคลุกน้ำตาลกรวดกับเนย เสงวนอิมท้อง แล้วชุบผ้าเนื้อเกลี้ยงสองผืนด้วยน้ำมันจนชุ่ม ทรงนุ่งให้มัน ทรงยื่นเกาะเสากระโดง ขึ้นยอดเสากระโดง เวลาเรือจมมหาชนเป็นภิกษาแห่งปลาและเต่า น้ำโดยรอบมีสีเหมือนโลหิต พระมหาสัตว์เสด็จไปยืนที่ยอดเสากระโดง ทรงกำหนดทิศว่า เมืองมิลลายุทิสนี้ ก็กระโดดจากยอดเสากระโดง ล่วงพ้นฝูงปลาและเต่า ไปตกในที่สุด อุสกะหนึ่ง (70 เมตร) เพราะพระองค์มีพระกำลังมาก

พระโปลชนกราชได้สวรรคตในวันนั้นเหมือนกัน จำเดิมแต่นั้น พระมหาสัตว์เป็นไปอยู่ในคลื่นซึ่งมีสีดังแก้วมณีเหมือนท่อนต้นกล้วยทอง ข้ามมหาสมุทรด้วยกำลังพระพาหาพระมหาสัตว์ทรงว่ายข้ามมหาสมุทรอยู่เจ็ดวัน เหมือนว่ายข้ามวันเดียว (พระองค์ทรงสังเกตเวลานั้นว่าวันนี้เป็นวันอุโบสถ จึงบ้วนพระโอษฐ์ด้วยน้ำเค็ม ทรงสมาทานอุโบสถศีล)

ก็ในกาลนั้น ท้าวโลกบาลทั้งสี่มอบให้เทพธิดาชื่อมณีเมขลา เป็นผู้ดูแลรักษาสัตว์ทั้งหลาย ผู้ประกอบด้วยคุณ มีบารุงมารดาเป็นต้น เป็นผู้ไม่สมควรจะตายในมหาสมุทร นางมณีเมขลามิได้ตรวจตรามหาสมุทรเป็นเวลาเจ็ดวัน เล่ากันว่า นางเสวยทิพย์สมบัติเพลิน ก็เพลิดเพลินมิได้ตรวจตรา บางอาจารย์กล่าวว่า นางเทพธิดาไปเทพสมาคมเสีย นางคิดได้ว่า “ วันนี้เป็นวันที่เจ็ดที่เรามิได้ตรวจตรามหาสมุทร มีเหตุอะไรบ้างหนอ ” เมื่อนางตรวจดูก็เห็นพระมหาสัตว์ จึงคิดว่า “ ถ้ามหาชนกุมารจักตายในมหาสมุทร เราจักไม่ได้เข้า เทวสมาคม ” คิดฉะนี้แล้ว ตกแต่งสรีระ สถิตอยู่ในอากาศไม่ไกลพระมหาสัตว์

เมื่อจะทดลองพระมหาสัตว์ จึงกล่าวคาถาแรกว่า นี่ใคร เมื่อแลไม่เห็นฝั่งก็
อุตสาห์พยายามว่ายอยู่ท่ามกลางมหาสมุทร ท่านรู้อำนาจประโยชน์อะไร จึงพยายามว่ายอยู่อย่างนี้
หนักหนา

บรรดาบทเหล่านั้น บทว่า อปสุสนฺติรี แปลว่า แลไม่เห็นฝั่งเลย บทว่า อาหุเห ได้แก่
กระทำด้วยเพียร

ครั้งนั้น พระมหาสัตว์ทรงดำริว่า “ เราว่ายข้ามมหาสมุทรมาได้เจ็ดวันเข้าวันนี้ ไม่เคย
เห็นเพื่อนสองของเราเลย นี่ใครหนอมาพุดกะเรา ” เมื่อแลไปในอากาศก็ทอดพระเนตรเห็นนางมณี
เมขลาจึงตรัสคาถาที่สองว่า

ดูก่อนเทวดา เราไตร่ตรองเห็นปฏิบัติทางแห่งโลก และอานิสงส์แห่งความเพียร
เพราะฉะนั้น ถึงจะมองไม่เห็นฝั่ง เราก็ต้องพยายามว่ายอยู่ท่ามกลางมหาสมุทร

บรรดาบทเหล่านั้น บทว่า นิสมม วุตฺติ โลกสุต ความว่า เรานั้นไตร่ตรอง คือ
ใคร่ครวญ วัตร คือปฏิบัติทางของโลกอยู่ บทว่า วายมสุส จ ความว่า พระมหาสัตว์แสดงความรู้
เราไตร่ตรอง คือ เห็นอานิสงส์แห่งความเพียรอยู่ บทว่า ตสฺมา ความว่า เพราะเราไตร่ตรองอยู่ คือรู้
ว่า ชื่อว่าความเพียรของบุรุษย่อมไม่เสียหาย ย่อมตั้งอยู่ในความสุข ฉะนั้น แม้จะมองไม่เห็นฝั่ง ก็
ต้องพยายาม คือกระทำความเพียร อธิบายว่า เราจะไม่คำนึงถึงข้อนั้นได้อย่างไร

นางมณีเมขลา प्रारณจะฟังธรรมกถาของพระมหาสัตว์ จึงกล่าวคาถาอีกว่า

ฝั่งมหาสมุทรลึกจนประมาณไม่ได้ ย่อมไม่ปรากฏแก่ท่าน ความพยายามอย่างลูกผู้หาย
ของท่านก็เปล่าประโยชน์ ท่านไม่ทันถึงฝั่งจักตายบรรดาบทเหล่านั้น บทว่า อปฺปตฺวา ว ความว่า
ยังไม่ทันถึงฝั่งก็จักตาย

ตอนที่ 5 ทรงกระทำความเพียร

ครั้งนั้น พระมหาสัตว์ตรัสกะนางมณีเมขลาว่า “ ท่านพุดะไรอย่างนั้น เราทำความพยายาม แม้ตายก็จักพ้นครหา ” ตรัสดังนี้แล้ว จึงกล่าวคาถาว่า

บุคคลเมื่อกระทำความเพียร แม้จะตายก็ชื่อว่า ไม่เป็นหนี้ในระหว่างหมู่ญาติ เทวดา และบิดามารดา อนึ่ง บุคคลเมื่อทำกิจอย่างลูกผู้ชายยอมไม่เคียดรื้อนในภายหลัง

บรรดาบทเหล่านั้น บทว่า อนโน ความว่า คุณก่อนเทวดา บุคคลเมื่อกระทำความเพียร แม้จะตายก็ยอมไม่เป็นหนี้ คือไม่ถูกติเตียนในระหว่างญาติทั้งหลาย เทวดาทั้งหลาย และพรหมทั้งหลาย

ลำดับนั้น เทวดากล่าวคาถาแก่พระมหาสัตว์ว่า

“ การงานอันใด ยังไม่ถึงที่สุดด้วยความพยายาม การงานอันนั้นก็ไร้ผล มีความลำบากเกิดขึ้น การทำความพยายามในฐานะ อันไม่สมควรใด จนความตายปรากฏขึ้น ความพยายามในฐานะ อันไม่สมควรนั้น จะมีประโยชน์อะไร ”

บรรดาบทเหล่านั้น บทว่า อปรณฺเฑยฺหิ ความว่า ยังไม่มีที่สุดด้วยความพยายาม บทว่า มจฺจุ ชฺสุสาภินิปฺผตฺติ ความว่า การทำความพยายามในฐานะอันไม่สมควรใด จนมัจจุคือความตายนั้นแลปรากฏขึ้น ความพยายามในฐานะอันไม่สมควรนั้น จะมีประโยชน์อะไร

เมื่อ นางมณีเมขลากล่าวอย่างนี้แล้ว พระมหาสัตว์เมื่อจะทำนางมณีเมขลาให้จำนนต่อถ้อยคำ จึงตรัสคาถาต่อไปว่า :

คุณก่อนเทวดา ผู้ใคร่แจ้งว่าการทำงานที่ทำจะไม่ลุล่วงไปได้จริง ๆ ชื่อว่าไม่รักษาชีวิตของตน ถ้าผู้นั้นละความเพียรในฐานะเช่นนั้นเสีย ก็พึงรู้ผลแห่งความเกียจคร้าน

คุณก่อนเทวดา คนบางพวกในโลกนี้เห็นผลแห่งความประสงค์ของตน จึงประกอบการงานทั้งหลาย การงานเหล่านั้นจะสำเร็จหรือไม่ก็ตาม

คุณก่อนเทวดา ท่านก็เห็นผลแห่งกรรมประจักษ์แก่ตนแล้วมิใช่หรือ คนอื่น ๆ จมในมหาสมุทรหมด เราคนเดียวยังวนข้ามอยู่ และได้เห็นท่าน มาสถิตอยู่ใกล้ ๆ เรา เราจักพยายามตามสติกำลัง จักทำความเพียรที่บุญควรทำ ไปให้ถึงฝั่งแห่งมหาสมุทร

บรรดาบทเหล่านั้น บทว่า อจฺจนฺตฺติ ความว่า ผู้ใคร่แจ้งการงาน นี้ว่าแม้ทำความเพียรก็ไม่อาจให้สำเร็จได้ ไม่ลุล่วงไปได้จริงๆ ที่เดียว ดังนี้ ไม่น่าช่างดูร้ายและช่างตกมัน เป็นต้น ออกไปเสีย ชื่อว่าไม่รักษาชีวิตของตน บทว่า ชญฺญา โส ยทิ หาปเย ความว่า ถ้าผู้นั้นละความเพียรในฐานะเช่นนั้นเสีย ก็พึงรู้ผลแห่งความเกียจคร้านนั้น คำที่ท่านกล่าวนั้น ๆ ไร้ประโยชน์ พระมหาสัตว์ทรงชี้แจงดังนี้ ก็บทที่เขียนไว้ในบาลีว่า ชญฺญา โสยทิ หาปเย นั้น ไม่มีในอรรถกถา บทว่า

อธิปายผล ความว่า คนบางพวกเห็นผลแห่งความประสงค์ของตน ประกอบการงานมีกสิกรรม และพาณิชย์กรรมเป็นต้น บทว่า ตานิ อิชฺฌนฺติ วา น วา ความว่า พระมหาสัตว์ทรงแสดง ความว่า เมื่อบุคคลกระทำความเพียรทางกายและความเพียรทางใจว่า เราจักไปในที่นี้ จักเรียนสิ่งนี้ การงานเหล่านั้นย่อมสำเร็จที่เดียว เพราะฉะนั้น จึงควรทำความเพียรแท้ บทว่า สนฺนา อญฺเญ ตรามหิ ความว่า คนอื่น ๆ วม ก็จมลงในมหาสมุทร คือเมื่อไม่ทำความเพียร ก็เป็นภิกษาแห่งปลา และเต่ากันหมด แต่เราคนเดียวเท่านั้นยังว่ายข้ามอยู่ บทว่า ตณฺจ ปสฺสามิ สนฺติเก ความว่า ท่าน จงดูผลแห่งความเพียรของเราแม่นี้ เราไม่เคยเห็นเทวดาโดยอัธยานี้เลย เรานั้นก็ได้เห็นท่านมา สถิตอยู่ใกล้ ๆ เรา โดยอัธยานี้ บทว่า ยถาสติ ยถาผล ความว่า สมควรแก่สติและกำลังของ ตน บทว่า กาสึ แปลว่า จักกระทำ

เทวดาได้สดับพระวจาอันมั่นคงของพระมหาสัตว์นั้น เมื่อจะสรรเสริญพระมหาสัตว์ จึงกล่าวคาถาว่า:

ท่านใดถึงพร้อมด้วยความพยายาม โดยธรรมไม่จมลงในห้วงมหรณพ ซึ่งประมาณ มิได้ เห็นปานนี้ ด้วยกิจ คือความเพียรของบุรุษ ท่านนั้นจึงไปในสถานที่ ที่ใจของท่านยินดีนั้น เกิด

บรรดาบทเหล่านั้น บทว่า เอว คเต ความว่า ในห้วงน้ำซึ่งประมาณมิได้ เห็นปานนี้ คือในมหาสมุทรทั้งลึกทั้งกว้าง บทว่า ฐมฺวายามสมฺปนฺโน ความว่า ประกอบด้วยความพยายาม อันชอบธรรม บทว่า กมฺมฺนา นาวสิทฺติ ความว่า ท่านไม่จมลงด้วยกิจ คือความเพียรของบุรุษ ของตน บทว่า ยตุถ เต ความว่า ใจของท่านยินดีในสถานที่ใด ท่านจึงไปในสถานที่นั้นเกิด

ตอนที่ 6 ครองเมืองมิลินคร

ก็แล ครั้นกล่าวอย่างนี้แล้ว นางมณิเมขลาได้ถามว่า : “ ข้าแต่ท่านบัณฑิตผู้มีความบาก บั่นมาก ข้าพเจ้าจักนำท่านไปที่ไหน ” พระมหาสัตว์ตรัสว่า : “ มิลินคร ” นางจึงอุ้มพระมหา สัตว์ขึ้นดูคนยกกำดอไม้ ไข่แขนทั้งสองประคองให้นอนแนบทรงพาเหาะไปในอากาศเหมือน คนอุ้มลูกรักฉะนั้น พร้อมกันนั้น เทวดาก็ได้กล่าวอติเรกคาถาว่า :

ข้าแต่ท่านบัณฑิต วาจาอันมีปาฏิหาริย์มีบังควรหายไปในอากาศ ท่านต้องให้สาธุชน ได้รับพรแห่งโพธิญาณจากโอษฐ์ของท่าน ถึงกาลอันสมควร ท่านจงตั้งสถาบันการศึกษาให้ชื่อว่า โพธิยาลัยมหาวิทยาลัย ในกาลนั้นท่านจึงจะสำเร็จกิจที่แท้

คำว่า โพธิยาลัย หมายความว่า ที่อาศัยแห่งแสงสว่าง คำว่ามหาวิทยาลัย หมายความว่า ที่ อาศัยแห่งความรู้อันยิ่งใหญ่

พระมหาสัตว์มีศรีระเศร้ามองด้วยน้ำเต็มตลอดเจ็ดวัน ได้สัมผัสพิภพผัสสะ กีบรรมท หลับ ลำดับนั้น นางมณีเมขลานำพระมหาสัตว์ถึง มิถิลานคร. ให้บรรทมโดยเบื้องขวาบนแผ่นศิลาอันเป็นมงคลในสวนมะม่วง มอบให้หมู่เทพเจ้าในสวนคอยอารักขาพระมหาสัตว์ แล้วไปสู่ที่อยู่ของตน

ในกาลนั้น พระเจ้าโปลชนกราชไม่มีพระโอรส มีแต่พระธิดาองค์หนึ่ง พระนามว่า สิวลิเทวี เป็นหญิงฉลาดเฉียบแหลม อนาคตทั้งหลายได้ทูลถาม พระเจ้าโปลชนกราชเมื่อบรรทมอยู่บนพระแท่นมรมณัญญาอาสน์ว่า : ข้าแต่พระมหाराช เมื่อพระองค์เสด็จสวรรคตแล้ว เหล่าข้าพระบาทจักถวายราชสมบัติแก่ใคร พระราชาตรัสว่า “ ท่านทั้งหลายจงมอบราชสมบัติให้แก่ท่านที่สามารถยัง สิวลิเทวี ธิดาของเราให้ยินดี หรือผู้ใด รู้ห้วนอนแห่งบัลลังก์สี่เหลี่ยม หรือผู้ใดอาจยกสหัสสถามณู ขึ้นได้ หรือผู้ใด อาจนำขุมทรัพย์ใหญ่สิบหกแห่งออกมาได้ ท่านทั้งหลายจงมอบราชสมบัติให้แก่ผู้นั้น ” อนาคตทั้งหลาย กราบทูลว่า “ ขอเดชะ ขอพระองค์โปรดตรัสอุทานปัญหาแห่งขุมทรัพย์เหล่านั้น แก่พวกข้าพระองค์ ” พระราชาจึงตรัสอุทานปัญหาของสิ่งอื่น ๆ พร้อมกับขุมทรัพย์ทั้งหลายไว้ว่า

ขุมทรัพย์ใหญ่สิบหกขุมเหล่านี้ คือ ขุมทรัพย์ที่ดวงอาทิตย์ขึ้น ขุมทรัพย์ที่ดวงอาทิตย์ตก ขุมทรัพย์ภายใน ขุมทรัพย์ภายนอก ขุมทรัพย์ไม่ใช่นอกในไม่ใช่นอก ขุมทรัพย์ขาขึ้น ขุมทรัพย์ขาลง ขุมทรัพย์ที่ไม่ร่วงใหญ่ทั้งสี่ ขุมทรัพย์ในที่โยชน์หนึ่งโดยรอบ ขุมทรัพย์ใหญ่ที่ปลายงาทั้งสอง ขุมทรัพย์ที่ปลายขนหาง ขุมทรัพย์ที่น้ำ ขุมทรัพย์ที่ยอดไม้ และ ธนุหนักพันแรงคนยกบัลลังก์สี่เหลี่ยม ห้วนอนอยู่เหลี่ยมไหน และยังสิวลีราชเทวีให้ยินดี

เมื่อพระเจ้าโปลชนกราชสวรรคต ถวายพระเพลิงพระบรมศพเสร็จแล้ว อนาคตทั้งหลายได้ประชุมปรึกษากันในวันที่เจ็ด ถึงเรื่องที่พระราชาตรัสไว้ว่า ให้มอบราชสมบัติแก่ท่านที่สามารถให้พระราชธิดานั้นยินดี เสนาบดีได้รับโอกาสเป็นคนแรก เสนาบดีไม่สามารถให้พระราชธิดายินดี กลับได้รับความอับอายขายหน้า คนอื่นๆ ก็มีความเป็นเช่นเดียวกัน ต่อไปก็ไม่มีใครสามารถยกสหัสสถามณูได้ ไม่มีใครรู้จักห้วนอนแห่งบัลลังก์สี่เหลี่ยม ไม่มีใครสามารถนำขุมทรัพย์สิบหกแห่งออกมาได้

ปุโลหิตกล่าวว่าควรจะปล่อยสุสสรด (ราชรถ) เพราะพระราชาที่เชิญเสด็จมาได้ด้วยสุสสรด เป็นผู้สามารถจะครองราชสมบัติในชมพูทวีปทั้งสิ้น ราชรถแล่นไปสู่อุทยาน ทำประทักษิณแผ่นศิลามงคล แล้วไปหยุดใกล้ที่พระมหาสัตว์บรรทมอยู่ ชนทั้งหลายมีอนาคตและปุโลหิตเป็นต้น ก็ถวายอภิเษกพระมหาสัตว์ ณ สถานที่นั่นเอง

ต่อมาพระมหาสัตว์สามารถไขอุทานปัญหาของพระโปลชนกราชทั้งสี่ข้อ แล้วตรัสถามว่า ปัญหาอะไรยังมีอีกหรือไม่ อนาคตทั้งหลายกราบทูลว่าไม่มีแล้วพระเจ้าข้า มหาชนต่างร่าเริงแล้วยินดีแล้วว่า โอ อัจฉริยะพระราชาองค์นี้เป็นบัณฑิตจริง ๆ

ตอนที่ 7 ความกตัญญูกตเวที

ต่อมาพระราชาโปรดให้เชิญพระมารดาและพราหมณ์มาแต่กาลจัมปาจนคร ทรงทำสักการะสมโภชเป็นการใหญ่ มหาชนชาววิเทหรัฐทั้งสี่นิกเกริกกัน เฉลิมฉลองด้วยมหกรรมดนตรี พระมหาสัตว์ประทับ ณ พระราชอาสน์ ทอดพระเนตรอยู่ ก็ทรงอนุสรณ์ถึงความพยายามที่พระองค์ได้ทรงทำในมหาสมุทร เมื่อท้าวเธอทรงอนุสรณ์ถึงความพยายามเช่นนั้นแล้ว จึงทรงมนสิการว่า ชื่อว่าความเพียร ควรทำแท้ ถ้าไม่ได้ทำความเพียรในมหาสมุทร เราจักไม่ได้สมบัตินี้ เมื่อทรงอนุสรณ์ถึงความเพียรนั้น ก็เกิดปิติโสมนัสซาบซ่าน จึงทรงเปล่งพระอุทานด้วยกำลังปิติตรัสว่า: สิ่งที่มีได้คิดไว้ จะมีก็ได้ สิ่งที่ได้คิดไว้จะพินาศไปก็ได้ โลกะทั้งหลายของหญิงก็ตาม ของชายก็ตาม มิได้สำเร็จด้วยเพียงคิดเท่านั้น

บรรดาบทเหล่านั้น.... บทว่า อจินตมปิ ความว่า แม้สิ่งที่สัตว์เหล่านั้นมิได้คิดไว้ก็ย่อมมีได้ บทว่าจินตมปิ วินสฺสตี ความว่า ก็เรื่องที่ว่า เราจะครองราชย์สมบัติโดยไม่ได้รับเลยนี้ เรามิได้คิดไว้ เรื่องที่เราจักขนทรัพย์แต่สุวรรณภูมิมารบ แล้วครองราชย์สมบัติ เราคิดไว้ แต่ทั้งสองเรื่องนั้น บัดนี้ เรื่องที่เราคิดไว้หายไปแล้ว เรื่องที่เรามิได้คิดเกิดขึ้นแล้ว บทว่า น หิ จินฺตมยา โลกา ความว่า ด้วยว่าโลกะของสัตว์ทั้งหลายซึ่งว่าสำเร็จด้วย ความคิดมิได้ เพราะมิได้สำเร็จด้วยความคิด ฉะนั้นควรทำความเพียรทีเดียว เพราะสิ่งที่มิได้คิดไว้ ย่อมมีแก่ผู้มี ความเพียร

ตั้งแต่นั้นมา พระมหาสัตว์ทรงบำเพ็ญทศพิธราชธรรม ครองราชย์สมบัติโดยธรรม ทรงบำรุงพระปัจเจกพุทธเจ้าทั้งหลาย กาลต่อมา พระนางสีวลีเทวีประสูติพระราชโอรส ซึ่งสมบูรณ์ด้วยลักษณะแห่งความมั่งคั่งและความมีบุญ พระชนกและพระชนนี พระราชทานพระนามว่า ทิฆมาภูมาร ทรงเจริญวัย พระราชทานอุปราชภิเษก แล้วทรงครองราชย์สมบัติอยู่เจ็ดพันปี

วันหนึ่งเมื่อนายอุทยานบาลนำผลไม้ไม่น้อยใหญ่ต่าง ๆ และดอกไม้ต่าง ๆ มาถวาย พระมหาชนกทอดพระเนตรเห็นของเหล่านั้น ทรงยินดี ทรงยกย่องนายอุทยานบาลนั้น ตรัสว่า “ ดูก่อนนายอุทยานบาล เราใคร่จะเห็นอุทยาน ท่านจงตกแต่งไว้ ” นายอุทยานบาลรับพระราชดำรัสแล้วทำตามรับสั่ง แล้วกราบบังคมทูลให้ทรงทราบ พระมหาสัตว์ประทับบนคอช้าง เสด็จออกจากพระนครด้วยราชบริพารเป็นอันมาก ถึงประตูพระราชอุทยาน ที่ใกล้ประตูพระราชอุทยานนั้น มีดินมะม่วงสองต้น มีใบเขียวชอุ่ม ต้นหนึ่งไม่มีผล ต้นหนึ่งมีผล ผลนั้นมีรสหวาน

เหลือเกิน ใคร ๆ ไม่อาจเก็บผลจากต้นนั้น เพราะผลซึ่งมีรสเลิศอันพระราชายังมิได้เสวย พระมหาสัตว์ประทับบนคอช้างทรงเก็บเอาผลหนึ่งเสวย ผลมะม่วงนั้นพอดังอยู่ที่ปลายพระชีวหาของพระมหาสัตว์ ปรากฏจุจโอรสทิพย์ พระมหาสัตว์ทรงคิดว่า “ เราจักกินให้มากเวลากลับ ” แล้วเสด็จเข้าสู่พระราชอุทยาน

ตอนที่ 8 มะม่วงเป็นเหตุ

คนอื่น ๆ มีอุปราชเป็นต้นจนถึงคนรักษาช้าง รักษาม้า รู้ว่าพระราชเสวยผลมีรสเลิศแล้ว ก็เก็บเอาผลมากินกัน ฝ่ายคนเหล่านี้ยังไม่ได้ผลนั้น ก็ทำลายกิ่งด้วยท่อนไม้ ทำเสียไม่มีใบต้นก็หักโค่นลง มะม่วงอีกต้นหนึ่งตั้งอยู่คงงาม จุจภูเขามีพรรณดังแก้วมณี พระราชาเสด็จออกจากพระราชอุทยาน ทอดพระเนตรเห็นดังนั้นจึงตรัสถามเหล่าอมาตย์ว่า “ นี่อะไรกัน ” เหล่าอมาตย์กราบทูลว่า “ มหาชนทราบว่พระองค์เสวยผลรสเลิศแล้ว ต่างก็แย่งกันกินผลมะม่วงนั้น ” พระราชาตรัสถามว่า “ ใบและวรรณะของต้นนี้สิ้นไปแล้ว ใบและวรรณะของต้นนอกนี้ยังไม่สิ้นไป เพราะเหตุไร ” อมาตย์ทั้งหลาย กราบทูลว่า “ ใบและวรรณะของอีกต้นหนึ่งไม่สิ้นไป เพราะไม่มีผล ” พระราชาสดับดังนั้น ได้ความสังเวช ทรงดำริ “ ต้นนี้มีวรรณะสดเขียนตั้งอยู่แล้ว เพราะไม่มีผล ” แต่ต้นนี้ถูกหักโค่นลงเพราะมีผล แม้ราชสมบัตินี้ก็เช่นกับต้นไม้มีผลบรรพชา เช่นกับต้นไม้หาผลมิได้ ภัยย่อมมีแก่ผู้มีความกังวล ย่อมไม่มีแก่ผู้ไม่มีความกังวล ก็เราจักไม่เป็นเหมือนต้นไม้มีผล จักเป็นเหมือนต้นไม้หาผลมิได้

พระราชา เสด็จสู่พระนคร เสด็จขึ้นปราสาท ประทับที่พระทวารปราสาท ทรงมนสิการถึงวาจาของนางมณีเมขลา ในการที่นางอุ้มพระมหาสัตว์ขึ้นจากมหาสมุทร พระราชาทรงจดจำคำพูดของเทวดาไม่ได้ทุกถ้อยคำ เพราะพระสรีระเศร้าหมองด้วยน้ำเค็มตลอดเจ็ดวัน แต่ทรงทราบว่า เทวดากล่าวชี้ว่าพระองค์จะยังเข้ามรรคาแห่งความสุขไม่ได้ หากไม่กล่าวธรรมให้สาธุชนได้สดับ นางมณีเมขลาให้พระตั้งสถาบันการศึกษา ให้ชื่อว่า ปุทธเลมมหาวิทยาลัย แม้ในกาลนั้นก็สำเร็จกิจ และได้มรรคาแห่งบรมสุข พระมหาสัตว์ทรงดำริว่า “ ทุกคนจะ เป็นพ่อค้าวาณิช เกษตรกร กษัตริย์ หรือสมณะ ต้องทำหน้าที่ที่ทั้งนั้น อย่างไรก็ตาม ก่อนอื่นเราต้องหาทางฟื้นฟูดินมะม่วงที่มีผล ” บัดนั้นจึงให้เรียกเสนาบดีมา ตรัสสั่งว่า “ จงไปเชิญอุทิจจพราหมณ์มหาศาลให้มาพร้อมด้วยลูกศิษย์สองสามคน ”

อุทิจจพราหมณ์ มหาศาลรีบมาเฝ้าพระราชา พร้อมด้วยลูกศิษย์สองคน คือ จารุเตโชพราหมณ์และคเชนทรสิงหบัณฑิต สองคนนี้ คนแรกชำนาญการปลูก คนที่สองชำนาญการถอนทันใดที่มาถึง คเชนทรสิงหบัณฑิตก็ทรุดลงแทบพระบาทของพระราชแล้วทูลว่า “ ข้าพระองค์

ผิดไปเอง เมื่อเหล่านาคช่วยขอให้ข้าพระองค์ช่วยเก็บมะม่วง ถวายอุปราชา ข้าพระบาทจึงนำเอา ขน ตกลเก็บเกี่ยว มาใช้ มิได้คิดว่าจะทำให้ต้นมะม่วงถอนรากถอนโคนลงมา พระพุทธเจ้าข้าขอรับ ” พระราชาตรัสว่า “ อย่าโหม่นลไปเลย อาจารย์ผู้ดำริการ ต้นมะม่วงโค่นไปแล้ว ณ บัดนี้ปัญหา คือ ฟันฟันต้นมะม่วงได้อย่างไร เรามีวิธีแก้อย่างที่เราจะใช้ได้ หนึ่ง เพาะเมล็ดมะม่วง สอง ถอนม รากที่ยังมีอยู่ให้งอกใหม่ สาม ปักชำกิ่งที่เหมาะสมแก่การปักชำ สี่ เอากิ่งดีมาเสียบยอดกิ่งของคน ที่ไม่มีผลให้มีผล ห้า เอาตามาต่อกิ่งของอีกต้น หก เอากิ่งมาทาบกิ่ง เจ็ด ตอนกิ่งให้ออกราก แปด รมควันต้นที่ไม่มีผลให้ออกผล เก้า ทำชีววิธานสังเคราะห์ ท่านพราหมณ์มหาศาล จงให้พราหมณ์ อันเฒ่าลึกลับไปพิจารณา ” อุทิจจพราหมณ์รับสนองพระราชโองการ ว่า “ ข้าพระองค์ผู้ทรงปัญญา จะให้คนทรลึงหับพันทศนาเครื่อง ขันตกล ไปยกต้นมะม่วงให้ตั้งตรงทันที และจะให้จารุเทโว พราหมณ์เก็บเมล็ดและกิ่ง ไปดำเนินการตามพระราชดำริ พระราชาโปรดให้สองนั้นรีบไป แต่ ขอให้พราหมณ์มหาศาลคอยรับพระราชดำริต่อไป ”

ตอนที่ 9 สร้างมหาวิทยาลัย

ครั้นอยู่ถึงพระราชตักกะพราหมณ์ว่า “ เราสงวนเรื่องนี้มาหลายเวลาแล้ว นับแต่ คราวลงเรือมุ่งสู่สุวรรณภูมินั้น ก่อนคล้อยยักยักมากระหน่ำนาว่า : เราได้ยืมพาณิชาชาวสุวรรณภูมิพูด กัน เป็นภาษาสุวรรณภูมิว่า : โนนปุทะเลย์กับปลูและเต่า และว่าผู้ใดเหยียบปูนันได้ จะเป็น ผู้ยิ่งใหญ่ หากมีความเพียรแท้ ” พราหมณ์ทูลว่า : “ ข้าพระองค์ก็เคยได้ยินเรื่องอย่างนี้ แต่ไม่ ทราบว่า มีปุทะเลย์กับปลูหรือไม่ ” พระราชาตรัสตอบว่า : “ มีแน่แท้ หลังจากได้กระโดดจาก ยอดเสากระโดงเรือ ลงทะเลพื้นปลาและเต่า ก็ว่ายข้ามมหาสมุทร ได้พักผ่อนเป็นคราว ๆ บางครั้ง ก็รู้สึกเหมือนเหยียบพื้นทะเลได้คล้าย ๆ โกลัถ์ฝั่ง ดังเช่นบุคคลที่หกในจำพวกเจ็ดบุคคล (ในอุททุ ปมสูตรที่ 5) แต่ที่แท้เป็นปุทะเลย์กับ ปลูนั่นเอง ” พราหมณ์ทูลว่า : ที่จริงแท้คือพระบุญญาธิการ ”

พระราชาตรัสต่อ : “ เมื่อนางมณีเมขลาอุ้มเราขึ้นจากทะเล นางกล่าวว่า : ท่านต้องให้ สาธุชนได้รับพรแห่งโพธิญาณจากโอษฐ์ของท่าน ถึงกาลอันสมควรท่านจงตั้ง มหาวิทยาลัย ” คราวนั้นเราเศร้าหมองด้วยน้ำเค็มตลอดเจ็ดวัน จึงฟังว่า เราสมควรตั้งชื่อสถาบันตามปูซึ่งชาว สุวรรณภูมิเรียนว่า “ ปุทะเล บัดนี้เรากำลังสงสัยว่าถูกต้องหรือไม่ ท่านอาจารย์ทศปาโมกข์จึงเผย มนสิการ ” พราหมณ์สนองพระราชโองการว่า “ พระราชาอาชญาพิพัฒน์เกล้า เทวดาน่าจะได้กล่าว ว่าโพธิาลัย อันเป็นนามของสถาบันถึตัดตน ที่วัดพระเชตุพน ในเทวมหานคร เมือง สุวรรณภูมิ แต่หากจะเรียกว่า ปุทะเลียมหาวิทยาลัยก็น่าจะเหมาะสมเหมือนกัน ” พระราชาตรัส ว่าเป็นพระคุณของท่านอาจารย์ เราแน่ใจว่าถึงกาลที่จะตั้งสถาบันแล้ว เป็นสัจจะว่าควรตั้งมานาน

แล้ว เหตุการณ์ในวันนี้แสดงความจำเป็น นับแต่อุปราชจนถึงคนรักษาช้างคนรักษาม้า และนับแต่คนรักษาม้าจนถึงอุปราช และโดยเฉพาะ เหล่าอมาตย์ ล้วนจาริกในโมหภูมิทั้งนั้น พวกนี้ขาดทั้งความรู้วิชาการ ทั้งความรู้ทั่วไป คือความสำนึกธรรมดา พวกนี้ไม่รู้แม้แต่ประโยชน์ส่วนตน พวกนี้ชอบผลมะม่วง แต่ก็ทำลายต้นมะม่วง พราหมณ์มหาศาล เห็นฟ้องกับพระราชดำริ และกล่าวว่าพระราชผู้เป็นบัณฑิต ข้าพระองค์ยังมีศิษย์ที่ดีไว้ใจได้ และจะประดิษฐานปูพระแท่นมหาวิทยาลัยได้แน่นอน มิถิลายังไม่สิ้นคนดี

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยปูทะเลย์ ชื่อที่ถูกตั้งคือ โพธิาลัย หรือ โพชาลัย หรือ โพธาลัย แต่สระโอ กลายเป็น สระอุมิถิลา, วิเทหะ, ปัจจุบันเปลี่ยนเมือง ชนะกะปุระ, ประเทศเนปาล กาลจัมปากะ, แคว้นอังคะ, หรือ กาลจัมปา, จัมปา, จัมปาปุระ, ปัจจุบันเป็นเมือง ภาคัลปุระ, แคว้นพิหาร, ประเทศอินเดีย

ไมล์บก = มิเลีย ปาซุม (1000 ก้าว) = 1760 หลา = 5280 ฟุต = 1609.35 เมตร

ไมล์ทะเล = หนึ่งสิบตาของวงใหญ่ของโลก = 1852 เมตร = 6076.11549 ฟุต

โยชน์ = 3 ไมล์บก = 4828.05 เมตร หรือ โยชน์ = 3 ไมล์ทะเล = 5556 เมตร

60 โยชน์ = 289.683 กิโลเมตร 700 โยชน์ = 3379.635 กิโลเมตร อุสกะ = 20

ยัญญี = 1 เส้น 15 วา = 70 เมตร

พระไตรปิฎก เล่มที่ 23 ชื่ออังคุตตรนิกายสัตตกนิบาต หน้า 563 – 564 อุทกุปมสูตร ที่ 5 (บุคคลเปรียบด้วยน้ำ 7 ประเภท)

1. จมลงไปครั้งเดียว จมลงไปเลย ได้แก่บุคคลผู้ประกอบด้วยอกุศลธรรมฝ่ายต่ำล้วน (บาปชน)
2. โผล่ขึ้นแล้วจม ได้แก่บุคคลผู้มีคุณธรรม แต่คุณธรรมเสื่อมไป (ปถุชน)
3. โผล่ขึ้นแล้ว ลอยอยู่ได้ ได้แก่ผู้มีคุณธรรมไม่เสื่อม (กัลยาณปถุชน)
4. โผล่ขึ้นแล้ว เห็นแจ่มแจ้ง เหลียวดู ได้แก่พระโสดาบัน (ผู้แรกถึงกระแสธรรม)
5. โผล่ขึ้นแล้ว วายเข้าหาฝั่ง ได้แก่พระสกทาคามี (ผู้มาสู่กามภพอีกครั้งเดียว)
6. โผล่ขึ้นแล้ว ไปถึงที่ตื้น หยั่งพื้นทะเลได้ ได้แก่พระอนาคามี (ผู้ไม่มาสู่กามภพอีก)
7. โผล่ขึ้นแล้ว ข้ามฝั่งได้ ยืนอยู่บนบก ได้แก่พระอรหันต์ (ผู้ทำให้แจ้ง เจโตวิมุติ ปัญญาวิมุติ อันไม่มีอาสวะ)

วิชัยยพันธุ์มะม่วง 9 วิธี

1. เพาะเมล็ดมะม่วง	2. ถนอมราก	3. ปักชำกิ่ง
4. เสียบยอด	5. ต่อดา	6. ทาบกิ่ง
7. ตอนกิ่งให้ออกราก	8. ร่มควั่นต้นไม้ไม่มีลูก	9. ทำชีวฉนวนสูงเคราะห์

ตอนที่ 10 สรุปเรื่องพระมหากษัตริย์

พระเจ้ามหาชนกครองกรุงมณฑล แคว้นวิเทหะ มีพระราชโอรสนามว่าพระอริราชชนก และพระโปลชนก ครั้นเมื่อพระราชบิดาสวรรคต พระอริราชชนกได้เสด็จขึ้นครองราชสมบัติ แต่ถูกอำมาตย์ผู้ใกล้ชิดกราบทูลใส่ร้ายพระอนุชา จึงทรงจองจำพระอนุชา ฝ่ายพระอนุชาได้ตั้งสัตยาธิษฐานทำให้หลุดพ้นจากเครื่องจองจำ แล้วเสด็จออกนอกเมือง ต่อมาทรงยกทัพมาทำสงครามกับพระเชษฐาจนรบได้ชัยชนะ

ส่วนพระมเหสีของพระอริราชชนกเมื่อทราบว่าพระอริราชชนกสวรรคตแล้วได้ปลอมพระองค์เสด็จหนีไปยังเมืองกาลัมปาเกด้วยความช่วยเหลือของท้าวสักกะเทวราช และได้อาศัยอยู่กับอุทิจพราหมณ์ในฐานะน้องสาว จนพระนางประสูติพระราชโอรสพระนาม “พระมหากษัตริย์” เหมือนพระอัยกา ครั้นเจริญพระชันษาได้ทราบความจริงจึงคิดจะเอาราชสมบัติของพระบิดาคืน จึงได้นำสินค้านำไปขายยังเมืองสุวรรณภูมิ แต่ประสบอุบัติเหตุเกิดพายุเรืออับปางกลางมหาสมุทร พระองค์จึงมุ่งพระพักตร์ว่ายน้ำสู่เมืองมณฑล ด้วยความเพียรพยายามถึง 7 วัน 7 คืน จนนางมณีเมขลาได้มาอุ้มพระองค์ไปยังเมืองมณฑลตามต้องการ

ฝ่ายทางกรุงมณฑลพระโปลชนกมีพระธิดาพระนาม “สิวลี” เมื่อพระโปลชนกสวรรคตไม่มีผู้ใดสืบราชสมบัติ และพระองค์ได้ตั้งปัญหาเพื่อหาผู้มีบุญบารมีสืบต่อราชสมบัติแต่ไม่มีใครตอบได้ ประจวบกับพระมหากษัตริย์เสด็จมาถึงมณฑล ซึ่งทางข้าราชการจึงทำพิธีปล่อยขลุ่ยสุรต(ราชรถ) เลี้ยงทหาผู้มีบุญบารมีซึ่งมีปัญญาคืบเป็นกษัตริย์ ราชรถเลี้ยาทายมาวิ่งวนอยู่ใกล้ๆ พระมหากษัตริย์พวกข้าราชการจึงอัญเชิญขึ้นเป็นกษัตริย์ครองเมืองมณฑล ต่อมาพระองค์ก็ทรงแก้ปัญหของพระโปลชนกได้ทั้งหมดและได้อภิเษกสมรสกับพระนางสิวลีมีพระโอรสพระนาม “ท้าวสุทนต์” และพระองค์ได้อัญเชิญพระมารดาและอุทิจพราหมณ์มายังเมืองมณฑล ทรงปกครองประชาราษฎร์อย่างร่มเย็นเป็นสุข แต่เกิดเหตุทรงสังเวยต้นมะม่วงเพราะข้าราชการและประชาชนไร้การศึกษา พระองค์จึงทรงตั้งมหาวิทยาลัยเพื่อให้ความรู้แก่ประชาชน ตามคำสัญญาที่ให้ไว้แก่นางมณีเมขลา ตอนที่ช่วยพระองค์ขึ้นมาจากมหาสมุทร

พระราชประวัติ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ 9 แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ เสด็จพระราชสมภพที่เมืองเคมบริดจ์ รัฐแมสซาชูเซตส์ ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2470 เป็นพระราชโอรสในสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก และ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และเป็นพระราชนัดดาในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นนักพัฒนาที่อาศัยทฤษฎีทางวิชาการ กับ ประสบการณ์อันกว้างขวางเป็นหลักในการปฏิบัติ ทั้งทรงเป็นแบบอย่างที่ดีด้านคุณธรรม ได้ทรงพระราชอุตสาหะบำเพ็ญพระราชกรณียกิจนานัปการ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนชาวไทย และความเจริญมั่นคงของบ้านเมืองสืบต่อพระราชปณิธานในสมเด็จพระบรมอัยกาธิราช และสมเด็จพระบรมชนกนาถที่ทรงมุ่งมั่นจะพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าทัดเทียมนานอารยประเทศ พระจริยาวัตรส่วนนี้เป็นที่ประจักษ์กันดีทั้งชาวไทยและชาวโลก

การศึกษา

ทรงศึกษาขั้นต้นที่โรงเรียนมาแตร์ เดอี กรุงเทพมหานคร ชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียน Miremont เมืองโลซานน์ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียน Ecole Nouvelle de la Suisse Romande, Chailly-sur-Lausanne และทรงได้รับประกาศนียบัตร Bachelier es Lettres จาก Gymnase Classique Cantonal แห่งเมือง Lausanne ทรงศึกษาชั้นอุดมศึกษาที่มหาวิทยาลัย Lausanne แขนงวิชาวิทยาศาสตร์ ต่อมาเปลี่ยนเป็นวิชารัฐศาสตร์และกฎหมาย เพื่อรับพระราชภารกิจ

งานพระราชนิพนธ์

ในด้านงานพระราชนิพนธ์ทางวรรณกรรมนั้น ประชาชนทั่วทั้งประเทศได้ประจักษ์ในพระปรีชาสามารถของพระองค์มานานแล้ว หนังสือพระราชนิพนธ์แปลเรื่อง “ นายอินผู้ปิดทองหลังพระ ” พิมพ์เมื่อ พ.ศ. 2536 จากหนังสือเรื่อง “ A Man Called Intrepid ” ของ William Stevenson และหนังสือพระราชนิพนธ์แปลเรื่อง “ ดิโด ” พิมพ์เมื่อ พ.ศ. 2536 จาก “ Tito ” ของ Phyllis Auty เป็นหนังสือแปลจากภาษาต่างประเทศ ที่ได้รับความนิยมแพร่หลายที่สุดในปีนั้นๆ เฉพาะอย่างยิ่ง หนังสือพระราชนิพนธ์แปลเรื่องแรกที่มีสถิติจำหน่ายสูงสุด คือเก็นหนึ่งแสนเล่ม รายได้จากการจำหน่ายหนังสือทั้งสองเล่ม ได้พระราชทานสมทบทุนมูลนิธิชัยพัฒนา

ภาคผนวก ค

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย

แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

และแบบสอบถามเจตคติต่อวิชาภาษาไทย

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย
สาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องพระมหาชนก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนวัดโสภณเจติการาม คะแนน 30 คะแนน เวลา 60 นาที

.....
คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย x ทับตัวอักษรที่เป็นคำตอบที่ถูกต้อง

<p>1. บทพระราชนิพนธ์เรื่องพระมหาชนกทรง
พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พิมพ์ขึ้นในโอกาสใด</p> <p>ก. วันชาติไทย พ. ศ. 2539</p> <p>ข. วันอภิเษกสมรส พ. ศ. 2539</p> <p>ค. วันเฉลิมพระชนมพรรษา พ. ศ. 2539</p> <p>ง. วันฉลองกาญจนาภิเษก พ. ศ. 2539</p> <p>2. พระราชนิพนธ์ความว่าอย่างไร</p> <p>ก. คำพูดของพระสงฆ์</p> <p>ข. คำพูดของนายกรัชมุนตรี</p> <p>ค. คำพูดของพระมหากษัตริย์</p> <p>ง. คำพูดของพระราชวงศ์</p> <p>3. ข้อใดเป็นสาเหตุให้พระอริอุทชนกกับพระ
โปลงนต้องทำสงครามกัน</p> <p>ก. เพื่อการเอาตัวรอด</p> <p>ข. เพื่อแย่งชิงราชสมบัติ</p> <p>ค. เพื่อแสดงความเข้มแข็ง</p> <p>ง. เพื่อแสดงความบริสุทธิ์ใจ</p> <p>4. ข้อใดทำให้พระเทวีหนีออกจากกรุงมิถิลาได้
อย่างปลอดภัย</p> <p>ก. มีคนคอยให้ความช่วยเหลือ</p> <p>ข. พระอริอุทชนกให้ทหารพาหนี</p> <p>ค. พระนางปลอมตัวเป็นสามัญชน</p> <p>ง. เพราะบุญบารมีของโอรสในครรภ์</p> | <p>5. ข้อใดเป็นลักษณะของพระโปลงน</p> <p>ก. คนไม่ดี เพราะมีจิตใจโหดร้าย</p> <p>ข. คนดี แต่มาร้ายเพราะถูกขู่เหย</p> <p>ค. คนไม่ดี เพราะคิดแต่จะชิงราชบัลลังก์</p> <p>ง. คนดี แต่มาร้ายเพราะต้องการแก้แค้น</p> <p>6. ข้อใดเป็นผลเสียของการทำร้ายล้างกันมากที่สุด</p> <p>ก. เสียหายด้วยกันทั้งสองฝ่าย</p> <p>ข. เกิดความอาฆาตแค้นไม่รู้จบ</p> <p>ค. ฝ่ายที่อ่อนแอเสียหายมากกว่า</p> <p>ง. ฝ่ายที่เข้มแข็งกว่าจะเป็นฝ่ายชนะ</p> <p>7. เพราะเหตุใดอุทิจจพราหมณ์ จึงไม่ให้ลูกศิษย์
พบกับพระเทวีในตอนแรก</p> <p>ก. เพราะความงามของพระนาง</p> <p>ข. เพราะอยากได้นางเป็นภรรยา</p> <p>ค. เพราะพระนางขอร้องให้ช่วยเหลือ</p> <p>ง. เพราะความสงสารที่พลัดบ้านเมืองมา</p> |
|--|--|

8. “อันว่าความกรุณาปราณี จะมีใครบังคับก็หาไม่
 หลั่งมาเองเหมือนฝนอันชื่นใจ จากฟากฟ้า
 สุกดาลัยสู่แดนดิน เป็นสิ่งดีสองชั้นพลันปลื้มใจ
 แก่ผู้ให้และผู้รับสมถวิล”

จากข้อความนี้ตรงกับชีวิตของบุคคลในข้อใด

- ก. พระนางสิวลี
- ข. พระนางเทวี
- ค. นางมณีเมขลา
- ง. ประชาชนในเมืองกาลจำปาละ

9. เพราะเหตุใดพระเทวีจึงพูดว่าอย่าทำการค้าเลย

- ก. เพราะการค้าขายไม่เกิดประโยชน์
- ข. เพราะการเดินทางลำบากและร่ำรวยช้า
- ค. เพราะกลัวว่าพระโอรสจะได้รับอันตราย
- ง. เพราะการค้าต้องผจญภัยกับปัญหาต่างๆ

10. เพราะ เหตุใดพระนางเทวีจึงตั้งชื่อโอรสว่า
มหาชนก

- ก. เพื่อระลึกถึงพระปิตุลาของพระโอรส
- ข. เพื่อแสดงความรักที่มีต่อพระสวามี
- ค. เพื่อแสดงถึงบุญบารมีของพระโอรส
- ง. เพราะเป็นชื่อที่พระบิดาทรงตั้งไว้

11. พวกลูกเรือบนบาลกราบไหว้ให้เทวดา และ
 สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยเหลือขณะเรือจะล่ม
 เพื่อต้องการอะไร

- ก. ให้ปลอดภัยจากสัตว์ร้าย
- ข. ให้มีกำลังกายกำลังใจว่ายน้ำได้
- ค. ให้เทวดาและสิ่งศักดิ์สิทธิ์มาดูแลตน
- ง. ให้ความมหัศจรรย์มาช่วยชีวิตให้ปลอดภัย

12. “ดูก่อนเทวดา ผู้ใคร่แจ้งว่าการทำงานที่ทำจะไม่
 ลุล่วงไปได้จริงๆ ชื่อว่าไม่รักษาชีวิตของตน
 ถ้าผู้นั้นละความเพียรในฐานะเช่นนั้นเสีย
 ก็จะมีผลแห่งความเกียจคร้าน ”
 ควรตั้งชื่อตอนนี้อย่างไรจึงจะเหมาะสม

- ก. เทวดาช่วยด้วย
- ข. ความเพียรสร้างชีวิต
- ค. ผลของความเกียจคร้าน
- ง. สำเร็จลุล่วงได้เพราะความเพียร

13. “ข้าแต่บัณฑิต วาจาอันปาฏิหาริย์บังควร
 หายไปในอากาศ ท่านต้องให้สาธุชนได้รับพร
 แห่งโพธิญาณจากโอษฐ์ของท่าน ถึงกาลอัน
 สมควร ท่านจงตั้งสถาบันการศึกษาให้ชื่อว่า
 โพธิยาลัยมหาวิทยาลัย ในกาลนั้นท่านจึงจะ
 สำเร็จกิจที่แท้ ” เป้าหมายความสำเร็จของ
 ข้อความนี้คืออะไร

- ก. การเป็นบัณฑิต
- ข. ปาฏิหาริย์ช่วยชีวิต
- ค. การตั้งมหาวิทยาลัย
- ง. ความสำเร็จโพธิญาณ

14. ข้อใดเป็นวิธีการสุดท้ายในการเลือกคนดีมี
 ความสามารถมาเป็นกษัตริย์แทนพระโปลงนก

- ก. ให้ยกคันธนู
- ข. ปล่อยหุสศร
- ค. แข่งขันต่อสู้ปะลองฝีมือ
- ง. ประกาศให้พระนางสิวลีเลือกคู่

15. ข้อใดมีความหมายตรงกับข้อความนี้ “ทุกคนคลจะเป็นพ่อค้าวานิช เกษตรกร หรือสมณะ ต้องทำหน้าที่ที่นั่น ”
- ก. คนทุกคนต้องมีเงินทอง
 - ข. คนทุกคนต้องมียานทำไม้ให้ว่าง
 - ค. คนทุกคนต้องมีหน้าที่รับผิดชอบ
 - ง. คนทุกคนต้องมีอาชีพเพื่อหาเงินทอง
16. คำต่อไปนี้ข้อใดอ่านผิด
- ก. โมกขธรรม อ่านว่า โมก-ชะ-ทำ
 - ข. กาญจนภิเษก อ่านว่า กาน-จะ-นา-พิ-เสก
 - ค. พระธรรมเทศนา อ่านว่า พระ-ท่า-เทศ-สะ-นา
 - ง. พระมหาวิรุฬห อ่านว่า พระ-มะ-หา-วิ-ระ-วง
17. ชีวณูสงเคราะห์หมายถึงอะไร
- ก. การขยายพันธุ์พืชด้วยการติดตา
 - ข. การขยายพันธุ์พืชด้วยการเสียบกิ่ง
 - ค. การขยายพันธุ์พืชด้วยการทาบกิ่ง
 - ง. การขยายพันธุ์พืชด้วยการเพาะเนื้อเยื่อ
18. ข้อใดมีความหมายตรงกับ“ จงมีความเพียรที่บริสุทธิ์ ปัญญาที่เฉียบแหลม กำลังกายที่สมบูรณ์ ”
- ก. ความพยายามทำให้เกิดปัญญา
 - ข. กำลังกายที่แข็งแรงแก้ปัญหาได้
 - ค. ปัญญาแก้ปัญหาทุกอย่างได้เสมอ
 - ง. ไหวพริบ กำลังกายและความพยายาม
19. “ เชื่อว่ามหาสมุทร สำเร็จประโยชน์น้อย มีอันตรายมาก ” มีความหมายตรงกับข้อใด
- ก. มหาสมุทรมีอันตรายมาก
 - ข. มหาสมุทรมีขนาดใหญ่มาก
 - ค. มหาสมุทรมีประโยชน์มากกว่าอันตราย
 - ง. มหาสมุทรมีประโยชน์น้อยกว่าได้รับอันตราย
20. ข้อใดไม่ใช่คติที่ได้จากเรื่องพระมหาชนก
- ก. คนหุบเขาย่อมขาดคุณธรรม
 - ข. ธรรมย่อมคุ้มครองผู้ประพฤติธรรม
 - ค. ความไม่มีโรค เป็นลาภอันประเสริฐ
 - ง. ความพยายามย่อมก่อให้เกิดความสำเร็จ
21. “ ภัยย่อมมีแก่ผู้มีความกังวล ย่อมไม่มีแก่ผู้ไม่มีความกังวล ” มีความหมายตรงกับข้อใด
- ก. คนทุกคนย่อมมีความกังวล
 - ข. ความกังวลทำให้มีความรอบคอบ
 - ค. ความกังวลเป็นบ่อเกิดของอันตราย
 - ง. อันตรายจะเกิดกับคนที่ไม่มีความกังวล
22. “ ขุมทรัพย์ใหญ่สิบหกแห่ง ” ข้อใดมิใช่ขุมทรัพย์ทั้งหมด
- ก. ขุมทรัพย์ที่ดวงอาทิตย์ขึ้นดวงอาทิตย์ตก
 - ข. ขุมทรัพย์ใหญ่ที่ปลายขนหาง ที่ปลายจมูก
 - ค. ขุมทรัพย์ขาขึ้น ขาลง ที่ไม่รังใหญ่โดยรอบ
 - ง. ขุมทรัพย์ภายในภายนอก มิใช่ภายในมิใช่ภายนอก

23. กาลต่อมา “สิวลีเทวีมีประสูติเป็นราชบุตร
จงตามมุ้งหมาย พระชนกชนนีแสนดีใจ
เจริญวัยได้ครองราชย์สามารถมี สมบูรณ์ด้วย
ลักษณะแห่งราชา มีบุญญา“ทศพิธราชธรรม”
นำวิถี ครองสมบัติเบ็ดเสร็จเจ็ดพันปี ราชโอรส
พระองค์นี้หมายถึงใคร

- ก. พระมหากษัตริย์
- ข. พระอริราชชนก
- ค. พระโปลชนก
- ง. พระทิวภาณุมาศ

24. ข้อใดหมายถึง ปุถุชน ในเรื่อง
พระมหาชนก

- ก. มหาสมุทรที่เต็มไปด้วยสัตว์นานาชนิด
- ข. สถานที่ให้การศึกษาแก่มหาชนทั่วไป
- ค. สถานที่ให้นางมณีเมขลามาสวมก้น
- ง. ปุ๋ยที่อาศัยอยู่ในมหาสมุทรที่คอยช่วยคนดี

25. จากเรื่องพระมหาชนกตรงกับสุภาษิตในข้อใด
มากที่สุด

- ก. ติปลาหน้าไซ
- ข. ชิงกีร์ข่าก็แรง
- ค. น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า
- ง. คดในข้องอในกระดูก

26. “สิ่งที่มีได้คิดไว้ จะมีก็ได้ สิ่งที่มีได้
ไปก็ได้ โลกะทั้งหลายของหญิงก็ตาม ของชายก็
ตาม มิได้สำเร็จด้วยเพียงคิดเท่านั้น” ข้อความนี้มี
หมายความว่าโดยนัยตรงกับข้อใด

- ก. สิ่งมีค่า คนย่อมต้องการ
- ข. สิ่งที่มีได้คิดไว้ว่าจะได้ ก็ได้มา
- ค. สิ่งที่ไม่คิดไว้ก็ได้ สิ่งที่มีได้คิดไว้ไม่ได้ก็ได้
- ง. สิ่งต่าง ๆ นั้นมิใช่สำเร็จเพียงแต่คิด ต้องลงมือทำ

27. ข้อใดคือวัตถุประสงค์ในการแปลเรื่อง

มหาชนกของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

ก. เพื่อให้ข้าราชการได้อ่านและนำไปปฏิบัติ

ข. เพื่อให้ประชาชนได้ศึกษาแล้วนำไปปฏิบัติ

ค. เพื่อเป็นแบบอย่างแก่เยาวชนในการฟังเทศ

ง. เพื่อนำคติและข้อคิดไปใช้ในการดำเนินชีวิต

28. ตอนใดในเรื่องพระมหาชนกที่นักเรียนคิดว่า
นำมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตได้

ก. นางเทวีปลอมตัวหนีออกจากเมือง

ข. พระมหาชนกตอบคำถามท้าวสักกะ

ค. พระมหาชนกโต้ตอบกับนางมณีเมขลา

ง. พระมหาชนกพยายามว่ายน้ำข้ามมหาสมุทร

29. ข้อใดเป็นการศึกษาที่นักเรียนได้รับจากเรื่อง
พระมหาชนก

ก. เห็นความดีของข้าราชการ

ข. เห็นความสามัคคีของคนไทย

ค. เห็นความสามารถของศิลปินไทย

ง. เห็นพระอริยภาพของในหลวง

30. ข้อใดเป็นความแตกต่างระหว่างเรื่องมหาชนก
กับเรื่องพระมหาชนก

ก. พระมหาชนกออกผนวชหาความสงบ

ข. พระมหาชนกตอนจบขยายพันธุ์มะม่วง

ค. พระมหาชนกเป็นครูสอนอยู่ในมหาวิทยาลัย

ง. พระมหาชนกตอนจบสร้างมหาวิทยาลัย

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย
เรื่องพระมหาชนก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

.....

1. ง	11. ง	21. ง
2. ค	12. ค	22. ข
3. ข	13. ก	23. ง
4. ก	14. ข	24. ข
5. ง	15. ค	25. ก
6. ก	16. ข	26. ค
7. ง	17. ก	27. ง
8. ข	18. ค	28. ข
9. ค	19. ง	29. ค
10. ก	20. ก	30. ข

แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

โรงเรียนวัดโสภณเจติการาม คะแนนเต็ม 30 คะแนน เวลา 60 นาที

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย x ทับตัวอักษรที่ถูกต้อง

เปิดข่าวทุกคราวคำ จงสุจริตเป็นอาชิต
เหิงอูที่สุกิน จึงก่อเกิดมาเป็นคน

- ผู้กล่าวข้อความนี้มีเจตนาอย่างไร
 - ให้เห็นคุณค่าของข่าว
 - ให้เห็นความสำคัญของชานา
 - ให้เห็นความยากจนของชานา
 - ให้เห็นความพยายามของชานา

แม้แต่ต้นหญ้า ดอกไม้ นกกา ยังให้
ประโยชน์แก่มนุษย์ เราเกิดมาชาติหนึ่งควร
จะให้สิ่งมีค่าแก่แผ่นดินไว้บ้าง

- ข้อใดเป็นแนวคิดหลักจากข้อความนี้
 - ชีวิตมีคุณค่า
 - ทุกสิ่งล้วนมีประโยชน์
 - เกิดที่ไหนก็ต้องรักที่นั่น
 - ควรทำประโยชน์ให้แก่บ้านเมือง

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีสิ่งแวดล้อม
เหมาะสมน่าอยู่จึงสมควรปลูกจิตสำนึกให้
รู้จัก รักษาสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ มีการ
กฎหมายสิ่งแวดล้อมบังคับใช้อย่างมี
ประสิทธิภาพ

- จากข้อความผู้เขียนมีเจตนาอย่างไร
 - ให้ปฏิบัติตามกฎหมาย
 - ให้รู้จักคุณค่าของสิ่งแวดล้อม
 - ให้รักและหวงแหนธรรมชาติ
 - ให้เห็นประโยชน์ของสิ่งแวดล้อม

กล้วยไม้ดอกช่อซ้ำ	ชวนชม
การศึกษาอบรม	เปรียบไว้
คราดอกออกงามสม	สัมผัสดี ผลแล
ซ้ำแต่ชื่นชมได้	เด่นด้าวโดยเพียร

- คำประพันธ์นี้ให้ข้อคิดอย่างไร
 - การเรียนน่าชื่นชม
 - การเรียนต้องใช้เวลา
 - การเรียนเห็นผลชัดเจน
 - การเรียนเหมือนดอกไม้

5. ถ้ากับเพื่อนแล้วก็เท่าไรเท่ากัน
พี่น้องนะหรือ ไม่มีความหมาย

สำนวนใดเหมาะสมกับข้อความนี้

- ก. เห็นจืดกว่าไส้
ข. เห็นดำเห็นแดง
ค. เห็นช้างจี้ จี้ตามช้าง
ง. เห็นกงจักรเป็นดอกบัว

6. ยามแก่เฒ่าหวังเจ้าเฝ้ารับใช้
ยามป่วยไข้หวังเจ้าเฝ้ารักษา
เมื่อถึงยามต้องตายวายชีวา
หวังลูกช่วยปิดตายามสิ้นใจ

ข้อความนี้สัมพันธ์กับข้อใด

- ก. ความรักของพ่อแม่
ข. ความหวังของพ่อแม่
ค. ความห่วงใยของพ่อแม่
ง. ความปรารถนาดีของพ่อแม่
7. บทประพันธ์ต่อไปนี้ ผู้เขียนมีจุดประสงค์
อย่างไร

“ ทุกวันศึกไกลยังไม่หวั่น
แต่หวั่นทรวงศิกไกลไล่ข่มเหง
ถ้าคนไทยหันมาฆ่ากันเอง
จะร้องเพลงชาติไทยให้ใครฟัง ”

- ก. บอกให้รู้
ข. เตือนให้คิด
ค. อธิบายให้เข้าใจ
ง. แนะนำให้ปฏิบัติ

แม่นไม่เรียนสิ่งใดคงไม่รู้
ไม่แลดูสิ่งใดคงไม่เห็น
ไม่เพียรทำสิ่งประสงค์คงไม่เป็น
ต้องเกี่ยวเชืงผูกไปให้สั่นทนต์

8. ใจความสำคัญของบทร้อยกรองนี้คืออะไร
- ก. การเรียน
ข. การสังเกต
ค. การฝึกหัดตนเอง
ง. การใช้ความพยายาม

9. วิชาความรู้เป็นสิ่งมีค่า เราต้องรู้จัก
ขวนขวาย ถึงแม้จะยากลำบากก็ต้อง
เพียรพยายาม

ข้อใดไม่ใช่ข้อคิดของข้อความที่กำหนดให้

- ก. ความรู้คือทรัพย์สมบัติ
ข. ความรู้เป็นเรื่องยากลำบาก
ค. ความรู้ได้มาจากความพยายาม
ง. ความลำบากนำไปสู่ความสำเร็จ

10. เปิดปั๊ม ปิดปั๊ม ดับไฟ
ช่วยกันเร็วไว ไว้ใช้นาน ๆ

ข้อใดไม่ใช่ข้อคิดของข้อความที่กำหนดให้

- ก. ปิดเปิดไฟวันนี้ ชีวิตจะมีสุข
ข. ปิดไฟทุกครั้ง หลังจากใช้งาน
ค. หมดความจำเป็นต้องใช้ ปิดไฟทันที
ง. ประหยัดไฟวันนี้ยังเกิดผลดีในวันหน้า

11. มนุษย์เรามีดีในชีวิต
ที่กอบกิจการเลิศประเสริฐสุนทร
ท่าความชอบมอบไว้เป็นไพบูลย์
ไว้เป็นทุนไปข้างหน้าสถาวร

ข้อใดไม่ใช่ข้อคิดของข้อความที่กำหนดให้

- ก. ทำดีชีวิตเป็นสุข
- ข. ทำบุญไว้จะได้ดี
- ค. ควรทำความดีสะสมไว้
- ง. ทำดีเพื่อหวังผลตอบแทน

12. หนังสือคือบานหน้าต่าง
ยามเปิดสว่างให้ผล
ทำลายความมืดหมองหม่น
เพื่อประชาชนกัญญา

โครงการใดสัมพันธ์กับบทร้อยกรองที่
กำหนด

- ก. โครงการรักการอ่าน
- ข. โครงการจัดทำมุมหนังสือ
- ค. โครงการสร้างหนังสือสำหรับเด็ก
- ง. โครงการห้องสมุดมีชีวิตในโรงเรียน

13. ร่วมเอื้อร่วมใจ
จักทำการใดก็สมหมาย
ถึงมีอุปสรรคมากมาย
แพ้ภัยแรงรักสามัคคี
อุปโลกที่สร้างจอมพลาก
พร้อมพวกแข็งขันขม้นขมิ
ทีละน้อยค่อยเสริมเพิ่มทวี
ผลดีจึงเห็นเด่นเอย

บทร้อยกรองนี้มีความหมายว่าอย่างไร

- ก. ความสามัคคีก่อให้เกิดพลัง
- ข. ความสามัคคีก่อให้เกิดชัยชนะ
- ค. ความสามัคคีก่อให้เกิดความขยัน
- ง. ความสามัคคีก่อให้เกิดการรวมกลุ่ม

14. เสี่ยงไถ่ขันสัญญาว่าไกล่รูง
นกคามุงจากคอนจรจากถิ่น
เพื่อปากท้องหิวโหยจึงโอบยบิน
คนไม่คั่นยอมแพ้พายายนกกา

บทร้อยกรองนี้ให้ข้อคิดในเรื่องใด

- ก. การปฏิบัติตน
- ข. การทำมาหากิน
- ค. การเริ่มต้นชีวิตใหม่
- ง. การเรียนรู้ชีวิตสัตว์

15. ทำดีเพื่อใครไม่สำคัญในวันนี้
จงทำดีทุกทางอย่างสร้างสรรค์
ทำให้ดียิ่งขึ้นกว่าทุกวัน
เราเท่านั้นผู้เสริมส่งวงศ์ตระกูล

บทร้อยกรองนี้ให้ข้อคิดเรื่องใด

- ก. การทำงาน
- ข. การปฏิบัติตน
- ค. การสร้างอนาคต
- ง. การประกอบอาชีพ

16.

จะคว้าวัวควี้วดีก็ทีหาง
จะควานางควแม่เมื่อแลเห็น
ถึงลูกยางหางต้นหล่นกระเด็น
ก็จะเป็นเช่นเหล่าตามเผ่าพันธุ์

ข้อความนี้ตรงกับสำนวนใด

- ก. ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น
- ข. รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี
- ค. รักดีห้ามจั่ว รักชั่วห้ามเสา
- ง. สำเนียงบอกภาษา กริยาบอกรบอบสกุล

17.

ไข่ไก่มีสารหลายชนิดที่มีประโยชน์ต่อ
การเจริญเติบโต ป้องกันโรคโลหิตจาง และ
ปากนกกระจอก สร้างกระดูกและฟัน บำรุง
สายตา เพิ่มความสามารถในการเรียนรู้และ
การจดจำ

ข้อใดคือสิ่งที่ผู้เขียนต้องการบอก

- ก. การเลือกซื้ออาหาร
- ข. ประโยชน์ของอาหาร
- ค. การเลือกรับประทานอาหาร
- ง. การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์

18.

โคคเคี้ยวและเคี้ยวคาย รอบกายล้วนภัยพอง
ไว้ญาติขาดคู่ครอง ปกป้องลำพังตน

ข้อใดมีความหมายต่างจากบทประพันธ์

- ก. ว้าวุ่น
- ข. อ้างว้าง
- ค. เจ็บเหงา
- ง. เปล่าเปลี่ยว

19.

ครอบครัวของบัวรินถูกนายทุนกลั่น
แกล้ง ข่มเหงรังแกอยู่เสมอ เพราะต้องการที่
นาของเขา แต่เขาก็สามารถอยู่กันได้อย่างมี
ความสุข ด้วย ความรัก ความสามัคคีของ
ทุกคนในครอบครัว

ข้อความนี้ต้องการบอกอะไร

- ก. การต่อสู้กับอุปสรรค
- ข. การเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน
- ค. การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- ง. การดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

20.

ไม่รวยไม่จน ไม่เป็นคนสำคัญ
เกิดเป็นคนบนคอย ไม่ต้องคอยง้อใคร

สำนวนใดไม่สอดคล้องกับข้อความที่กำหนด

- ก. หนักเอาเบาสู้
- ข. บุญมาวาสนาส่ง
- ค. หลั่งส้วฟน้ำส้วดิน
- ง. ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

21.

การปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามธรรมเนียมนิยมเวลาสมาคมกับผู้อื่นจะไม่เก้อเจินเป็นที่หัวเราะเยาะของคนอื่น มิได้หมายความว่าต้องละทิ้ง ศักดิ์ศรีและขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมของตน

ข้อความนี้มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. เห็นช้างขี้ขี้ตามช้าง
- ข. เข้าตามตรอกออกตามประตู
- ค. เข้าเมืองตาหลิ่วต้องหลิ่วตาตาม
- ง. จอดเรือให้คู่ฝั่งจะนั่งให้คู่แผ่นดิน

22.

ใช้ภาษาสื่อสารอย่างชาญฉลาดสมเป็นปราชญ์ใช้การดังประสงค์แม้รักภาษาไทยใช้อย่างมั่นคงอย่าลืมหลงภาษาไทยให้หลงเลื่อนจุดประสงค์อย่างไร

- ก. ตักเตือน
- ข. สั่งสอน
- ค. แนะนำ
- ง. อธิบาย

23.

ถึงแม้มนุษย์จะสามารถเปลี่ยนน้ำทะเลให้เป็นน้ำจืดได้ แต่ก็ไม่นิยมใช้เพราะว่าต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงมาก แต่น้ำทะเลก็ยังมีประโยชน์มากมาย ในแง่ของเส้นทางคมนาคมขนส่งใน ทะเลและแหล่งอาหารโปรตีน

ข้อใดสรุปได้ตรงกับข้อความข้างต้น

- ก. คุณค่าของทะเล
- ข. การขนส่งทางทะเล
- ค. ผลผลิตที่ได้จากทะเล
- ง. การใช้ทรัพยากรทางทะเล

24.

ภาษาเขียนและภาษาพูดของวัยรุ่นในปัจจุบัน แปรเปลี่ยนไปจากมาตรฐานของครูภาษาไทย จนเกือบพูดได้ว่าใช้คำราชาไมยการณ์กันคนละเล่ม

ข้อใดเป็นความคิดเห็นของผู้เขียน ข้อความนี้

- ก. ภาษาไทยกำลังเปลี่ยนไปมาก
- ข. ภาษามีความแตกต่างกัน ไม่มีผิดไม่มีถูก
- ค. ภาษาเขียนและภาษาพูดของวัยรุ่นไม่ถูกต้อง
- ง. ครูภาษาไทยควรยอมรับภาษาพูดและภาษาเขียนของวัยรุ่น

25.

ไม่ว่าสิ่งใด มีไกลเกินฝัน หากเริ่มเก็บเสียดังแต่วันนี้ สิ่งทีฝันไว้ย่อมเป็นความจริง

ข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับข้อความนี้

- ก. ความพยายาม
- ข. การพัฒนาตนเอง
- ค. ความมานะอดทน
- ง. ความคิดสร้างสรรค์

26.

เขามีส่วนเลวบ้างช่วงหัวเขา
จงเลือกเอาส่วนดีเขามีอยู่
เป็นประโยชน์ต่อโลกบ้างยังน่าดู
ส่วนที่ชั่วอย่าไปรู้ของเขาเลย

ข้อใดใช้หลักการตรงกับข้อความนี้

- ก. คนดีมีถมไป
- ข. มองคนในแง่ดี
- ค. เลือกคบแต่คนดี
- ง. โลกต้องการคนดี

27.

ในยุคนี้ไม่มีอะไรสำคัญไปกว่าน้ำใจ
“เริ่มต้นที่ตนเอง..... เป็นผู้ให้ ให้ความ
รู้สึกที่ดี ๆ แก่ผู้อื่น ให้อภัยใจอารี เป็น
คนดีที่ออกจากใจ คิดแค่ทำให้ก็เพียงพอ”

ข้อความข้างต้นนี้มีลักษณะอย่างไร

- ก. ให้ข้อคิด
- ข. รำพึงรำพัน
- ค. ชี้แจงเหตุผล
- ง. ขอบความเห็นใจ

28.

ทำความดีแม้ใครไม่ยกย่อง
แต่ใจพองเบิกบานการกุศล
จะกลับคืนสุขใจไม่กังวล
นั่นคือผลดีสนองตามคลองธรรม

ข้อความนี้ตรงกับหลักการในข้อใด

- ก. ทำดีเมื่อต้นแล้วเป็นสุข
- ข. ทำดีแล้วนอนหลับสบาย
- ค. ทำดีแล้วจะทำให้ใจเป็นสุข
- ง. ทำดีแล้วต้องได้กุศลผลบุญ

29.

เป็นมนุษย์สุคนิยมเพียงลมปาก
จะได้ยากโหยหิวเพราะชีวหา

ข้อความนี้กล่าวถึงเรื่องใดเป็นสำคัญ

- ก. การกิน
- ข. การพูด
- ค. ความหิว
- ง. ความชอบ

30.

เดี๋ยวตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายจน
สำเร็จ โดยไม่ละทิ้งหน้าที่ เขาเป็นคน...

ควรเติมสำนวนใดจึงจะเหมาะสม

- ก. คมในฝัก
- ข. คงแก่เรียน
- ค. คงเส้นคงวา
- ง. คาบลูกคาบดอก

เฉลยแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ภาษาไทย
เรื่องพระมหาชนก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

.....

1. ข	11. ง	21. ง
2. ค	12. ก	22. ข
3. ง	13. ข	23. ก
4. ค	14. ง	24. ค
5. ก	15. ค	25. ง
6. ข	16. ก	26. ข
7. ง	17. ข	27. ค
8. ค	18. ก	28. ง
9. ข	19. ง	29. ข
10. ก	20. ค	30. ค

แบบสอบถามเจตคติต่อวิชาภาษาไทย

คำชี้แจง

- 1. แบบสอบถามเจตคติฉบับนี้ถามเกี่ยวกับ ความรู้ ความรู้สึก และแนวโน้มการปฏิบัติของนักเรียนที่มีต่อวิชาภาษาไทย
- 2. วิธีตอบ ในข้อหนึ่ง ๆ จะมีข้อความให้นักเรียนเลือกตอบตามระดับความเห็นด้วย 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด โดยให้นักเรียนพิจารณาข้อความในแต่ละข้อให้เข้าใจ แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ที่ตรงตามความเห็นส่วนตัวของนักเรียนมากที่สุด
- 3. การตอบแบบวัดฉบับนี้ไม่มีผลต่อคะแนนการเรียนของนักเรียน คำตอบของนักเรียนจะมีประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยต่อไป

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	การเรียนวิชาภาษาไทยทำให้มีความรู้กว้างขึ้น					
2	การเรียนวิชาภาษาไทยทำให้สุขภาพจิตดี					
3	ข้าพเจ้าชอบเรียนวิชาภาษาไทย					
4	ข้าพเจ้าได้ประโยชน์จากการเรียนวิชาภาษาไทย					
5	ข้าพเจ้าต้องการค้นคว้าหาความรู้วิชาภาษาไทยให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้					
6	ข้าพเจ้าต้องการทำกิจกรรมหรืองานวิชาภาษาไทย					
7	ข้าพเจ้าต้องการเรียนวิชาภาษาไทย					
8	ข้าพเจ้าต้องการให้ทุกคนรักและหวงแหนวิชาภาษาไทย					
9	ข้าพเจ้าตั้งใจทำการบ้านวิชาภาษาไทยส่งตามกำหนด					
10	ความรู้จากวิชาภาษาไทย ใช้ประโยชน์ได้กับทุกอาชีพ					

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
11	จะเข้าร่วมกิจกรรมภาษาไทย เมื่อจำเป็นเท่านั้น					
12	เนื้อหาในวิชาภาษาไทยน่าเบื่อ					
13	เนื้อหาในวิชาภาษาไทยมีมากเกินไป					
14	บางเนื้อหาในวิชาภาษาไทย เรียนแล้วก็ไม่ได้นำไปใช้					
15	เพียงแค่คิดว่าจะต้องเรียนวิชาภาษาไทยก็หงุดหงิดแล้ว					
16	เมื่อได้ยินคำว่า “วิชาภาษาไทย” ข้าพเจ้ารู้สึกท้อแท้					
17	ไม่ต้องเรียนวิชาภาษาไทย ก็ฟังพูดสื่อสารในชีวิตประจำวันได้					
18	รู้สึกหงุดหงิดเมื่อถึงชั่วโมงวิชาภาษาไทย					
19	รู้สึกอึดอัดเวลาเรียนวิชาภาษาไทย					
20	เรียนวิชาภาษาไทยแล้วก็ไม่ได้ทำให้ข้าพเจ้าใช้ภาษาได้ดีขึ้น					
21	วิชาภาษาไทยควรเป็นเพียงวิชาเลือก ไม่ต้องให้เรียนทุกคน					
22	วิชาภาษาไทยช่วยให้การสื่อสารของผู้เรียน ดีขึ้น					
23	วิชาภาษาไทยช่วยให้ใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง					
24	วิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่ทำให้ข้าพเจ้าทรมาน					
25	วิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่น่าสนใจ					
26	วิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่มีประโยชน์					
27	วิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่เรียนเข้าใจยาก					
28	วิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่สนุกสนาน					
29	วิชาภาษาไทยไม่ช่วยในการเรียนต่อในระดับสูง					
30	วิชาภาษาไทยไม่ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์					

ภาคผนวก ง

คุณภาพเครื่องมือการวิจัย และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย
ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เจตคติต่อวิชาภาษาไทย
ของกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน
กับกลุ่มที่ได้รับการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปา

ตาราง 16 ค่าระดับความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย

ข้อ ที่	ค่าระดับความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	สรุป	
			ใช่	ไม่ใช่
1	.3589	.514**	/	
2	.3589	.485*		/
3	.2742	.448*		/
4	.7220	.660**	/	
5	.7426	.608**	/	
6	.4435	.560*		/
7	.2041	.302		/
8	.3097	.475**	/	
9	.6807	.553**	/	
10	.5899	.459*		/
11	.6838	.620**	/	
12	.2907	.224		/
13	.6183	.500**	/	
14	.1628	.234		/
15	.7353	.667**	/	
16	.2681	.269		/
17	.5726	.496**	/	
18	.4645	.590**	/	
19	.2790	.348		/
20	.6300	.510**	/	
21	.4528	.385*		/
22	.3161	.486**	/	
23	.6896	.616**	/	
24	.2132	.396*		/
25	.6068	.514**	/	

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อ ที่	ค่าระดับความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	สรุป	
			ใช้	ไม่ใช้
26	.2068	.313		/
27	.6831	.548**	/	
28	.3213	.470**	/	
29	.3684	.378*		/
30	.7426	.608**	/	
31	.6042	.498 **	/	
32	.6375	.3529**	/	
33	.3199	.358		/
34	.7080	.621**	/	
35	.6671	.621**	/	
36	.5499	.468**	/	
37	.7354	.682**	/	
38	.3653	.378*		/
39	.6671	.621**	/	
40	.6420	.559**	/	
41	.3418	.310		/
42	.7207	.549**	/	
43	.7031	.564**	/	
44	.2058	.320		/
45	.7221	.627**	/	
46	.6464	.480**	/	
47	.7538	.617**	/	
48	.5920	.475**	/	
49	.7207	.359*		/
50	.7207	.549**	/	

ตาราง 17 ค่าระดับความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (r_u) ของ
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย

ข้อสอบข้อที่	ค่าความยากง่าย	ส.ป.ส. สหสัมพันธ์ (ค่าอำนาจจำแนก)	ค่าความเชื่อมั่นของ แบบทดสอบเมื่อตัด ข้อสอบข้อนี้ออก
1	.2879	.514**	.9519
2	.7544	.660**	.9474
3	.7694	.608**	.9475
4	.3666	.560**	.9512
5	.2850	.475**	.9516
6	.6551	.553**	.9483
7	.6326	.620**	.9485
8	.6744	.500**	.9481
9	.7529	.667**	.9475
10	.6233	.490**	.9486
11	.6489	.510**	.9484
12	.2761	.486**	.9516
13	.7074	.616**	.9478
14	.4588	.590**	.9501
15	.6875	.548**	.9482
16	.3323	.470**	.9514
17	.7694	.608**	.9475
18	.6362	.498**	.9485
19	.5954	.529**	.9488
20	.6844	.621**	.9481
21	.5747	.468**	.9491

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อสอบข้อที่	ค่าความยากง่าย	ส.ป.ส.สหสัมพันธ์ (ค่าอำนาจจำแนก)	ค่าความเชื่อมั่นของ แบบทดสอบเมื่อตัด ข้อสอบข้อนี้ออก
22	.7544	.682**	.9474
23	.6649	.621**	.9483
24	.5947	.559**	.9489
25	.5769	.617**	.9490
26	.6890	.475**	.9480
27	.6890	.627**	.9480
28	.7831	.549**	.9471
29	.7345	.480**	.9476
30	.7831	.549**	.9471
ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ			.950

ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย อยู่ระหว่าง .27 - .78

ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย อยู่ระหว่าง .47 - .68

ค่าความเชื่อมั่น (r_{tt}) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย 30 ข้อ = .950

ตาราง 18 ค่าระดับความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถ
ในการคิดวิเคราะห์ภาษาไทย

ข้อ ที่	ค่าระดับความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	สรุป	
			ใช่	ไม่ใช่
1	.3960	.359		/
2	.3786	.483**	/	
3	.7170	.6471**	/	
4	.6754	.515**	/	
5	.4939	.472**	/	
6	.2680	.335		/
7	.6198	.522**	/	
8	.3008	.481**	/	
9	.1420	.297	/	
10	.3960	.477**	/	
11	.5887	.485**	/	
12	.5730	.349		/
13	.6867	.527**	/	
14	.6377	.362		/
15	.6981	.492**	/	
16	.7774	.644**	/	
17	.6206	.440*		/
18	.6993	.610**	/	
19	.6754	.570**	/	
20	.7255	.545**	/	
21	.1680	.407*		/
22	.5576	.504**	/	
23	.6915	.569**	/	
24	.6848	.423*		/
25	.7607	.599**	/	

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อ ที่	ค่าระดับความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	สรุป	
			ใช่	ไม่ใช่
26	.7607	.464**	/	
27	.6947	.443*		/
28	.7527	.542**	/	
29	.5809	.478*	/	
30	.4252	.378*		/
31	.6604	.588 **	/	
32	.6754	.526**	/	
33	.6250	.383*		/
34	.4367	.472**	/	
35	.5773	.464**	/	
36	.1397	.164		/
37	.7774	.644**	/	
38	.7607	.599**	/	
39	.6786	.460*		/
40	.6972	.501**	/	
41	.7319	.591*	/	
42	.6381	.397*		/
43	.7161	.514**	/	
44	.6807	.537**	/	
45	.6731	.429*		/
46	.7391	.591**	/	
47	.5540	.352		/
48	.5589	.501*	/	
49	.8225	.611**	/	
50	.7207	.349		/

ตาราง 19 ค่าระดับความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (r_u) ของ
แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ภาษาไทย

ข้อสอบข้อที่	ค่าความยากง่าย	ส.ป.ส. สหสัมพันธ์ (ค่าอำนาจจำแนก)	ค่าความเชื่อมั่นของ แบบทดสอบเมื่อตัด ข้อสอบข้อนี้ออก
1	.4081	.483**	.9560
2	.6500	.471**	.9540
3	.6963	.515**	.9536
4	.4993	.472**	.9551
5	.4287	.477**	.9558
6	.5437	.485**	.9549
7	.6326	.527**	.9485
8	.6199	.492**	.9542
9	.6259	.644**	.9542
10	.8120	.522**	.9527
11	.6555	.610**	.9540
12	.7506	.570**	.9532
13	.6186	.545**	.9542
14	.6829	.504**	.9537
15	.5873	.569**	.9545
16	.7385	.481**	.9532
17	.3302	.599**	.9567
18	.8032	.464**	.9528
19	.3978	.542**	.9559
20	.6723	.588**	.9538
21	.6461	.526**	.9540
22	.7300	.472**	.9533

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อสอบข้อที่	ค่าความยากง่าย	ส.ป.ส.สหสัมพันธ์ (ค่าอำนาจจำแนก)	ค่าความเชื่อมั่นของ แบบทดสอบเมื่อตัด ข้อสอบข้อนี้ออก
23	.4815	.464**	.9552
24	.8120	.644**	.9527
25	.8032	.599**	.9528
26	.6346	.501**	.9541
27	.6665	.514**	.9538
28	.6963	.537**	.9536
29	.6655	.591**	.9538
30	.7580	.611**	.9530
ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ			.955

ค่าความยากง่าย ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ภาษาไทย อยู่ระหว่าง .33 -.81
 ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ภาษาไทยอยู่ระหว่าง .46 -.64
 ค่าความเชื่อมั่น (r_{tt}) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ภาษาไทย 30 ข้อ = .955

ตาราง 20 การเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ก่อนและหลังการทดลอง
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานกับกลุ่มที่
ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปา

นักเรียน คนที่	การจัดการเรียนรู้		นักเรียน คนที่	การจัดการเรียนรู้	
	แบบโครงงาน			แบบโมเดลชิปปา	
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง		ก่อนทดลอง	หลังทดลอง
1	12	22	1	5	19
2	5	15	2	6	19
3	8	19	3	12	20
4	10	20	4	12	22
5	9	17	5	9	15
6	10	16	6	12	22
7	6	20	7	8	15
8	11	18	8	16	23
9	11	21	9	9	20
10	7	16	10	6	17
11	12	23	11	15	20
12	15	20	12	10	21
13	19	25	13	19	26
14	11	22	14	15	22
15	19	23	15	10	16
16	11	16	16	10	22
17	10	17	17	11	20
18	9	21	18	10	21
19	11	21	19	8	20
20	10	20	20	15	26

ตาราง 21 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ก่อนและหลังทดลองของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน กับกลุ่มที่ได้รับการ
จัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปา

นักเรียน คนที่	การจัดการเรียนรู้ แบบโครงงาน		นักเรียน คนที่	การจัดการเรียนรู้ แบบโมเดลชิปปา	
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง		ก่อนทดลอง	หลังทดลอง
1	15	22	1	8	16
2	8	17	2	9	20
3	15	21	3	8	18
4	16	23	4	5	19
5	11	18	5	8	19
6	8	19	6	11	20
7	12	22	7	10	18
8	8	15	8	13	20
9	9	20	9	10	20
10	6	14	10	9	17
11	17	25	11	16	22
12	14	20	12	9	19
13	10	21	13	18	25
14	11	20	14	16	23
15	11	19	15	10	17
16	10	19	16	14	21
17	9	18	17	11	20
18	7	18	18	12	23
19	10	19	19	8	15
20	6	18	20	10	20

ตาราง 22 คะแนนเจตคติต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานกับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปา

นักเรียนคนที่	การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน	การจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปา
1	113	108
2	104	110
3	117	90
4	117	107
5	130	95
6	124	102
7	98	102
8	104	89
9	105	90
10	104	101
11	110	105
12	120	95
13	121	116
14	106	106
15	119	103
16	118	101
17	110	101
18	116	108
19	115	104
20	124	98

ภาคผนวก จ
ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ตาราง 23 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านความสอดคล้องเชิงโครงสร้างและเนื้อหาของ
แผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

องค์ประกอบ	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	เฉลี่ย (IOC)
สาระสำคัญ						
1. เหมาะสมและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
2. มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	1
จุดประสงค์การเรียนรู้						
3.เหมาะสมและสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
4. เหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมิน	+1	+1	+1	+1	+1	1
5. ระบุพฤติกรรมที่ต้องการวัดได้อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1
สาระการเรียนรู้						
6. เหมาะสมและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
7. เหมาะสมและสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
กิจกรรมการเรียนรู้						
8. เหมาะสมและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
9. เหมาะสมและสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
10. เหมาะสมและสอดคล้องกับการประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	1

ตาราง 23 (ต่อ)

องค์ประกอบ	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	เฉลี่ย (IOC)
11. กิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนดไว้	+1	+1	+1	+1	+1	1
สื่อและแหล่งเรียนรู้						
12. เหมาะสมและสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้						
13. เหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
14. เหมาะสมและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
15. การวัดที่ระบุไว้สามารถประเมินได้	+1	+1	+1	+1	+1	1
16. ใช้เครื่องมือวัดผลได้เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1

ค่าความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหา (IOC) เท่ากับ 1.0

ตาราง 24 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านความสอดคล้องเชิงโครงสร้างและเนื้อหาของ
แผนการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปา

องค์ประกอบ	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	เฉลี่ย (IOC)
สาระสำคัญ						
1. เหมาะสมและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
2. มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	1
จุดประสงค์การเรียนรู้						
3.เหมาะสมและสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
4. เหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมิน	+1	+1	+1	+1	+1	1
5. ระบุพฤติกรรมที่ต้องการวัดได้อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1
สาระการเรียนรู้						
6. เหมาะสมและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
7. เหมาะสมและสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
กิจกรรมการเรียนรู้						
8. เหมาะสมและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
9. เหมาะสมและสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
10. เหมาะสมและสอดคล้องกับการประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	1

ตาราง 24 (ต่อ)

องค์ประกอบ	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	เฉลี่ย (IOC)
11. กิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนดไว้	+1	+1	+1	+1	+1	1
สื่อและแหล่งเรียนรู้						
12. เหมาะสมและสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้						
13. เหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
14. เหมาะสมและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
15. การวัดที่ระบุไว้สามารถประเมินได้	+1	+1	+1	+1	+1	1
16. ใช้เครื่องมือวัดผลได้เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1

ค่าความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหา (IOC) เท่ากับ 1.0

ตาราง 25 ผลการประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ภาษาไทย

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC
	1	2	3	4	5		
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3	+1	0	+1	0	+1	3	0.6
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
12	+1	0	+1	0	+1	3	0.6
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
14	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
16	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
19	+1	0	0	0	+1	2	0.4
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
21	+1	0	0	+1	+1	3	0.6
22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
23	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8
24	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

ตาราง 25 (ต่อ)

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC
	1	2	3	4	5		
26	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8
27	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8
28	+1	0	0	+1	+1	3	0.6
29	0	0	+1	+1	+1	3	0.6
30	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
31	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
32	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
33	+1	0	+1	0	+1	3	0.6
34	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
35	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
36	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
37	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
38	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
39	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
40	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
41	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8
42	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
43	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
44	0	0	+1	+1	+1	3	0.6
45	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
46	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
47	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
48	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
49	+1	0	+1	0	+1	3	0.6
50	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

ตาราง 26 ผลการประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					Σ_R	IOC
	1	2	3	4	5		
1	+1	0	0	+1	+1	3	0.6
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
6	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
9	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
11	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8
12	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
14	+1	0	+1	0	+1	3	0.6
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
17	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
21	+1	0	+1	0	+1	3	0.6
22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
24	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

ตาราง 26 (ต่อ)

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					Σ^R	IOC
	1	2	3	4	5		
26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
27	+1	0	+1	0	+1	3	0.6
28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
29	+1	0	+1	0	+1	3	0.6
30	0	0	+1	+1	+1	3	0.6
31	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
32	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
33	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8
34	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
35	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
36	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8
37	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
38	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
39	+1	0	+1	0	+1	3	0.6
40	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
41	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
42	0	0	+1	+1	+1	3	0.6
43	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
44	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
45	0	0	+1	+1	+1	3	0.6
46	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
47	0	+1	0	+1	+1	3	0.6
48	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
49	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
50	0	0	+1	+1	+1	3	0.6

ภาคผนวก จ

ผลงานนักเรียน

การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

การจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปา

การจัดนิทรรศการเรื่องพระมหาชนก

ผลที่ได้จากการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

1. ระดับคุณภาพผลงานนักเรียน

กลุ่มที่	ผลงาน	ความร่วมมือ และนำเสนอ	การคิด วิเคราะห์	ความคิดริเริ่ม	เฉลี่ย	ระดับ คุณภาพ
1	4	4	3	4	3.75	ดี
2	3	3	4	3	3.25	ดี
3	4	3	4	4	3.75	ดี
4	3	4	3	3	3.25	ดี
5	3	4	3	3	3.25	ดี
เฉลี่ย	3.4	3.6	3.4	3.4	3.45	ดี
ระดับ คุณภาพ	ดี	ดี	ดี	ดี	ดี	ดี

2. สรุปผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

คุณภาพผลงานเฉลี่ย 3.4 ระดับดี ความร่วมมือและนำเสนอในการทำงานเฉลี่ย 3.6 ระดับดี ความสามารถในการคิดวิเคราะห์เฉลี่ย 3.4 ระดับดี และนักเรียนมีความคิดริเริ่มเฉลี่ย 3.4 ระดับดี คุณภาพโดยรวมเฉลี่ย 3.45 อยู่ในระดับดี

จากการสังเกตของผู้วิจัย พบว่า นักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบโครงงานในระยะแรก แผนที่ 1-2 นักเรียนยังขาดความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม หลายคนไม่สนใจในกิจกรรมที่จัดให้ปฏิบัติ โดยเฉพาะนักเรียนที่เรียนอ่อน ส่วนนักเรียนที่เรียนดีจะตั้งใจในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ได้กระตุ้นให้การเสริมแรงด้วยคำชมเชยและการแข่งขันให้รางวัลผลงาน ทำให้นักเรียนแต่ละกลุ่มมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรมศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือในห้องสมุด อินเทอร์เน็ต สอบถามผู้รู้ นักเรียนมีความสุขในการทำงานร่วมกับเพื่อน ได้ใช้ความสามารถของตนเองในการศึกษาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ อย่างเต็มที่ มีอิสระในการทำงานและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมร่วมกันดีขึ้นเป็นลำดับ แม้จะมีอุปสรรคในการทำงาน แต่ทุกคนก็ตั้งใจทำสนใจในการเรียนรู้อย่างสนุกสนาน มีความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าแสดงออก ได้พัฒนาตนเอง และ ค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง ได้รับการยอมรับจากเพื่อนเกิดความภูมิใจ ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันทั้งภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม โดยเฉพาะเมื่อมีการรายงานผลงานของแต่ละ

กลุ่มแลกเปลี่ยนกัน ได้ค้นพบความสามารถของนักเรียนบางคนที่ไม่กล้าแสดงออกแต่มีความสามารถในการทำงานได้เป็นระเบียบ บางคนเรียนอ่อนแต่กล้าพูดซักถามแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล บางคนถนัดงานศิลป์ในการตกแต่ง บางคนถนัดทางออกแบบงานช่าง บางคนถนัดเขียนบทร้อยกรอง บางคนถนัดการพูด บางคนถนัดการแสดงบทบาทสมมติ โครงการจึงเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้วิธีหนึ่งที่ทำให้ให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงในเรียนรู้ ที่สามารถนำกระบวนการมาประยุกต์ใช้ความรู้อันเป็นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน

3. สรุปความรู้ที่ได้จาก เรื่อง พระมหาชนก

ผลจากการศึกษาค้นคว้าเรื่องพระมหาชนก ได้ความรู้หลายอย่างรวมทั้งข้อคิดที่เป็นคติเตือนใจในเรื่องพระมหาชนก ดังนี้

1. พระอัจฉริยภาพทางภาษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช
 - 1.1 มีตัวละครดำเนินเรื่อง มีเหตุการณ์ตื่นเต้นชวนคิด ติดตาม เช่น พระมหาชนกเดินทางไปค้าขายยังเมืองสุวรรณภูมิจนกระทั่งเรือสำเภอาบปาง
 - 1.2 เนื้อหาสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน เช่น
 - การแข่งขันสมบัติ
 - การแข่งขันตำแหน่งหน้าที่
 - การแข่งขันคนรัก
 - การแข่งขันสิ่งของ
 - การขาดคุณธรรมในการปกครอง
 - การขาดความรับผิดชอบ
 - 1.3 พระองค์เน้นถึงความเสียหายในความโลภ ความโกรธ ความเห็นแก่ตัว เช่นพี่น้องที่แย่งชิงราชสมบัติกัน จนทำให้บ้านเมืองขาดความสงบสุข
 - 1.4 พระองค์ใช้สำนวนให้เกิดข้อคิดที่เป็นคติสอนใจไว้ลึกซึ้ง นำไปสู่การปฏิบัติตนตามพระราชปราชญ์ และใช้เป็นสื่อเชื่อมโยงสู่การเรียนรู้ได้
2. คุณธรรมที่ให้ข้อคิดสอดแทรกในเรื่อง และผลเสียของการขาดคุณธรรม
 - 2.1 ความสามัคคี ตอน ศีกชิงบัลลังก์สองพี่น้องขาดความสามัคคี ประชาชนเดือดร้อน
 - 2.2 ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ที่พระนางเทวีหนีภัยไปอยู่กับอุทิจจพราหมณ์
 - 2.3 ความเพียรพยายาม ตอนพระมหาชนก กระทำความเพียรว่ายน้ำท่ามกลางมหาสมุทร
 - 2.4 ความรับผิดชอบ ที่นางมณีเมขลาละทิ้งหน้าที่จนเกิดความเสียหาย
 - 2.5 ความเห็นแก่ตัว ความโลภ ตอนมะม่วงเป็นเหตุ

2.6 การปกครองของพระมหากษัตริย์ต้องอยู่ในทศพิธราชธรรม

3. คติที่เป็นข้อคิดนำมาใช้ในการดำเนินชีวิต

- คนหูเบาอย่ามัวขาดคุณธรรม
- คนมีทรัพย์อย่ามัวมีภัย
- ธรรมย่อมคุ้มครองผู้ประพฤติธรรม
- สติปัญญาพาพ้นภัย
- คนมีสติจะเห็นทางแก้ไข
- ความสำเร็จเกิดจากความเพียร
- ความพยายามย่อมก่อให้เกิดความสำเร็จ

ฯลฯ

4. นำข้อคิดที่เป็นคติสอนใจมาจัดทำเป็นหนังสือเล่มเล็ก เผยแพร่ในรูปนิทาน
บทร้อยกรอง แปลความหมาย และปริศนาคำทาย

4. ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำโครงการ

1. ได้เห็นพระอัจฉริยภาพทางภาษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในบทพระราชนิพนธ์
เรื่องพระมหาชนก
2. ได้ความรู้เรื่อง คำคม สุภาษิตที่เป็นคุณธรรมนำมาเป็นข้อคิด
3. นำคุณธรรมที่เป็นข้อคิดคติเตือนใจมาใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต
4. ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองได้
5. เกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง
6. เกิดความสามัคคีในกลุ่ม

5. ตัวอย่าง ผลงานนักเรียนที่นำข้อคิดมาสร้างสรรค์งานใหม่ในเรื่องพระมหาชนก ที่จัดการเรียนรู้
แบบโครงการ

ข้อคิด คนหูเบาอย่ามัวขาดคุณธรรม

คนที่หูเบา	เขานั่นไม่คิด	ฟังซะจนคิด	ไม่คิดอะไร
ถ้ามีสติ	เอาซิแก้ไข	หนทางทั่วไป	แก้ไขได้เลย

ข้อคิด เมตตาการุณ

เมตตาการุณ	บุญคุณเหลือหลาย
พราหมณ์มีมากมาย	ถวายนางเทวี

ข้อคิด คนดีมีคู่

คนดีมีคู่	โอบอุ้มปลอดภัย
ทุกคนทำได้	ชาติไทยเจริญ

ข้อคิด เมตตาธรรมคำจูนโลก

เมตตาคำจูน	ผลบุญมากมาย
เรามีมากมาย	แจกจ่ายให้กัน

ข้อคิด เลี้ยงเขาควยให้ชนกัน

อำมาตย์แห่	ว่าแน่ชัดจริง
พี่น้องพึงฟัง	แย้งชิงบัลลังก์

เข่นฆ่ากันวันนี้ไม่ดีแน่	แล้วจะแย่งหน้าอย่าสงสัย
ขอให้เราเป็นมิตรในจิตใจ	เราคนไทยเกิดมาอย่าฆ่ากัน
มารักกันพันผูกเหมือนญาติมิตร	แนบสนิทจิตใจไม่แปรผัน
เรารักกันซื่อตรงยังคงมั่น	ทั้งเธอฉันมีสุขทุกวันเลย

ผลที่ได้จากการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปา

1. ระดับคุณภาพผลงานนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปา

กลุ่มที่	ผลงาน	ความร่วมมือ และนำเสนอ	การคิดวิเคราะห์	ความคิดริเริ่ม	เฉลี่ย	ระดับ คุณภาพ
1	4	4	4	4	4	ดีมาก
2	4	3	4	4	3.75	ดี
3	4	4	3	4	3.75	ดี
4	4	3	4	3	3.50	ดี
5	3	4	3	3	3.25	ดี
เฉลี่ย	3.8	3.6	3.6	3.6	3.65	ดี
ระดับ คุณภาพ	ดี	ดี	ดี	ดี	ดี	ดี

2. สรุปผลการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปา

คุณภาพผลงานเฉลี่ย 3.8 ระดับดี ความร่วมมือและนำเสนอในการทำงานเฉลี่ย 3.6 ระดับดี ความสามารถในการคิดวิเคราะห์เฉลี่ย 3.6 ระดับดี และนักเรียนมีความคิดริเริ่มเฉลี่ย 3.6 ระดับดีคุณภาพโดยรวมเฉลี่ย 3.65 อยู่ในระดับดี

จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปามีความกระตือรือร้นสนุกสนานในการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนที่เรียนเก่งจะคอยช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อน สมาชิกในกลุ่มมีความรับผิดชอบ รู้จักแก้ปัญหาาร่วมกันระหว่างสมาชิก มีส่วนร่วมในการอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันทำให้ได้รับความรู้ทั้งด้านเนื้อหาสาระ กระบวนการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม การนำเสนอผลงานตลอดจนรู้จักวิเคราะห์และวิจารณ์ผลงานอย่างมีเหตุผล เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน ได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย สร้างสรรค์ความรู้ แต่ละคนมีความสามารถที่แตกต่างกันไปทั้งเด็กเก่งและเด็กอ่อน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนมีความสนใจได้พัฒนาทักษะกระบวนการเรียนรู้ ได้ค้นพบความสามารถของนักเรียนที่มีพัฒนาการดีขึ้นในการแสดงออกกล้าคิดกล้าพูดกล้าทำอย่างมีเหตุผล มีลักษณะการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี รู้จักฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน โดยการ

ประยุกต์ใช้ความรู้ เช่น บางคนสามารถนำข้อคิดมาเขียนบทร้อยกรอง บางคนถนัดเขียนนิทาน บางคนถนัดเขียนเป็นปริศนาคำทายต่างๆ บางคนถนัดการแสดงบทบาทสมมติ บางคนถนัดการพูดรายงาน บางคนถนัดงานศิลปะ เป็นต้น นักเรียนเห็นประโยชน์ในการเรียน เกิดความภูมิใจในผลงานความสามารถของตน และของกลุ่มซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกมุ่งมั่น เห็นคุณค่าในการเรียนภาษาไทย การจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปาจึงเป็นอีกวิธีหนึ่งที่น่าไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

3. ตัวอย่าง ผลงานนักเรียนที่ประยุกต์ความคิดใหม่จากข้อคิดที่ได้ใน เรื่อง พระมหาชนก ที่จัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปา

ข้อคิด ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น

ครั้งหนึ่งทีนานมา	ยายกับตาซึ่งมีหลาน
หากินอย่างโปรดปราน	สุขสำราญเนิ่นนานมา
คนหนึ่งซื้อถั่วของ	ส่วนคนสองซื้อมาลา
รักกันตลอดมา	ยายกับตาจึงภูมิใจ
ต่อมาเจ้าคนพี่	ไฉ่ฉานคืออยู่ไม่ไกล
ทำงานอย่างตั้งใจ	เพื่อช่วยให้ครอบครัวมี
น้องนั้นก็ไม่ว่าง	คั้นน้ำอ้อยขายทั้งปี
เศรษฐกิจกำลังดี	ทำให้พี่เริ่มภูมิใจ
ยายตาช่างโชคดี	มีน้องพี่ที่สกลไศ
ทำงานกันว่องไว	เพื่อจะได้ไม่ยากจน
ต่อมาครอบครัวนี้	ฐานะดีไม่ลำบาก
รวยขึ้นเพราะอดทน	เพราะทุกคนพยายาม

ข้อคิด บุญมาวาสนาส่ง

ครั้งนั้น พระโปลงนกราช	ได้ประกาศ หาราช บุตรเขย
หนุ่มหนุ่ม ท้าสารทิศ ไม่คิดเฉย	ต่างเฝ้าอ่อนแอ เพื่อชิดเชย พระธิดา
เหล่าอำมาตย์ ก็ช่วย กันหาคู่	ยกธนู ตอบคำถาม ต่างนานา
แล้วอำมาตย์ ตัดสินใจ ปล่อยธรรมา	ผู้ได้มา คือพระมหา ชนกราช

ข้อคิด ความสามัคคี

งานของเราจะสำเร็จและลุล่วง	คนทั้งปวงช่วยกันอย่างขันแข็ง
พวกเราทุกคนร่วมออกแรง	ทำเป็นแปลง แห้งผืนแบ่งปันกัน
มุ่งมั่นสามัคคีกันหมั่นแสวง	ได้แสดงความยิ่งใหญ่ไกลเกินฝัน
ทุกทุกคนทำแปลงกันทุกวัน	เป็นเด็กขยันยึดมั่นร่วมแรงใจ

ข้อคิด ของดีใครก็ต้องการ

ของดีใครอยากได้	จนทำลายข้าวของกัน
เรามีต้องแบ่งปัน	ถ้าแย่งกันมันจะตาย
แย่งกันนั้นไม่ดี	มันจะมีแต่เสียหาย
ข้าวของต้องวอดวาย	คนทำลายก็มากมี

ข้อคิด ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

ทำชั่วมีคัมภีร์มา	มีแต่เศร้าเฝ้าตัวเอง
ความทุกข์เข้ามาข่มเหง	ทุกวันเกรงความอับอาย
ทำดีเกิดเพื่อนเอย	อย่าละเลยทั้งใจกาย
สร้างบุญไม่เสียหาย	จะสบายเมื่อเดิบท
ทำดีได้ดี	เป็นศรีแก่ตัว
เราไม่ทำชั่ว	ตัวเราเป็นสุข
ทำดีด้วยใจ	เราไม่เป็นทุกข์
เราเล่นสนุก	ยุคสร้างความคิด

ข้อคิด สติปัญญาอ่อนพาพินัย

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้วมีเจ้าชายอยู่สองพระองค์ คือ เจ้าชายศรธรรม ครองเมืองนริศ และเจ้าชายฉัฐวุธ ครองเมืองดาวลอย ซึ่งเจ้าชายทั้งสองพระองค์ต้องการลูกสาวของพระเจ้าอาทิตย์ ชื่อ เจ้าหญิงสินีนารถ พระเจ้าอาทิตย์จึงสั่งให้เจ้าชายทั้งสองพระองค์ไปหาลูกชะมดมาถวาย เจ้าชายทั้งสองจึงเดินทางเข้าป่าไปหาลูกชะมด เจ้าชายฉัฐวุธ และเจ้าชายศรธรรมต้องไปพบกับพญายักษ์ ซึ่งเจ้าชายฉัฐวุธ ได้ใช้อาวุธทำร้าย ทำให้พญายักษ์โกรธแค้นจึงฆ่าเจ้าชายฉัฐวุธจนตาย พอถึงคราวเจ้าชายศรธรรมได้ใช้สติปัญญาขอร้องพญายักษ์ด้วยถ้อยคำสุภาพว่า “ท่านผู้เจริญข้าอยากจะได้ลูกชะมดสักตัวหนึ่ง ถ้าท่านเป็นผู้ดูแลป่าแห่งนี้ ได้โปรดกรุณาให้ลูกชะมดแก่ข้าด้วยเถิด” พญายักษ์จึงพูดว่า “ถ้าเจ้าต่อทำให้ลูกน้องของข้าอมรับใช้ ข้าจะให้ลูกชะมดแก่เจ้า” เจ้าชายศรธรรมจึงใช้อุบายให้ลูกน้องพญายักษ์อมรับใช้ด้วยการใช้คำพูดที่สุภาพ พญายักษ์จึงมอบลูกชะมดให้กับเจ้าชายศรธรรม พระองค์จึงนำลูกชะมดไปให้พระเจ้าอาทิตย์ พระเจ้าอาทิตย์จึงยกพระธิดาให้กับเจ้าชายศรธรรม ทั้งสองพระองค์จึงอยู่กันอย่างมีความสุขสงบเพราะเจ้าชายศรธรรมเป็นคนมีฉลาดมีความสุภาพอ่อนโยนต่อทุกคน

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนมีสติปัญญาอ่อนพาให้พินัย

ตัวอย่างข้อคิดที่เป็นคติเตือนใจจาก เรื่อง พระมหาชนก

1. ทรงเน้นความเสียหายในความโลภ ความโกรธ ความเห็นแก่ตัว

คนหูเบายอมขาดคุณธรรม หมายถึง ผู้ไม่คิดพิจารณา ฟังความข้างเดียวยอมลำเอียง
คนมีทรัพย์ยอมมียักษ์ หมายถึง ผู้ที่มีของมีค่าเงินทองมากยอมทำให้ผู้อื่นคิดแย่งชิงเกิดการ
ต่อสู้เป็นอันตราย

ต่อสู้กันทำให้แตกสามัคคี หมายถึง การทำลายล้างกันยอมเสียหายด้วยกันทุกฝ่ายและ
เกิดการทะเลาะเบาะแว้งกัน

บ้านแตกสาแหรกขาด หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครอบครัวหรือในบ้านเมืองอย่าง
ร้ายแรงถึงทำให้ต้องพลัดพรากกัน

2. ทรงเน้นถึงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ก่อให้เกิดความสงบสุข

เมตตาธรรมค้ำจุนโลก หมายถึง ความเมตตากรุณาเป็นสิ่งดีทำให้โลกสงบสุข

ธรรมย่อมคุ้มครองผู้ประพฤติธรรม หมายถึง ผู้ที่ทำความดีย่อมปลอดภัยจากอันตราย

คนดีมีคุ้ม หมายถึง คนที่ทำความดีไว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ย่อมคุ้มครองให้ปลอดภัย

บุญมาวาสนาส่ง หมายถึง ผู้ที่ทำความดีไว้ผลของความดีทำให้ได้รับความสุขสมหวัง

ตกล้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้ หมายถึง ตกอยู่ในที่คับขันอย่างไรก็ไม่เป็นอันตราย

3. ทรงเน้นถึงการใช้สติปัญญา ความเพียรพยายามและการสังเกตในการแก้ไขปัญหา

สติปัญญาพาพ้นภัย หมายถึง การมีสติรู้ตัวอยู่เสมอ ทำให้เกิดความคิดแก้ไขปัญหาได้
จึงมีความเพียรที่บริสุทธิ์ ปัญญาที่เฉียบแหลม กำลังกายที่สมบูรณ์ หมายถึงคนเราต้องอาศัยความ
พยายาม ใช้ความรู้ความคิดและต้องมีร่างกายที่แข็งแรงรวมกันจึงจะทำให้อยู่รอดปลอดภัย

ความพยายามย่อก่อให้เกิดความสำเร็จ หมายถึง การใช้ความเพียรพยายามตั้งใจจะทำให้
ประสบความสำเร็จ

การขาดความรับผิดชอบ หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่ต่างๆแล้วละทิ้งหน้าที่ทำให้เกิดความ
เสียหาย

ก๊ิบก็ทะเล สอกก็ทะเล หมายถึง ออกทะเลอย่าประมาททะเล เพราะอาจเกิดอันตรายได้
ทุกเมื่อ

ความจริงของชีวิต หมายถึง ไม่มีอะไรที่เป็นสิ่งแน่นอนอน เมื่อมีเกิดก็ย่อมมีการดับไป
ตามเวลา

บารมีสิบทัศ

บารมี คือ คุณงามความดีที่ควรบำเพ็ญ คุณความดีที่ได้บำเพ็ญมา คุณสมบัติที่ทำให้ยิ่งใหญ่ เป็นธรรมส่วนหนึ่งที่สำคัญในอันที่ช่วยเหลือเกื้อหนุนให้ถึงซึ่ง โพธิญาณ ดังที่ในชั้นลังการฎีกา แสดงว่า ปาริ นิพพาน อยุนฺติ จญฺณฺติ เอตาหิติ ปารมิโย การกระทำที่ประกอบด้วย กุศลเจตนาที่ยังให้ถึงฟากฝั่งพระนิพพานนั้น เรียกว่า บารมี

1. **ทานบารมี** ทานบารมีเป็นกุศลซึ่งไม่ได้หวังสิ่งตอบแทนใดๆ ทั้งสิ้น เพราะไม่ได้ต้องการภพชาติ ไม่ได้ต้องการลาภ ยศ สรรเสริญ สุข ไม่ต้องการแม้เพียงการคุ้นเคยสนิทสนม แต่ต้องเป็นไปด้วยการละการติดข้องในวัตถุทั้งปวง เพราะฉะนั้นทานของแต่ละคนก็สามารถจะพิจารณาได้ ว่าเป็นแนวทางของการที่จะทำให้ละความติดข้อง และสามารถที่จะเจริญปัญญาที่จะเห็นโทษของการติดข้อง แล้วก็อบรมทานบารมีเท่าที่สามารถจะกระทำได้

2. **ศีลบารมี** คือการละเว้น กาย วาจาที่让别人เป็นคนอื่นเป็นทุกข์เดือดร้อน ซึ่งศีลเป็นที่ตั้งของกุศลทุกอย่าง เพราะว่าขณะใดที่เป็นกุศล ขณะนั้นก็ได้ทำความเดือดร้อนให้กับบุคคลใดทั้งสิ้น มิฉะนั้นประโยชน์สุขก็เกิดแก่บุคคลอื่น

3. **เนกขัมมบารมี** การออกจากความติดข้องในกาม เพราะถึงแม้ว่าจะให้ทานแล้ว แต่ก็ยังมีการติดข้องในสิ่งต่างๆ ถึงแม้ว่าจะมีศีล มีการละเว้นทุจริต ไม่ทำให้กาย วาจาของตนเองทำ给别人เดือดร้อน แต่ยังติดข้องอยู่ในสิ่งต่างๆ การเพียรพยายามที่จะค่อยๆ ละ ค่อยๆ คลายจากการติดข้องในรูป ในเสียง ในกลิ่น ในรส ลาภ ยศ สรรเสริญ สุข (เหมือนคนที่อยู่ในที่คุมขังจึงไม่มีทางที่จะออกไปจากความติดข้องในสิ่งต่างๆ เหล่านี้ได้เลย ก็จะไม่มีโอกาสเพียรที่จะอบรมบารมีที่จะออกจากสังสารวัฏได้)

4. **ปัญญาบารมี** เป็นสภาพธรรมที่เห็นเข้าใจถูกต้องตามสภาพความเป็นจริงของสภาพธรรมที่กำลังปรากฏ แต่ว่าสภาพธรรมที่กำลังปรากฏในขณะนี้ ปัญญาจะมีได้อย่างไร ถ้าไม่มีความเพียรที่จะพยายามฟังพระธรรมจากพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า เพียรอย่างอื่นไม่สามารถที่จะเกิดปัญญารู้สภาพธรรมที่กำลังปรากฏในขณะนี้ได้

5. **วิริยบารมี** ความเพียรไม่ทอดลงในสิ่งที่แม้จะยากลำบากสักเท่าไรก็ตาม ไม่มีอะไรที่จะยากกว่าความเพียรที่จะละความชั่ว ประพฤติดีและชำระจิตใจให้บริสุทธิ์จากอกุศล เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่าความสำเร็จทุกอย่างทั้งในทางโลกและทางธรรม ถ้าไม่มีความเพียรแล้ว ไม่มีทางจะสำเร็จได้เลย แต่ความเพียรในทางโลกซึ่งเต็มไปด้วยความต้องการ กับความเพียรในกุศลซึ่งจะขัดเกลากิเลส ความเพียรในกุศลเพื่อขัดเกลากิเลสก็ย่อมจะต้องมีความเพียรมากกว่า ดังพระมหาชนก ว่ายน้ำข้ามมหาสมุทร

6. **ขันติบารมี** ความอดทนต่อความทุกข์ ความสุข ความยากลำบาก ในการดูหมิ่นของคนทั้งปวงเพื่อละความติดข้องในตัวตน เพราะว่าเมื่อยังมีเรา ก็ต้องติดข้องในคำสรรเสริญ ในการยกย่องหรือว่ามีความขุ่นเคืองใจ เมื่อผู้อื่นดูหมิ่น เพราะฉะนั้นความอดทน ต้องอดทนทุกอย่างในชีวิต ทั้งในสุข ทั้งในทุกข์ ทั้งในความยากลำบากต่างๆ(เหมือนแผ่นดินต้องทนต่อสิ่งที่เขาทิ้งลงมา ทั้งสะอาด ไม่สะอาดบ้าง ฉะนั้นทุกคนต้องเพียรต่อไปในสังสารวัฏฏ์ไม่ว่าจะชาติไหนจะได้รับสุขทุกข์ยากต่างๆอย่างไร)

7. **สัจจบารมี** เป็นผู้ที่ตรงและจริง ไม่ทำและพูดสิ่งที่ผิดจากความจริง เวลาที่ทำความดีไม่หวังสิ่งใดตอบแทน เพราะเป็นเรื่องความจริงของการที่ทำความดีจริงๆ ไม่ใช่ทำเพื่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ถ้าไม่ใช่ด้วยความจริงใจในขณะนั้นก็เหมือนเสแสร้งหรือเป็นการหลอกลวง เพราะว่าเป็นการทำเพื่อหวังประโยชน์ของตนเอง ไม่ใช่เพื่อประโยชน์ของคนอื่น(อุปมาเหมือนยาชนิดใดก็แก้โรคนั้นๆ ไม่ว่าจะขิง ขี้ปลี ก็รักษาตรงต่อโรคนั้นๆ ไม่ออกไปนอกทางไปทางอื่น คือเป็นยาประเภทใด ก็รักษาตามลักษณะของโรคประเภทนั้นๆ)

8. **อธิษฐานบารมี** เป็นผู้มั่นคงในการเจริญกุศล ในการขัดเกลาจิตใจ เพื่อรู้แจ้งอริยสัจธรรม ซึ่งบางคนอาจจะมีความคิดที่จะเจริญปัญญา หรือว่ามีความตั้งใจว่าชาตินี้หรือชีวิตนี้ จะบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ เป็นผู้ที่มีความมั่นคงจริงๆ ในชีวิตที่ตั้งใจไว้ว่าจะทำกุศลประเภทใด ก็เป็นผู้ที่ไม่คลอนแคลนในการที่จะให้ชีวิตดำเนินไป ตามความต้องการที่จะขัดเกลาจิตใจ (อุปมาว่า แม้มลพิดมากระทบทุกทิศก็ไม่คลอนแคลนสำหรับผู้ที่มีความตั้งใจที่มั่นคง)

9. **เมตตาบารมี** มีความหวังดีที่จะเกื้อกูลบุคคลอื่น ให้ทุกคนมีเมตตาต่อกัน ผู้ที่เจริญเมตตาต้องเมตตาไปหมด ไม่ว่าคนนั้นจะเป็นคนดี หรือคนชั่ว อุปมาเหมือนกับน้ำที่อ้อมเอิบทำความเย็นแก่ที่ๆ น้ำผ่านไป บุคคลใดก็ตามที่มีความเมตตาคนทั้งปวง ไม่ว่าจะพบเห็นบุคคลใด ทั้งคนดี และคนชั่ว ขณะนั้นจึงจะเป็นเหมือนกับน้ำที่อ้อมเอิบทำความเย็นแก่ทุกคนที่ผ่านไปในชีวิต ซึ่งขณะนั้นก็ทำให้จิตคลายจากอกุศลคือโทสะ

10. **อุเบกขาบารมี** เป็นกลางทั้งในสุขและทุกข์ คือไม่หวั่นไหว เห็นว่าสุขและทุกข์ก็เหมือนกัน คือเป็นสภาพธรรมที่เกิดขึ้นเพราะเหตุปัจจัยแล้วก็ดับไป ไม่มีใครเป็นเจ้าของความสุขและความทุกข์ได้เลย เพราะทุกอย่างเป็นธรรมะ สำหรับผู้มีอุเบกขาก็เหมือนกับผู้ที่ถือดาช่างซึ่งสุขและทุกข์ ต้องเสมอกัน

#####

ทศชาติชาดก

1. **เตมีย์ชาดก** กษัตริย์กาสีกราชแห่งเมืองพาราณสี มีมเหสีชื่อพระนางจันทเทวี พระโอรสชื่อเตมีย์ หมายถึง เป็นที่ยินดีของคนทั้งหลาย พรหมณ์ทายว่าจะได้เป็นกษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่ พระเตมีย์กลัวเป็นบาปเมื่อเห็นพระราชบิดาตัดสินใจลงโทษผู้ทำผิด เพราะพระองค์ระลึกชาติได้จึงทำเป็นใบ้ ไม่ร้อง ไม่หวั่นไหว ไม่เคลื่อนไหวกาย ถึงพระเจ้ากาสีกราชจะพยายามแก้ไข ทรมาณอย่างไร ตั้งแต่อายุ 2-16 ปีก็ไม่ได้ผล พวกพรหมณ์เปลี่ยนคำทำนายว่าพระเตมีย์เป็นกาลกนิธต่อบ้านเมือง ให้นำไปฝังในป่าช้า โดยสุนัขตะพาจขึ้นรถเทียมม้าถึงป่าช้ามัดขุคหลุมอยู่ พระเตมีย์ต้องออกเดิน ยกรถมาได้ กล่าวกับสุนัขตะพาจว่า " ผู้ไม่ทำร้ายมิตร จะไปที่ใด ก็มีคนคบหามาก จะไม่อดอยาก ไปที่ใดก็มีผู้สรรเสริญบูชา โจรจะไม่ข่มเหง พระราชาไม่ดูหมิ่น จะเอาชนะศัตรูทั้งปวงได้ไม่มีอันตราย ศัตรูไม่อาจข่มเหงได้ เพราะเป็นผู้มีมิตรมาก เปรียบเหมือนต้นไทรใหญ่ที่มีราก ติดต่อกับพื้น ลมแรงก็ไม่อาจทำร้ายได้ " พระเตมีย์ให้นำเครื่องทรงกลับวัง ส่วนตัวพระองค์ขอขบวชอยู่ในป่า สุนัขตะพาจไปกราบทูลพระเจ้ากาสีกราช จึงจัดขบวนมารับ พระเตมีย์สอนว่า วันคืนมีแต่จะล่วงเลยไป ผู้คนมีแต่จะแก่ เจ็บและตาย จะเอาสมบัติไปทำอะไร ทรัพย์สมบัติและความสุขทั้งหลายเอาชนะความตายไม่ได้ ต่อมาพระเจ้ากาสีกราชและประชาชนพากันบวชตามเมื่อตายแล้วไปเกิดในสวรรค์ เพราะพระเตมีย์ทรงมีความอดทนมีความตั้งใจ อันมั่นคงแน่วแน่ในการที่ไม่ก่อเวร ทำบาป ทรงมุ่งมั่นอดทน จนประสบผลสำเร็จดังที่หวัง เหมือนดังที่ทรงรำพึงว่า " ผู้ที่ไม่ใจเร็วด่วนได้ ผู้ที่มีความอดทน ย่อมได้รับผลสำเร็จด้วยดี "

คติธรรม : บำเพ็ญเนกขัมมบารมี

เมื่อมีประสงค์ในสิ่งใดก็สมควรมุ่งมั่นตั้งใจกระทำตามความมุ่งหมายนั้นอย่างหนักแน่น อดทนอย่างเพียรพยายามเป็นที่สุด และความพากเพียรอันเด็ดเดี่ยวแน่วแน่นั้นย่อมนำไปสู่ความสำเร็จอันยิ่งใหญ่อย่างแท้จริง

2. **ชนกชาดก** ณ เมืองมิลิตาแห่งรัฐวิเทหะ พระเจ้ามหาชนกมีโอรสสององค์ คืออริฏฐชนก และโปลชนก เมื่อพระบิดาสวรรคต อริฏฐชนกได้ครองราชสมบัติมีโปลชนกเป็นอุปราช ช่วยเหลือพระเชษฐา อำมาตย์ยูแห่ให้ระเวงจึงจับพระโปลชนกไปขังไว้ พระโปลชนกหนีมารวมประชาชนที่เห็นในความซื่อสัตย์ของพระองค์แล้วมาทำรบ พระอริฏฐชนกจึงสั่งพระมเหสีซึ่งกำลังทรงครรภ์ให้หนีไป ส่วนพระองค์ออกสู้รบจนสิ้นพระชนม์ พระโปลชนกขึ้นเป็นกษัตริย์ต่อ ส่วนพระมเหสีหนีไปเมืองกาลจัมปากะด้วยบารมีพระโพธิสัตว์ซึ่งอยู่ในครรภ์ พระอินทร์แปลงกายเป็นชายชราขับเกวียนพาพระนาง ถึงเมืองกาลจัมปากะ พราหมณ์ทิสปาโมกข์เฝ้ารับพระนาง เป็นน้องสาวจนประสูติพระโอรส ชื่อมหาชนกกุมาร เมื่อพระองค์เติบโตตั้งใจเล่าเรียนวิชาการจนได้ 16 พรรษา จึงคิดจะเอาราชสมบัติคืน โดยขอทรัพย์จากมารดาซื้อสินค้าบรรทุกเรือไปกับพ่อค้าชาวสุวรรณภูมิ เกิดพายุใหญ่คลื่นซัดจนเรือแตกพ่อค้าลูกเรือตายสิ้น มหาชนกเสวยอาหารจนอิ่ม นำผ้าชุบน้ำมันนึ่งอย่างแน่นหนา ทรงว่ายอยู่ในทะเลถึง 7 วัน จนได้พบนางมณีเมขลา พระองค์ได้โต้ตอบธรรมกับนางเรื่องความเพียร บุคคลควรตั้งความเพียรพยายาม แม้การนั้นอาจไม่สำเร็จก็ตาม นางมณีเมขลาสรรเสริญความเพียรของพระมหาชนก แล้วอุ้มไปเมืองมิลิตา ส่วนพระโปลชนกมีพระธิดาผู้ฉลาดชื่อสิวลี ก่อนพระองค์สิ้นพระชนม์ได้ตั้งปริศนาเพื่อมอบราชสมบัติให้แก่ 1. ผู้ทำให้พระธิดาพอพระทัย 2. รู้ด้านไหนเป็นด้านหัวนอนของบัลลังก์ 3. ยกธนูใหญ่ที่ใช้พันคนจึงจะยกขึ้นได้ 4. บอกขุมทรัพย์ทั้ง 13 แห่งได้ แต่ไม่มีใครทำได้ จึงตั้งพิธีเสี่ยงราชรถหาผู้มีบุญบารมีราชรถหยุดที่พระมหาชนกนอนอยู่ ทูลเชิญพระองค์เป็นกษัตริย์ ทรงแก้ปริศนาได้ทุกข้อ ผู้คนสรรเสริญปัญญาของพระองค์ ทูลเชิญพระมารดาและพราหมณ์มาบารุงให้สุขสบาย มิลิตามีความสุขเพราะพระราชาทรงอยู่ในทศพิธราชธรรม พระนางสิวลีประสูติโอรส ชื่อทิวากุมาร วันหนึ่งพระมหาชนกเสด็จอุทยานทอดพระเนตรเห็นมะม่วงต้นหนึ่งกิ่งหักใบร่วง อีกต้นมีใบดก อำมาตย์ทูลว่าต้นมีผลอร่อยจึงถูกทำลายเพื่อเอาผล ส่วนต้นไม่มีผลใบกิ่งจึงสมบูรณ์ดี ทรงคิดว่าราชสมบัติเปรียบเหมือนต้นไม้ไม่มีผลอาจถูกทำลายจนเกิดความกังวล จึงออกบวชสละราชสมบัติให้เกิดกังวล พระนางสิวลีทรงอ่อนวอน ทำอุบายต่างๆก็ไม่สำเร็จ พระทิวากุมารขึ้นเป็นกษัตริย์ปกครองมิลิตาต่อ พระนางติดตามพระองค์ต่อ ทรงเปรียบเทียบกาลีเหมือนคนสองคนอยู่ด้วยกันย่อมกระทบกัน อยู่คนเดียวจะสงบสุข พระองค์ต้องการไปตามลำพังเพื่อแสวงหาความสงบ ทรงยึดมั่นว่าบุคคลควรตั้งความเพียรพยายามไม่ว่าจะยากเพียงใด คนมีปัญญาแม้ได้รับทุกข์ ก็จะไม่สิ้นหวัง ไม่สิ้นความเพียรที่จะพาดนให้พ้นจากความทุกข์นั้นให้ได้ในที่สุด

คติธรรม : บำเพ็ญวิริยบารมี

เกิดเป็นคนควรมีความพากเพียรให้ถึงที่สุด เพื่อให้ถึงแก่สิ่งที่มุ่งหวัง เพียรสุดกำลังจนชีวิตหาไม่ก็จงเพียร แล้วความสำเร็จจะมาเยือน

3. สุวรรณสามชาค มีสหายสองคนรักใคร่กันมาก ตั้งใจให้บุตรแต่งงานกัน ฝ่ายบุตรชายชื่อทุกล ฝ่ายมีลูกสาวชื่อปาริกาเด็กทั้งสองมีรูปร่าง สดปิญญาฉลาดยิ่งมั้นในศีล เมื่อแต่งงานแล้วทั้งสองยังคงประพฤติปฏิบัติเสมือนเป็นเพื่อนกันตลอดมาและประสงค์จะออกบวช ได้อ่อนวอนพ่อแม่จนได้รับอนุญาตให้บวชจึงพากันเดินทางไปสู่ป่าใหญ่ และอธิษฐานออกบวชบำเพ็ญธรรมอยู่ในป่า ด้วยความเมตตา สัตว์ก็ไม่ทำร้ายซึ่งกันและกัน วันหนึ่งพระอินทร์เห็นอันตรายจะเกิดแก่ดาบสจึงขอให้มิบุตรคอยปรนนิบัติ โดยเพียงเอามือลูบท้องนางปาริกาก็ตั้งครรภ์ลูกชื่อสุวรรณสามมีสัตว์น้อยใหญ่เป็นเพื่อนเล่น สุวรรณสามสังเกตจดจำสิ่งที่พ่อแม่ปฏิบัติ ตักน้ำ หาผลไม้จึงช่วยทำเท่าที่จะทำได้ พ่อแม่มีเวลาบำเพ็ญธรรม วันหนึ่งดาบสออกหาผลไม้เผอิญฝนตกหนักทั้งสองจึงหลบฝนอยู่ที่ต้นไม้ใหญ่ใกล้จอมปลวกมีงูพิษอาศัยอยู่ น้ำฝนที่ชุ่มเสื้อผ้าไหลหยดลงไปในรูงูตกใจจึงพันพิษออกมาป้องกันตัว พิษร้ายเข้าตาทั้งสองคนทำให้ตาบอดจึงกลับที่พักไม่ได้ วันเวียนคลำทางอยู่แถวนั้น ที่ต้องตาบอดเพราะกรรมในชาติก่อน ทุกลเกิดเป็นหมอรักษาดาปาริกาเป็นภรรยาได้รักษาเศษฐิคนหนึ่งจนหายแต่เศษฐิไม่ยอมจ่ายค่ารักษา ภรรยาให้ทำยาฤทธิ์แรงให้เศษฐิจนตาบอด บาปที่ทำไว้ในชาติก่อนส่งผลให้ทั้งสองคนต้องตาบอด ฝ่ายสุวรรณสามไม่เห็นพ่อแม่กลับตามเวลา จึงออกตามหาจนพบพ่อแม่ รู้เรื่องจึงปรนนิบัติโดยหาเชือก มาผูกโยงไว้โดยรอบพ่อแม่ใช้จับเป็นราวเดินได้สะดวกในบริเวณศาลา ทุกวันสุวรรณสามไปตักน้ำ หาผลไม้มีสัตว์เป็นเพื่อน ต่อมากบิลยักราชพระราชาเมืองพาราณสี ชอบล่าสัตว์จึงธนูลูกสุวรรณสามล้มลงยังไม่ตาย จึงเอ่ยว่า "เนื้อของเรากินไม่ได้ หนังของเราเอาไปทำอะไรก็ได้ จะยิงเราทำไม คนที่ยิงเราเป็นใคร ยิ่งแล้วจะ ช้อนตัวอยู่ทำไม"เมื่อข้าพเจ้า มาถูกยิงเช่นนี้ พ่อแม่ก็จะไม่มีใครดูแลปรนนิบัติความทุกข์เจ็บปวด ที่เกิดจากถูกยิงด้วยธนูยังไม่เท่าความทุกข์ ความเจ็บปวดที่เป็นห่วงพ่อแม่ต้องได้รับความเดือดร้อนเพราะขาดผู้ปรนนิบัติ ต่อไปนี้พ่อแม่คงไม่เห็นหน้าข้าพเจ้าอีก แล้ว"สุวรรณสามรำพันร้องไห้พระราชาเสียพระทัยที่ทำร้ายผู้มีความกตัญญูสูงสุด ผู้ไม่เคยทำอันตรายต่อสิ่งใดเลย จึงรับไปทำหน้าที่แทน กบิลยักราชตักน้ำไปให้ดาบส ทั้งสองรู้ความจริงขอให้พาไปดูแล พ่อแม่และนางเทพธิดาสุนทรียะดูแลบริเวณนั้นตั้งสัตยาธิษฐานทำให้สุวรรณสามผู้มีความเมตตาและความกตัญญูฟื้นขึ้นมา และดาบสทั้งสองก็มองเห็น บุคคลใดเลี้ยงดูปรนนิบัติพ่อแม่ด้วยความเอาใจใส่ เทวดาย่อมช่วยคุ้มครอง นักปราชญ์ยกย่องสรรเสริญ ตายไปเกิดในสวรรค์ผลบุญแห่งความกตัญญู กบิลยักราชกลับตัวเป็นคนดี เลิกล่าสัตว์

คติธรรม : บำเพ็ญเมตตาบารมี

ว่าด้วยเรื่องของความมีเมตตาจิต ซึ่งจะทำให้ชีวิตสุขสงบได้โดยไร้ภัยอันตรายใดๆ ธรรมนั้นคือเกราะแก้วมิให้ถูกผู้ใดทำร้ายได้เป็นแน่แท้

4. เนมิราชชาดก กษัตริย์แห่งเมืองมิลิตา มีโอรสนามเนมิ कुमार ทรงมีพระทัยฝักใฝ่ในการบำเพ็ญทานมาตั้งแต่ยังเด็ก รักษาศีลอุโบสถ อย่างเคร่งครัด แต่งตั้งลูกเป็นกษัตริย์ส่วนพระองค์ ออกบวชทรงตั้งโรงทาน พระองค์ส่งสัณห์ระหว่างประพาศพรหมจรรย์กับทำทานอย่างไหนเป็นกุศลกว่ากัน พระอินทร์บอกพรหมจรรย์เป็นกุศลสูงสุดที่ทำได้ยาก พระอินทร์เตือนให้บริจาคนานและรักษาศีลคู่กัน พวกเทวดาเคยรับทานและฟังธรรมจากพระเนมิราชจึงขอให้พระอินทร์ช่วยพาพระองค์มายังเทวโลกเพื่อแสดงความเคารพ มาตุลีพาพระองค์ดูนรกและสวรรค์ ผู้ทำบาปกรรมได้รับความทุกข์ทรมาน ผู้ทำดีได้อยู่ในที่มีความสุขสวยงาม เหล่าเทวดาขอให้พระองค์อยู่ด้วยพระองค์กล่าวว่าสิ่งที่ได้มาเพราะผู้อื่น ไม่เป็นสิทธิขาดแก่ตน เราปรารถนาจะประกอบกรรมดีเพื่อให้ได้รับผลบุญตามสิทธิ อันควรแก่ตนเอง บริจาคนาน รักษาศีลสำรวมกาย วาจา ใจ เพื่อให้ได้รับผลแห่งกรรมดี เป็นสิทธิโดยแท้จริง พระองค์ประทับอยู่ในดาวดึงส์ชั่วเวลาหนึ่ง แล้วจึงเสด็จกลับเมืองมิลิตา ได้ครัสเล่าสิ่งที่ได้พบเห็นมาแก่ปวงราษฎรทั้งสิ่งที่ได้เห็นในนรกและสวรรค์ แล้วตรัสชักชวนให้ประชาชนทั้งหลายตั้งใจมั่น ประกอบกรรมดี บริจาคนาน รักษาศีล เพื่อให้ได้ไปเกิดในเทวโลก ได้รับความสุขสบายรื่นรมย์ในทิพย์วิมาน พระราชาเนมิราชทรงครองแผ่นดินสืบต่อมาด้วยความเป็นธรรม ทรงตั้งพระทัยรักษาศีลและบริจาคนานโดยสม่ำเสมอมิได้ขาด ทรงมอบราชสมบัติแก่พระราชโอรส พระองค์ออกผนวช เจริญพรหมวิหาร ได้สำเร็จบรรลุมรรค ครั้นเมื่อสวรรคตก็ได้ไปบังเกิดในเทวโลก เสวยทิพย์สมบัติอันรื่นรมย์ กุศลกรรมที่พระราชาทรงประกอบอันส่งผลให้พระองค์ได้ไปสู่วเทวโลกนั้นคือ การพิจารณาเห็นโทษของความชั่ว และความสยดสยองต่อผลแห่งกรรมชั่วนั้น และอานิสงส์ของกรรมดีที่ส่งผลให้บุคคลได้เสวยสุขในทิพย์สมบัติ อานิสงส์อันประเสริฐที่สุด คือ อานิสงส์แห่งการประพาศพรหมจรรย์คือการบวช

คติธรรม : บำเพ็ญอุชิฐานบารมี

การหมั่นรักษาความดีประพาศชอบโดยตั้งใจ โดยมุ่งมั่น หากทำความดีแล้วย่อมได้ดี ประพาศชั่วย่อมได้ผลชั่วตอบแทน นี่เป็นเรื่องที่สมควรยึดมั่นโดยแท้

5. มโหสถชาดก ณ เมืองมิดิลา มีเศรษฐีสิริวิวัฒกะ ภรรยาชื่อนางสุนนาเทวี เมื่อคลอดบุตรมีแท่งโอสถอยู่ในมือ เศรษฐีสิริวิวัฒกะเคยเป็นโรคปวดศีรษะมานาน จึงเอาแท่งยานั้นฝนที่หินบดยาทา ก็หายปวด ผู้มีโรคภัยไข้เจ็บมาขอป้อนยาไปรักษาก็หายเหมือนกันไปทั่ว จึงตั้งชื่อบุตรว่า "มโหสถ" เติบโตขึ้นมีสติ ปัญญาเฉลียวฉลาดได้นำเงินมารวมกันสร้างอาคารที่เล่น ที่พักคนผ่านไปมา มีห้องวินิจฉัยคดีโดย มโหสถ พระเจ้าวิเทหราชมีนักปราชญ์ 4 คนประจำราชสำนัก ต้องการมโหสถแต่บัดนี้คิดทั้ง 4 คัดค้านตลอดเพราะความอิจฉา จนมโหสถได้แสดงสติปัญญาแก้ไขปัญหามาได้ทุกครั้ง บางครั้งช่วยบัณฑิตทั้งสี่แต่ไม่สำนึก มโหสถพบนางอมรเป็นลูกเศรษฐีเก่าแต่ยากจนลง มโหสถปลอมตัวไปทดสอบความฉลาดจนเป็นที่พอใจได้ขู่นางจากบิดามารดาพากลับเมืองมิดิลา โดยยิดธรรมะ“ บุคคลอาศัยได้ร่มไม้ไม่ควรหักกิ่งไม้จะชื่อว่าทำร้ายมิตร คนที่ได้รับเกื้อหนุนจากใครย่อมไม่ทำให้ไมตรีเสียด้วยความเขลาหรือหลงในยศอำนาจ ผู้ครองเรือนหากเกียจคร้านก็ไม่งาม นักบวชไม่สำรวมก็ไม่งาม พระราชาขาดความพินิจพิจารณาก็ไม่งาม บัณฑิตโกรธง่ายก็ไม่งาม”ไม่ว่าบัณฑิตทั้งสี่จะกลั่นแกล้งมโหสถอย่างไรก็ได้ไร้ผล ต่อมาจุลนีพรหมทัตครองเมืองอุตรปัญจาปมีแก้วพรหมณ์เป็นที่ปรึกษาทุกทัพอ้อมล้อมแต่ไม่สำเร็จ จึงประลองปัญญากัน มโหสถใช้อุบายจนแก้วพรหมณ์พ่ายแพ้ไป ด้วยความแค้นแก้วพรหมณ์อุบายให้พระเจ้าจุลนีส่งทูตขอทำไมตรีถวายพระราชธิดา พระเจ้าวิเทหราชตอบรับ มโหสถพยายามคัดค้านก็ไม่ฟังจึงคิดแก้อุบายขอไปจัดเตรียมที่ประทับก่อน มโหสถสร้างวังและอุโมงค์ใต้ดินมีกลไกประตูลับซับซ้อนแล้วทูลเชิญเสด็จ ขณะรออภิเษกกับพระธิดาพระเจ้าจุลนียกกองทัพล้อมวัง มโหสถแอบลงอุโมงค์เข้าไปในปราสาทหลวงพระราชวงศ์พระเจ้าจุลนีมากักไว้ใต้วังที่สร้างขึ้น พระเจ้าวิเทหราชพาพระราชวงศ์พระเจ้าจุลนีไปเมืองมิดิลา ส่วนมโหสถหลวงพระเจ้าจุลนีชมวังและอุโมงค์จนเพลิน แล้วปิดประตูกลหีบดาบทำที่จะตัดพระเศียรทรงตกพระทัยกลัว มโหสถทูลว่า จะไม่ทำร้ายพระราชินี แต่หากจะฆ่าเพราะแค้นใจก็ยินดี พระองค์ได้สติเห็นว่ามโหสถมีสติปัญญาประเสริฐและจิตใจดี จึงขอภัยที่คิดร้ายต่อพระเจ้าวิเทหราช มโหสถจึงทูลลาและได้ส่งพระราชวงศ์กลับ ส่วนราชธิดาอยู่ในฐานะพระชายาพระเจ้าวิเทหราช เมื่อพระเจ้าวิเทหราชสิ้นพระชนม์ มโหสถได้มารับราชการอยู่กับพระเจ้าจุลนีตามคำพูด แม้ถูกกลั่นแกล้งจากแก้วพรหมณ์คู่ปรับเก่าแต่มโหสถก็เอาตัวรอดได้ทุกครั้ง มโหสถนอกจากจะมีสติปัญญาเฉลียวฉลาดแล้ว ยังมีคุณธรรมอันประเสริฐ มีความสุขุมรอบคอบ มีได้หลงใหล ในลาภยศสรรเสริญ เป็นบัณฑิตผู้มีความรู้อันลึกซึ้ง มีสติปัญญาประกอบด้วยคุณธรรมอันประเสริฐประพฤติปฏิบัติในทางที่ถูกที่ควร

คติธรรม : บำเพ็ญปัญญาบารมี

ปัญญาอันล้ำลึกนั้นย่อมทำคุณให้แก่บุคคล ยิ่งกว่ามีทรัพย์นับแสน แม้มีปัญญาดั่งปราชญ์ แต่ถ้าเป็นผู้รู้จักคิดให้รอบคอบก่อน ก็ย่อมเป็นผู้มีปัญญาและประพฤติดชอบแล้ว

6. **กฐินัดชาดก** พระเจ้าพรหมทัตครองเมืองพาราณสี มีพระโอรสเป็นอุปราช ต่อมาทรงระแวงว่า พระโอรสจะแย่งราชสมบัติ ให้พระโอรสไปบวชใกล้แม่น้ำยมนา มีนางนาคคนหนึ่งสามีตายจึงขึ้น มาเที่ยวไปตามริมฝั่งถึงศาลาที่พักพระราชาบุตร นางนาคจะลงใจแล้วทั้งสองจึงอยู่ด้วยกันฉันสามีภรรยา จนประสูติโอรสชื่อสาครพรหมทัตและธิดาสมุทรชา เมื่อพระเจ้าพรหมทัตสวรรคตอำมาตย์เชิญเสด็จพระราชบุตรกลับมาครองเมือง นางมาณวิกาขอลับเมืองนาค เพราะโกรธง่ายและมีฤทธิ์ร้าย พระราชาบุตรจึงพาโอรสธิดากลับไปพาราณสีอภิเษกเป็นพระราชา ต่อมาสมุทรชาได้แต่งงานกับท้าวธตรฐเจ้าเมืองนาคอยู่สุขสบาย จนมีโอรส 4 องค์ ชื่อว่า สุทศนะ ทัตตะ สุโกคะ และ อริฏฐะ นางมารู้ภายหลังว่าเป็นเมืองนาค บิดาแบ่งเขตให้ลูกแต่ละคนปกครอง ทัตตะโอรส องค์ที่สองมาเฝ้าพระบิดามารดาอยู่เป็นประจำ มีปัญญาเฉลียวฉลาดได้ช่วยพระบิดาแก้ไขปัญหามากมาย แม้กับเทวดาก็แก้ปัญหาก็ได้ จึงได้รับสรรเสริญว่าเป็นผู้ปรีชาสามารถ ขนานนามว่า กฐินัดค คือ ทัตตะผู้เรื่องปัญญา กฐินัดคได้เคยไปเห็นเทวโลกจึงตั้งใจรักษาศูโอบสถศีล พระบิดาอนุญาตแต่มิให้ออกไปรักษาศูโอบสถนอกเขตเมืองนาค เพราะอาจเป็นอันตราย กฐินัดครำคาญพวกนาคจึงออกไปรักษาศีลที่จอมปลวกใกล้ต้นไทรริมแม่น้ำยมนา อธิษฐานว่าใครต้องการร่างกายก็ให้ขอรักษาศีลให้บริสุทธิ์ มีพราหมณ์ร้ายมนต์อาถรรพ์พาเข้าไปจับกฐินัดคบังคับให้แสดงฤทธิ์ต่างๆ ชาวบ้าน เวทนาสงสารจึงให้ข้าวของเงินทองพราหมณ์ก็ยี้งโลก จนมาถึงเมืองพาราณสี ส่วนนางสมุทรชาผิดสังเกตุที่กฐินัดคหายไป ให้พี่น้องออกติดตาม สุทศนะพี่ชายใหญ่ตามถึงเมืองพาราณสี ได้พบกฐินัดคเห็นพี่ชายจึงเลื้อยเข้าไปหาชวนหัวร้องให้อยู่ที่เฝ้า สุทศนะจึงทำพินัยกับพราหมณ์ถูกไอพิษของนางอจีมาจนผิวหนังลอกกลายเป็นจีวรีแดงไปทั้งตัวจึงยอมแพ้ กฐินัดคเนรมิตรกายเป็นคนบอกความจริงกับพระราชา ทรงดีพระทัยที่ได้พบโอรสนางสมุทรชาน้องสาวของพระองค์ที่บิดายกให้แก่ราชานาคไป เมื่อนางสมุทรชาไปสู่เมืองนาคแล้ว พระบิดาก็เสียดพระทัยจึงสละราชสมบัติ ออกบวช พระองค์จึงได้ครองเมืองพาราณสี ขอให้บอกนางสมุทรชาและบรรดาโอรสได้ไปเฝ้าพระบิดาจะได้ทรงดีพระทัย สุทศนะทูลพระองค์ให้ ไปรออยู่ที่อาศรมของพระอัยกา จะพาพระมารดาและพี่น้องตามไปภายหลัง กฐินัดคพาพี่น้องและนางสมุทรชามารดาไปเฝ้าพระบิดา พระเชษฐาของนางที่คอยอยู่เมืองมนุษย์ด้วยความยินดี เมื่อญาติพี่น้องทั้งหลายพากันแยกย้ายกลับบ้านเมือง กฐินัดคขออยู่กับพระอัยกาบำเพ็ญเพียรรักษาศูโอบสถศีลด้วยความสงบดังที่ตั้งปณิธานไว้ มั่นคงในการรักษาศีลให้บริสุทธิ์จะไม่ให้ศีลต้องมัวหมอง ไม่ว่าจะต้องเผชิญความทุกข์ยากอย่างไร จะอดทน อดกลั้น ตั้งมั่นอยู่ในศีลตลอดไป

คติธรรม : บำเพ็ญศีลบริบูรณ์

ความโลกนั้นเป็นสิ่งที่ชั่วร้ายเช่นเดียวกับการเนรคุณ แต่ความอดทนย่อมประเสริฐยิ่งนัก

7. **จันทชาดก** เมืองบุพผดิ มีกษัตริย์ชื่อ พระเจ้าเอกราชา มีพระราชบุตรองค์ใหญ่ พระนามว่า จันทกุมารเป็นอุปราช และพราหมณ์กัณฑาลเป็นปุโรหิตมีหน้าที่ตัดสินคดีไม่ยุติธรรม ไม่ซื่อสัตย์ รับสินบนจนทำให้ประชาชนเดือดร้อนไปทั่ว พระจันทกุมารทราบเรื่องจึงขอตัดสินคดีเอง กัณฑาลโกรธพยาบาท ต่อมาพระเจ้าเอกราชาฝันเห็นเทวโลกจึงอยากไปอยู่ กัณฑาลให้บุชายัญด้วยพระราชบุตร พระมเหสี ประชาชนหญิงชาย เศรษฐี และช่างแก้ว ม้าแก้ว จำนวนอย่างละสี่จึงจะไปสู่สวรรค์ได้ พระจันทกุมารรู้ว่ากัณฑาลพยาบาทตนจึงขอประทานชีวิตให้จงจำไว้ใช้ประโยชน์ เป็นทาสหรือขับไล่จากเมืองก็ได้ พระราชาให้ปล่อย แต่กัณฑาลพูดให้เปลี่ยนใจแม้พระบิดาพระมารดาจะพูดอย่างไรก็ไม่เชื่อ กัณฑาลนำถาดทองคำวางรองและเตรียมพระขรรค์จะบันคอประจันตกุมาร พระนางจันทาทวีก็เสด็จไปสู่หลุมขุยมะพร้าว และกล่าวสัจจาจาขึ้นว่า " กัณฑาลพราหมณ์เป็นคนชั่วปัญญาทึบมีจิตมุ่งร้ายพยาบาท ด้วยเหตุแห่งวาจาสัตย์นี้เทวดา ยักษ์ และสัตว์ทั้งปวง จงช่วยเหลือเราผู้ไร้ที่พึ่งผู้แสวงหาที่พึ่ง ขอให้เราได้อยู่ร่วมกับสามีด้วยความสวัสดิเถิด ขอให้พระเป็นเจ้าทั้งหลายจงช่วยให้ศัตรูทำร้ายมิได้เถิด " พระอินทร์เสด็จมาจากเทวโลก ทรงถือค้อนเหล็กมีไฟลูกโชติช่วงตรงมายังพระราชากล่าวว่า อย่าให้เรา ถึงกับต้องใช้ค้อนนี้ประหารเศียรของท่านเลย มีใครที่โหมบ้างที่ฆ่าบุตร ภรรยา และเศรษฐีคนใดผู้ไม่มีความคิดเพื่อที่ตนเองจะได้ไปสวรรค์ จงปล่อยบุคคลผู้ปราศจากความผิดทั้งปวงเสียเถิด" พระราชาตกพระทัยสุดขีด สั่งให้ปลดปล่อยคนทั้งหมดจากเครื่องจองจำ ประชาชนช่วยกันเอาก้อนหิน ก้อนดินและท่อนไม้ทุบตีกัณฑาลพราหมณ์จนสิ้นชีวิตที่นั่น แล้วหันมาจะฆ่าพระราชสาส์น แต่พระจันทกุมารตรงเข้ากอดพระบิดาไว้ ผู้คนทั้งหลายก็ไม่กล้าทำร้ายเกรงพระจันทกุมารจะบาดเจ็บ จะไว้ชีวิตแก่พระราชสาส์นใดเขา แต่จะให้ครองแผ่นดินมิได้ ถอดยศเป็นกัณฑาล แล้วไล่ออกจากพระนคร อภิเษกพระจันทกุมารขึ้นเป็นพระราชสาส์น ทรงปกครองบ้านเมืองด้วยความยุติธรรม เมื่อทรงทราบว่าพระบิดากระทำความผิดอยู่นอกเมือง ก็ทรงให้ความช่วยเหลือพอที่พระบิดาจะดำรงชีพอยู่ได้ พระจันทกุมารปกครองบ้านเมืองให้ร่มเย็นเป็นสุขตลอดมาจนถึงที่สุดแห่งพระชนม์ชีพ ก็ได้เสด็จไปเสวยสุข ในเทวโลก ด้วยเหตุที่ทรงเป็นผู้ปกครองที่ดีที่ทรงไว้ซึ่งความยุติธรรม ไม่หลงเชื่อ วาจาคนโดยง่าย และ ปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความซื่อตรง

คติธรรม : บำเพ็ญขันติบารมี

เรื่องอาฆาตจองเวรนั้น ย่อมให้ทุกข์กลับคืนแก่ตนในที่สุด และความเขลาหลงในทรัพย์ และสุขของผู้อื่นก็ย่อมให้ผลร้ายแก่ตัวได้ในไม่ช้าเช่นกัน

8. **นารถาटक** พระราชาอังคิราษ ครองเมืองมิลิตาอยู่ในทศพิธราชธรรม มีพระธิดาชื่อจุจาราชกุมารี พระองค์ถามปัญหาธรรมว่าบุคคลพึง ประพฤติธรรมกับบิดา มารดา อาจารย์ บุตร ภรรยา อย่างไร เป็นคำถามยากจะตอบได้ จิเปลือยคุณาชีวิตตอบเถียงไปว่าโลกนี้บุญไม่มีบาปไม่มี สัตว์ทั้งหลายเท่ากัน จะดีชั่วก็ได้เอง ทานไม่มีผลตายแล้วก็สูญสลาย สุขทุกข์ก็สิ้นไปกำหนด 84 กัปปี แม้ทำบาปมากมาก็จะบริสุทธิ์ไปเอง พระอังคิราษจึงไม่สนใจทำอะไรมุ่งหาความสุขอย่างเดียว จนพระธิดาบอกว่าเคยทนทุกข์ทรมานในนรกอยู่เป็นเวลาหลายชาติหลายภพ ทนทุกข์ทรมานใช้หนี้กรรม ผลบุญบาปย่อมติดตามเราไปทุกๆ ชาติได้รับผลตามกรรมที่ก่อไว้ พระองค์ก็ไม่ฟัง หลงเชื่อจิเปลือย พระธิดารูจาจึงตั้งจิตอธิษฐานหากเทพดาฟ้าดินมีอยู่ขอให้ช่วยพระอังคิราษให้เห็นทางที่ถูก พระนารถพรหมเล็งเห็นความทุกข์ของนางและเห็นความเดือดร้อนจะเกิดแก่ประชาชน จึงเสด็จจากเทวโลกแปลงเป็นบรรพชิตลอยอยู่ตรงหน้าพระพักตร์ พระราชาटकตะลึงถามว่าทำอะไรจึงลอยได้ พระนารถบอกว่าบำเพ็ญคุณธรรม 4 ประการ ในชาติก่อนคือ สัจจะ ธรรมะ ทมะ และจาคะ จึงมีฤทธิ์เดช ไปไหนๆ ได้ หากไม่ประพฤติธรรมตายไปเกิดในนรกต้องทนทุกข์เวทนาสาหัส ชดใช้ผลบาปที่ได้ก่อไว้ พระราชาได้ฟังก็สลดพระทัยขอให้สอนธรรมะ ทรงสอนให้ตั้งมั่นในทาน ในศีล อันเป็นหนทางไปสู่สวรรค์เทวโลก แล้วจึงแสดงธรรมเปรียบร่างกายกับรถ เพื่อให้ พระราชาทรงเห็นว่า รถที่ประกอบด้วยชิ้นส่วนอันดี อันถูกต้องแล่นไปในทางที่เรียบ รื่น มีสติเป็นประคองปลูก มีความเพียรเป็นบังเหียน และมีปัญญาเป็นห้ามล้อ รถอันประกอบด้วย ชิ้นส่วนอันดีนั้นก็จะแล่นไปในทางที่ถูกต้องโดยปราศจากภัยอันตราย พระราชาอังคิราษทรงละมิจาทิฎฐิคือความเห็นผิดละหนทางบาป นารถพรหมอุยี้จึงถวายโอวาทว่า "ขอพระองค์จะละบาปมิตร คบแต่กัลยาณมิตร อย่าได้ ทรงประมาทเลย " แล้วอันตรธานหายไป พระราชาที่ทรงตั้งมั่นในศีล ในธรรมทรงเริ่มทำบุญทำทาน ทรงเลือกคบแต่ผู้ที่นำไปในทางที่ถูกที่ควร เมื่อพระราชาทรงตั้งอยู่ใน ทศพิธราชธรรม ประชาชนก็มีความสุข บ้านเมืองสงบ ร่มเย็น " จงละบาปมิตร จงคบ กัลยาณมิตร จงทำบุญละจากบาป ตั้งอยู่ในความไม่ประมาทเถิด "

คติธรรม : บำเพ็ญอุเบกขาบารมี

สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม ทำดีย่อมได้ดี ทำผิดบาปย่อมได้ชั่วช้าสามานย์เป็นผลตอบ และการคบมิตรสหายนั้นก็ส่งผลดีเลวแก่ตัวบุคคลนั้นด้วย

9. **วิฑูรชาดก** เมืองอินทปัตต์แคว้นกรุงพระราชนามธัญชัย มีนักปราชญ์ชื่อ วิฑูรฉลาดหลักแหลม ทำให้ผู้ฟังเกิดความเลื่อมใสศรัทธา มีพราหมณ์ 4 คนสนิทกันทั้งสี่ได้ออกบวชเป็นฤๅษีบำเพ็ญพรตอยู่ในป่าหิมพานต์บางครั้งก็เข้ามาตั้งสอนธรรมแก่ผู้คนในเมือง ครั้งหนึ่งมีเศรษฐี 4 คนได้อัญเชิญฤๅษีทั้งสี่ ไปที่บ้านเมื่อบริโภคอาหารแล้วฤๅษีเล่าถึงสมบัติของพระอินทร์ สมบัติของพญานาคสมบัติพญาครุฑ และสมบัติของพระธัญชัย เมื่อเศรษฐีทั้งสี่ได้ฟังคำพรรณนาก็เลื่อมใสอยากได้ต่างพยายามบำเพ็ญบุญ ให้ทานรักษาศีล และอธิษฐานขอให้ได้ไปเกิดเป็นเจ้าของสมบัติดังที่ต้องการ ด้วยอำนาจแห่งบุญ ทาน และศีล เมื่อสิ้นอายุเศรษฐีทั้งสี่ได้ตั้งปรารภว่า ทั้งสี่พบกันถกเถียงกันเรื่องศีลใครบริสุทธิ์กว่า แต่ตกลงกันไม่ได้ จึงให้วิฑูรบัณฑิตตัดสิน วิฑูรบัณฑิตตัดสินคุณธรรมทั้งสี่ ประการนั้นล้วนเป็นคุณธรรมอันเลิศทั้งสิ้น ต่างอุดหนุน เชิดชูซึ่งกันและกัน ไม่มีธรรมข้อไหน ต่ำต้อยกว่ากันหรือเลืกลงกว่ากัน บุคคลใดตั้งมั่นอยู่ในคุณธรรมทั้งสี่นี้ ถือได้ว่าเป็นสันติชนในโลก ทั้งสี่เมื่อได้ฟัง ยินดีในปัญญาของวิฑูรบัณฑิต ที่สามารถแก้ปัญหที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุมีผล บูชาด้วยของมีค่าที่เป็นสมบัติของตน เมื่อพญานาควรูณกลับเมืองนาคพิภพพระนางวิมลมาเหสีถามถึงแก้วณที่คอ พญานาควรูณตอบว่าได้ถอดใจให้กับวิฑูรบัณฑิตผู้มีสติ ปัญญาเฉียบแหลมทำให้เกิดความชื่นชม ยินดีในสัจจะแห่งธรรม พระนางอยากจะฟังวิฑูรบัณฑิตแสดงธรรมบ้าง จึงทำ อุบายเป็นไขต้องใจหัวใจ วิฑูรบัณฑิตมารักษา แสร้งทำอาการกำเริบหนักขึ้นจนนางอรินทินดีธิดาพญานาคประกาศไครนำหัวใจวิฑูรบัณฑิตมาให้จะยอมแต่งงาน ปุณณกัณท์เป็นหลานท้าวเวสสุวรรณหาราชอยากได้นางจึงรับอาสา ปุณณกัณท์ทำพินาศกับพระเจ้าธัญชัย พระราชาแพ้จำต้องให้วิฑูรบัณฑิต ก่อนไปได้สอนบุตรให้รู้จักการปฏิบัติหน้าที่ของตน ปุณณกัณท์คิดหาวิฑูรบัณฑิตด้วยวิธีต่างๆ แต่ก็ไม่เป็นผล วิฑูรบัณฑิตถามจึงรู้ว่านางวิมลมาปราถนาจะได้ฟังธรรมของตน และได้แสดงธรรมของคนดีแก่ปุณณกัณท์ ไม่ควรตกอยู่ในอำนาจของสตรีที่ประพฤติกิเลสอันไม่สมควร ปุณณกัณท์รู้สึกผิดที่คิดร้าย ปุณณกัณท์จึงพาวิฑูรบัณฑิตไปยังอินทปัตต์โดยไม่ปรารภนางอรินทินดี ส่วนนางวิมลมาถามวิฑูรบัณฑิตทำไมไม่กลัว วิฑูรบัณฑิตตอบเพราะไม่เคยทำความชั่วจึงไม่กลัวความตาย มีหลักธรรมและมีปัญญาเป็นเครื่องประกอบตัว จึงไม่หวั่นเกรงภัยใดๆ พญานาควรูณและพระนางวิมลมาพอพระทัย ในปัญญาและความมั่นคงในธรรมของวิฑูรบัณฑิต พญานาควรูณจึงตรัสว่า "ปัญญานั้นแหละคือหัวใจของบัณฑิต หาใช่หัวใจที่เป็นเลือดเนื้อไม่" ปุณณกัณท์แต่งงานกับนางอรินทินดี แล้วไปส่งวิฑูรบัณฑิตต่อพระราชาธัญชัย " ธรรมเป็นสิ่งสูงสุด บุคคลผู้มีธรรมและปัญญา ย่อมไม่หวั่นเกรงภัยอันตราย ย่อมสามารถเอาชนะภัยอันตรายทั้งปวงด้วยคุณธรรมและด้วยปัญญาของตน การแสดงธรรมแก่บุคคลทั้งหลายนั้นคือการแสดงความจริง ให้ประจักษ์ด้วยปัญญา " **คติธรรม :** บำเพ็ญสัจจบารมี เหตุแห่งความพิบัติคือการพนัน และการมีเมตตาจิตย่อมส่งผลให้ได้รับเมตตาจิตตอบด้วยในที่สุด

10. เวสสันดรชาดก พระเจ้าสัณขัครองเมืองสีวิ มเหสีชื่อพระนางมุสดีชิตาพระเจ้ากรุงมัททราชในชาติก่อนเคยถวายแก่นจันทน์หอมเป็นพุทธบูชาอธิษฐานเป็นพุทธมารดา พระพุทธเจ้า พระอินทร์ประทานพรสิบประการให้ เมื่อพระนางทรงครรภ์ใกล้ประสูติเสด็จชมตลาดทรงจับครรภ์และประสูติพระโอรสพระนามเวสสันดร หมายถึงในท่ามกลางระหว่าง ย่านค้าขาย เกิดช้างคู่บุญพระเวสสันดรชื่อป้างัยนาค พอโตขึ้นทรงฝึกไฝบรีจากทานแก่ประชาชน ใครขอสิ่งใด พระองค์ก็ให้ ต่อมาเมืองกลิงกราษฎร์เกิดความเดือดร้อนจึงส่งทูตขอช้างป้างัยนาคพระเวสสันดรก็ให้ ชาวสีวิไม่พอใจกลัวบ้านเมืองจะเกิดความเดือดร้อน ให้จับพระเวสสันดรออกไป พระนางมัทรีขอตามเสด็จพร้อมพระกนิษฐาหาลีทั้งสี่พระองค์ไปสู่ป่าเพื่อบำเพ็ญพรตภาวนา ณ เมืองมาตุลนคร กษัตริย์เจตราชบอทางไปเขาวงกต ให้พราหมณ์เจตบุตรระวางทางเข้ามิให้ใครรบกวน ทั้งสี่องค์บวชเป็นฤาษี ฝ่ายชุกหาหินด้วยการขอยานำเงินฝากเพื่อนไว้ แต่เพื่อนนำเงินไปใช้หมดจึงยอมมิตตดาให้ชุกหลงรักนางอมิตตดาซึ่งกตัญญูต่อพ่อแม่จึงยอมเป็นภรรยาชุกปรนนิบัติดูแลบ้านเรือนเป็นที่สรรเสริญของพราหมณ์ในหมู่บ้าน ต่างติเตียนภรรยาของตนที่ไม่เป็นอย่างอมิตตดาถึงทูปติภรรยาเพื่อให้เอาอย่าง นางพราหมณ์โกรธแค้นนางอมิตตดาที่เป็นต้นเหตุจึงรุมกันเย้ยหยันที่มีสามีแก่น่าเกลียดอย่างชุก เป็นกาลกนิทำให้ชาวบ้านเดือดร้อน รุมทำร้ายอมิตตดาจนทนไม่ได้ นางให้ชุกไปขอพระชาลิกันหามาเป็นข้าทาส ชุกกลัวเจตบุตรจะมาเชิญเสด็จพระเวสสันดรกลับพระนคร พระเวสสันดรรู้ว่าจะมีคนมาขอพระโอรสธิดา พระองค์ตั้งใจมั่นว่าจะบริจาทรพีสมบัติทุกสิ่ง ทุกประการในกายนอกกาย แม้แต่ชีวิตและเลือดเนื้อของพระองค์ หากมีผู้มาทูลขอจะบริจาคให้ เมื่อพระนางมัทรีออกไปหาผลไม้ในป่าตามลำพัง ชุกไปเฝ้าพระเวสสันดรขอพระโอรสธิดาไปเป็นข้า ทรงยินดีบริจาคนบุตรเป็นทาสสละกิเลสความหวงแหนในทรัพย์สินสมบัติทั้งปวง แม้กระทั่งบุคคลอันเป็นที่รักเพื่อประโยชน์แก่ผู้อื่น แต่ขอให้พระนางมัทรีกลับมาก่อน ชุกก็ไม่ยอมต่อว่าถ้าบำเพ็ญทานจริง ก็ยกให้แต่บัดนี้เถิด พระชาลิกันหาเห็นว่าพระบิดายกตนให้ชุก ทรงหวาดกลัวแอบในสระบัว แต่เมื่อรำลึกถึงหน้าที่ของบุตรที่ดี เชื่อฟังบิดามารดา ความพากเพียรของพระบิดาที่จะประกอบบารมีเพื่อความหลุดพ้นจากกิเลส ขัดขืนมานะเป็นโอรสธิดากษัตริย์ จึงขึ้นมา ชุกได้ตัวพระชาลิกันหาเป็นสิทธิขาดแล้วก็แสดงอำนาจจุลาลาสองกุมารเข้าป่าโดยไม่เกรงใจ ทรงสงสารพระโอรสธิดา ส่วนพระนางมัทรีกลับมาจากป่าพลบค่ำตามหาโอรสธิดาไม่พบ เฝ้าทูลถามพระเวสสันดรดำเนินางไปป่าเย็นค่ำจนลี้มลูกและสวามีที่คอยอยู่ พระนางทูลว่ามีสัตว์ร้ายวนเวียนดักทางอยู่จนเย็นค่ำ มิได้เคยนึกถึงความสุขสบายส่วนตัวเลย นางวิ่งวนหาจนสิ้นแรงสลบไป พระเวสสันดรนำน้ำเย็นมาพรมจนนางฟื้น จึงเล่าว่าได้บริจาควโอรสธิดาแก่พราหมณ์เฒ่าไป ขอให้พระนางอนุโมทนาในทานบารมีที่ทรงกระทำ พระนางจึงบรรเทาโศกเศร้า ฝ่ายท้าวสักกะเทวราชจึงแปลงเป็นพราหมณ์มาขอพระนางมัทรี พระเวสสันดรทรงปิติที่

จะได้ประกอบทานคือการบริจาคกรรยาเพื่อประโยชน์แก่บุคคลอื่น พระนาง มัทรีก็ทรงเต็มพระทัยที่จะได้มีส่วนในการบำเพ็ญทานบารมี ท้าวสักกะเทวราชสรรเสริญอนุโมทนาในกุศลแห่งทานบารมีของพระเวสสันดรแล้วถวายพระนางให้อยู่ปรนนิบัติพระเวสสันดร ฝ่ายชูชกพาสองกุมารเดินหลงไปเมืองสีวิ พระเจ้าศุขชัยไถ่ตัวสองกุมาร ชาวเมืองต่างตำหนิพระเวสสันดร แต่พระชาลิบอกว่าพระบิดาสละกิเลสได้จะมาดำเนินดีเียนพระองค์หาควรไม่ พระเจ้าศุขชัยได้ฟังก็ยินดี ได้จัดอาหารดี ๆ มาให้ชูชกบริโภคนจนตาย แล้วจัดกระบวนเสด็จไปรับพระเวสสันดรและพระนางมัทรีกลับคืนสู่เมืองสีวิ ประชาชนชาวสีวิทูลเชยเสด็จกลับแล้วทรงอภิเษกพระเวสสันดรขึ้นครองเมือง ทรงยึดมั่นประกอบทานบารมี ด้วยพระ เมตตาชาวเมืองร่มเย็นเป็นสุข ต่างเอื้อเฟื้อช่วยเหลือกัน เกิดความปิตินดีทั้งผู้ให้และผู้รับ

คติธรรม : บำเพ็ญทานบารมี

สั่งสอนให้คนเราเพียรประกอบคุณความดีโดยมิท้อถอย หากรู้จักสละทรัพย์บริจาคทานเนื่องนี้ก็จะเป็นที่สรรเสริญทั่วไป คนโลกคนจิตบาปหยาบร้ายก็ต้องได้ภัยเพราะตัวเองดังชูชกนั่นเอง

#####

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อและนามสกุล	นางสาวทิพอาภา นิมสุวรรณ
วัน เดือน ปี เกิด	27 สิงหาคม พ.ศ. 2501
สถานที่เกิด	ตำบลคลองวัว อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	31 หมู่ที่ 3 ตำบลคลองวัว อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดโสภณเจติการาม อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2520	มัธยมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนสตรีอ่างทอง อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง
พ.ศ. 2523	ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกประวัติศาสตร์ วิชาโทภูมิศาสตร์ จากวิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ. 2552	ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาการจัดการการเรียนรู้ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา